

COORDONATORI
PROF. SILVIU STELICĂ ROȘIORU
PROF. COSMIN DĂNUȚ ROȘIORU
PROF. DAN GABRIEL BĂURCEANU

GHID

BUNE PRACTICI PRIVIND COMBATEREA ABSENTEISMULUI ȘI A ABANDONULUI ȘCOLAR

ȘUȚEȘTI, BRĂILA
IUNIE, 2025

ȘCOALA PROFESIONALĂ „COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”

Lucrările conferinței „BUNE PRACTICI PRIVIND COMBATEREA ABSENTEISMULUI ȘI A ABANDONULUI ȘCOLAR”

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Planul Național
de Redresare și Reziliență

Schema de Granturi: Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar
Beneficiar: ȘCOALA PROFESIONALĂ „COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”
Titlul proiectului: : „SUCCES – SPRIJINUL UNITAR CONTEAZĂ, CLĂDIM
EDUCAȚIA ELEVILOR – STOP ABANDON. ȘCOALA ARE PRIORITATE!”
PNRAS-1-2022-0559

Coordonatori:

Director - Prof. Roșioru Silviu Stelică
Prof. Roșioru Cosmin Dănuț
Prof. Băurceanu Dan Gabriel

NOTĂ: Responsabilitatea pentru conținutul materialelor publicate revine autorilor.

STRATEGII ȘI BUNE PRACTICI PENTRU PREVENIREA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Andreea Maria ENACHE
Grădinița cu Program Prelungit „Pui de Lei” Pitești, Argeș

Educația este unul dintre cele mai importante drepturi ale fiecărui copil și un factor esențial pentru dezvoltarea personală și profesională. Cu toate acestea, absentismul și abandonul școlar continuă să fie probleme majore în multe sisteme educaționale, afectând viitorul copiilor și al societății în ansamblu. Aceste fenomene au cauze complexe, de la dificultăți economice și probleme familiale, până la lipsa de motivație sau metode de predare neadaptate. În fața acestor provocări, este esențial să identificăm și să implementăm strategii eficiente care să asigure menținerea elevilor în sistemul de învățământ.

Pentru a combate absentismul și abandonul școlar, trebuie mai întâi să înțelegem cauzele acestora. Unele dintre cele mai frecvente motive includ:

- *Dificultăți economice* – Multe familii se confruntă cu lipsa resurselor necesare pentru educația copiilor, iar unii elevi sunt nevoiți să muncească pentru a contribui la veniturile familiei.
- *Factori sociali și culturali* – În anumite comunități, mai ales în mediul rural, educația nu este întotdeauna o prioritate. Tradițiile, mentalitățile și influențele negative din anturaj pot descuraja frecventarea școlii.
- *Probleme personale și psihologice* – Lipsa de încredere în sine, probleme emoționale sau dificultăți de învățare pot duce la scăderea interesului pentru școală.
- *Mediul educațional nefavorabil* – Lipsa unei relații bune cu profesorii, metode de predare neatractive sau un climat școlar ostil pot contribui la absentism.

Aceste cauze demonstrează că soluțiile trebuie să fie adaptate diversității problemelor întâlnite de elevi. Combaterea acestui fenomen necesită o abordare complexă, care să implice nu doar școala, ci și familia și comunitatea.

1. *Crearea unui mediu școlar atractiv* - O școală care oferă un mediu primitor și modern poate stimula interesul elevilor pentru învățare. Utilizarea tehnologiei, diversificarea metodelor de predare și organizarea de activități extracurriculare pot face școala mai atractivă. De asemenea, prevenirea violenței și a discriminării în mediul școlar este esențială pentru asigurarea unui climat pozitiv.

2. *Sprijinirea elevilor cu dificultăți de învățare* - Mulți copii renunță la școală din cauza rezultatelor slabe și a lipsei de încredere în propriile capacități. Organizarea de meditații gratuite, programe de mentorat și oferirea unui sprijin psihologic pot contribui la creșterea motivației și a performanței școlare.

3. *Implicarea părinților în educația copiilor* - Comunicarea dintre școală și familie este esențială. Părinții trebuie să fie informați despre importanța educației și să fie încurajați să se implice activ în parcursul școlar al copiilor lor. Organizarea de întâlniri periodice și sesiuni de consiliere parentală poate ajuta la consolidarea relației dintre familie și școală.

4. *Sprijin financiar pentru familiile defavorizate* - În multe cazuri, lipsa resurselor financiare este principalul motiv al abandonului școlar. Bursele sociale, programele de masă caldă sau oferirea de rechizite gratuite pot contribui la reducerea impactului factorilor economici asupra educației.

5. *Colaborarea cu comunitatea și ONG-urile* - Organizațiile non-guvernamentale și instituțiile locale pot juca un rol important în sprijinirea elevilor aflați în risc de abandon școlar. Proiectele educaționale, taberele de vară și activitățile de voluntariat pot oferi elevilor oportunități de dezvoltare și integrare socială.

Absenteismul și abandonul școlar sunt probleme complexe, dar nu insurmontabile. Printr-o abordare integrată, care să implice școala, familia și comunitatea, putem crea un sistem educațional incluziv, capabil să ofere fiecărui copil șansa de a-și construi un viitor mai bun. Investiția în educație nu este doar o responsabilitate individuală, ci și o necesitate pentru dezvoltarea unei societăți prospere și echitabile.

Bibliografie:

- Bădescu, G., Duminică, G., & Preoteasa, A. M. (2017). Factori ai abandonului școlar în România: O analiză secundară a datelor disponibile. Institutul pentru Politici Publice.
- Ministerul Educației Naționale. (2018). Strategia națională pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii 2015-2020. <https://edu.ro>
- UNICEF România. (2021). Prevenirea și reducerea abandonului școlar: Politici și practici eficiente. <https://www.unicef.org/romania>

BUNE PRACTICI PRIVIND COMBATERICA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Înv. Primar, Gina ANTON
Școala Gimnazială „Anton Pann” Brăila

Școala Gimnazială „Anton Pann” Brăila este o unitate de învățământ cu o populație școlară de 70% elevi de etnie rromă. Având în vedere acest aspect, școala are în permanență ca obiectiv „reducerea absenteismului și abandonului școlar și creșterea participării școlare a persoanelor de etnie rromă, obiectiv ce se regăsește și în H.G. nr.560 din 28 aprilie 2022 privind aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027.

Un învățământ de calitate trebuie să aibă în vedere în primul rând, satisfacerea exigențelor beneficiarului (părinți, elevi, societate). Pentru aceasta e nevoie de activități educative școlare și extrașcolare complexe care să aibă ca obiectiv prevenirea absenteismului și abandonului școlar în programele promovate de Ministerul Educației.

În acest sens, trebuie avute în vedere îmbunătățirea relațiilor unității școlare cu reprezentanții comunității și ai autorităților locale (pentru dezvoltarea de proiecte și programe de interes comun) și colaborarea cu liderii formali și nonformali ale rromilor precum și cu instituțiile locale.

Școala resimte impactul zonei în care se află – săracă din punct de vedere economic, nu oferă elevilor oportunități de dezvoltare personală, majoritatea familiilor au probleme sociale și nivelul de pregătire școlară foarte scăzut. Mulți părinți cu venituri mici au fost, ei înșiși elevi marginalizați și nu văd ce ar putea ei sau familiile lor câștiga din educație sau cu ce ar trebui ei să contribuie la acest proces.

De aceea, școala se confruntă frecvent cu fenomenul de absenteism și abandon școlar.

Cauzele acestor fenomene sunt:

- Lipsa suportului motivațional al părinților;
- Lipsa resurselor materiale, ceea ce poate expune familiile la un trai la limita subzistentei;
- Căsătoriile timpurii specifice etniei rome;
- Transformarea copiilor mai mari în baby-sitter pentru copiii mai mici, în familiile cu mai multi copii;
- Starea de sănătate și nutrițională a copilului;
- Stresul cauzat de separarea părinților sau de familii disfuncționale;
- Proveniența dintr-o familie care migrează;
- Începerea școlii cu slabe abilități de vorbire, vocabular deficitar și insuficienta pregătire pentru scris-citit.

Școala tinde să perceapă elevii care se confruntă cu absenteismul sau abandonul școlar ca fiind slab motivați, supuși presiunii negative a părinților și grupului, ca având o frecvență redusă la școală și manifestând probleme comportamentale și de control.

Pentru a preveni absenteismul și abandonul școlar este nevoie de aplicarea unor practici permanente:

- satisfacerea necesităților educaționale ale tuturor membrilor comunității;
- adaptarea personalității la condițiile vieții și integrarea acesteia în societate;
- schimbarea de atitudini, comportamente, conținuturi educaționale pentru a răspunde diversității umane;
- aplicarea practicilor nondiscriminatorii în procesul de educație;
- prevenirea și combaterea excluderii și /sau marginalizării în educație;
- reformarea școlii și societății în ansamblu, astfel încât acestea să răspundă necesităților de educație ale tuturor copiilor, tinerilor și adulților;
- centrarea procesului de educație pe copil/elev, abordarea fundamentată pe interesele copilului, dezvoltarea respectului de sine, toleranță și acceptare;
- orientarea strategică spre trecerea de la adaptarea elevului la școli diferite la adaptarea învățământului la diferențele dintre elevi;
- ameliorarea continuă a calității educației.

În ultimele decenii, în literatura de specialitate se operează cu sintagma școala pentru diversitate folosită ca echivalent al sintagmei școala pentru toți. Această expresie reprezintă dezideratul maximei flexibilități și toleranțe la nivelul clasei, școlii și al sistemului educațional în întregime în ceea ce privește diferențele fizice, socioculturale, lingvistice și psihologice existente între copii.

Din această perspectivă misiunea școlii este aceea de a le oferi tuturor copiilor posibilitatea de a învăța în funcție de ritmul capacitățile și nevoile proprii și de a se exprima conform trăsăturilor individuale de personalitate.

BUNE PRACTICI PRIVIND COMBATAREA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

**ATES NADEA
GRĂDINIȚA P.N.NR.12, ARAD**

Abandonul școlar și absenteismul sunt fenomene cu impact negativ asupra dezvoltării personale și socio-economice a elevilor. România se confruntă cu rate ridicate ale abandonului școlar, situându-se peste media Uniunii Europene. Factorii determinanți sunt diverși, de la probleme economice și sociale la dificultăți educaționale și lipsa de motivație. Prin implementarea unor bune practici în educație, aceste probleme pot fi diminuate semnificativ.

1. Cauzele absenteismului și abandonului școlar

Factori economici: Sărăcia și lipsa resurselor materiale duc la retragerea prematură a elevilor din sistemul educațional.

Factori sociali: Lipsa sprijinului familiei și influențele negative din comunitate contribuie la lipsa motivației pentru educație.

Factori educaționali: Metodele de predare neadaptate, lipsa materialelor didactice moderne și relațiile tensionate elev-profesor pot descuraja prezența la școală.

2 Bune practici pentru prevenirea și combaterea absenteismului și abandonului școlar

Programe de sprijin financiar

Un exemplu de succes este programul național "Bani de liceu", inițiat de Ministerul Educației Naționale, care oferă sprijin financiar elevilor din medii defavorizate, condiționând acordarea ajutorului de frecventarea cursurilor. Acest program ajută la reducerea presiunii financiare asupra familiilor, motivându-i pe elevi să își continue studiile. De asemenea, programele de burse sociale oferite de primării și diverse ONG-uri au contribuit la creșterea participării școlare, în special în zonele rurale.

Proiecte educaționale și mentorat

În cadrul programului "Școala după școală", derulat în mai multe unități de învățământ din România, elevii beneficiază de suport suplimentar pentru teme, activități educaționale interactive și mese calde. Acest program este deosebit de util pentru copiii care au dificultăți de învățare sau care nu primesc sprijin educațional acasă. Un alt exemplu este proiectul „Ajută un copil să meargă la școală”, inițiat de organizația Salvați Copiii, care oferă rechizite, îmbrăcăminte și suport psihologic elevilor din familii vulnerabile. Prin acest proiect, s-a reușit reintegrarea în sistemul educațional a sute de copii care riscau abandonul.

Implicarea comunității și parteneriate

Un model de succes este proiectul „Zburd – Educație prin coaching”, implementat în mai multe licee din România. Acest proiect implică activ profesorii, elevii și părinții, creând un mediu de învățare pozitiv. Prin tehnici de coaching educațional, elevii sunt ajutați să-și descopere punctele forte și să depășească dificultățile școlare. Rezultatele acestui proiect au arătat o scădere

semnificativă a absenteismului și o îmbunătățire a performanțelor școlare, demonstrând că implicarea comunității este esențială în prevenirea abandonului școlar.

Metode didactice inovatoare

Implementarea învățării bazate pe proiecte, utilizarea tehnologiilor digitale și adaptarea curriculumului la nevoile elevilor contribuie la creșterea motivației pentru educație. De exemplu, în unele școli din România s-a implementat metoda flipped classroom, unde elevii studiază teoria acasă, iar la școală aplică noțiunile prin exerciții practice și dezbateri. Acest model a condus la o participare mai activă a elevilor și la reducerea absenteismului. De asemenea, utilizarea gamificării (transformarea lecțiilor în jocuri educative) a făcut ca elevii să devină mai interesați de procesul de învățare, reducându-se astfel plictiseala și tendința de a lipsi de la ore.

Combaterea absenteismului și a abandonului școlar necesită o abordare integrată care să implice școala, familia și comunitatea. Implementarea unor programe eficiente, adaptarea metodelor de predare și sprijinul financiar sunt elemente esențiale pentru asigurarea accesului egal la educație. Prin promovarea acestor bune practici, România poate reduce rata abandonului școlar și poate asigura un viitor mai bun pentru tinerii săi.

Bibliografie:

1. Cucuș, C. (2014). "Pedagogie". Editura Polirom
2. Miclea, M. (2015). "Învățare și dezvoltare: Teorii și practici educaționale". Editura Polirom.
3. Ministerul Educației Naționale (2021). "Raport privind abandonul școlar în România". București.
4. Voiculescu, F. (2018). "Educația incluzivă și combaterea abandonului școlar". Editura Universității din București.

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR PRIN PRACTICI EDUCAȚIONALE INCLUZIVE

Prof. Băurceanu Dan-Gabriel

Școala Profesională "Costache Grigore Șuțu"

Prevenirea abandonului școlar este o problemă majoră în sistemul de învățământ. În această privință, practicile educaționale incluzive sunt considerate a fi una dintre cele mai eficiente metode de a preveni abandonul școlar și de a îmbunătăți performanțele academice ale elevilor. În acest referat, vom discuta despre ce sunt practicile educaționale incluzive și cum pot acestea ajuta la prevenirea abandonului școlar.

Practicile educaționale incluzive sunt metode de predare care se concentrează pe nevoile individuale ale fiecărui elev și încearcă să includă toți elevii în procesul de învățare. Aceste metode se bazează pe ideea că fiecare elev este unic și are nevoi diferite în ceea ce privește învățarea. Prin urmare, practicile educaționale incluzive încearcă să ofere o educație personalizată, adaptată nevoilor și abilităților fiecărui elev.

În cele ce urmează atașăm câteva exemple de practici educaționale incluzive pe care profesorii le pot aplica pentru a preveni abandonul școlar și pentru a îmbunătăți performanțele academice ale elevilor:

- 1) **Învățarea colaborativă:** Profesorii pot încuraja colaborarea între elevi, astfel încât aceștia să lucreze împreună la proiecte și sarcini. Această practică poate ajuta la dezvoltarea abilităților sociale și de comunicare ale elevilor și poate contribui la creșterea încrederii în sine și a motivației lor.
- 2) **Evaluarea formativă:** Profesorii pot oferi feedback regulat și constructiv elevilor în timpul procesului de învățare. Această practică poate ajuta elevii să-și îmbunătățească abilitățile și să-și corecteze greșelile mai devreme în procesul de învățare.
- 3) **Utilizarea tehnologiei educaționale:** Profesorii pot folosi tehnologia pentru a oferi acces la materiale educaționale într-un mod interactiv și personalizat. De exemplu, profesorii pot utiliza aplicații și platforme educaționale online care permit elevilor să învețe la propriul ritm și să beneficieze de o gamă mai largă de resurse educaționale.
- 4) **Diferențierea instruirii:** Profesorii pot adapta metodele de predare și materialele educaționale pentru a răspunde nevoilor individuale ale elevilor. Aceasta poate include utilizarea diferitelor stiluri de învățare (vizual, auditiv sau kinestezic), adaptarea nivelului de dificultate al materialelor și oferirea de sprijin suplimentar pentru elevii cu nevoi speciale.
- 5) **Participarea activă a părinților:** Profesorii pot implica părinții în procesul de învățare al elevilor, de exemplu, prin organizarea de întâlniri cu părinții sau prin comunicarea regulată cu aceștia. Aceasta poate ajuta la îmbunătățirea angajamentului părinților în educația copiilor lor și poate contribui la îmbunătățirea performanțelor școlare ale elevilor.

Acestea sunt doar câteva exemple de practici educaționale incluzive pe care profesorii le pot aplica pentru a preveni abandonul școlar și pentru a îmbunătăți performanțele academice ale elevilor. Important este să fie utilizate practici care să țină cont de nevoile individuale ale fiecărui elev și să creeze un mediu de învățare sigur și incluziv pentru toți elevii.

Un aspect important al practicilor educaționale incluzive este abordarea diferențelor culturale, socio-economice și de dezvoltare ale elevilor. Aceasta implică o atenție deosebită acordată diversității culturale și lingvistice a elevilor, dar și înțelegerea că unii elevi pot avea nevoi speciale, fie din cauza unor dizabilități, fie din cauza unor probleme sociale sau emoționale.

Prin aplicarea practicilor educaționale incluzive, elevii se simt acceptați și valorizați, iar acest lucru poate duce la o creștere a motivației și a angajamentului lor față de școală. În plus, elevii care se simt incluși și acceptați în școală au o mai mare încredere în propriile abilități și pot dezvolta o atitudine pozitivă față de învățare.

Un alt beneficiu al practicilor educaționale incluzive este că acestea pot ajuta la identificarea timpurie a problemelor de învățare și a altor probleme care pot duce la abandonul școlar. Într-un mediu incluziv, profesorii pot observa mai ușor comportamentele atipice și pot oferi sprijin suplimentar acelor elevi care au nevoie de ajutor.

În concluzie, practicile educaționale incluzive pot juca un rol crucial în prevenirea abandonului școlar. Acestea oferă o educație personalizată, adaptată nevoilor și abilităților fiecărui elev, iar acest lucru poate duce la o creștere a motivației și a angajamentului lor față de școală. De asemenea, practicile educaționale incluzive pot ajuta la identificarea timpurie a problemelor de învățare și a altor probleme care pot duce la abandon.

BIBLIOGRAFIE

- 1) Allodi, M. W. (2002). Reaching and Teaching all Children: Grassroots Efforts that Work. *Phi Delta Kappan*, 84(7), 532-537.
- 2) Brown, K. W., & Mowen, T. J. (2016). Fostering inclusion in the classroom: Strategies for engaging students with disabilities. *The Journal of Effective Teaching*, 16(2), 34-48.
- 3) Darling-Hammond, L., & Adamson, F. (2014). Beyond the bubble test: How performance assessments support 21st century learning. Jossey-Bass.
- 4) McLeskey, J., Waldron, N. L., & Redd, L. (2014). A case for inclusion of students with disabilities in large-scale assessment and accountability systems. *Assessment for Effective Intervention*, 39(3), 159-171.
- 5) UNESCO (2017). *Teaching and Learning: Achieving Quality for All*. UNESCO Publishing.

REDUCEREA ABANDONULUI PRIN ACTIVITĂȚILE EXTRAȘCOLARE

Boieru Mihaela Raluca
Școala Gimnazială „Sfântul Vasile”
Localitatea Ploiești, Județul Prahova

Școala, în totalitatea ei, reprezintă un loc atât pentru educația și dezvoltarea personală, pentru învățarea abilităților sociale și emoționale, cât și un loc pentru interacțiune și sprijin social. Abandonul școlar este o realitate socială complexă și alarmantă în sistemul de învățământ, având o multitudine de cauze și consecințe semnificative asupra vieții individului și societății în ansamblu. Este importantă luarea de măsuri practice pentru a preveni și combate abandonul școlar, asigurând astfel o educație de calitate și oferind șanse egale de dezvoltare pentru toți elevii.

Crearea unui mediu școlar inclusiv, intervenția timpurie, curriculumul relevant, colaborarea între școală, familie și comunitate, accesul la resurse și oportunități egale, programul de mentorat și consiliere, personalizarea și flexibilitatea învățării, monitorizarea și evaluarea sistematică, educația parentală și monitorizarea eficacității măsurilor sunt factori cheie în lupta împotriva abandonului școlar. Prin eforturi continue și angajament colectiv, putem crea un sistem de învățământ în care toți elevii să aibă șanse egale de a-și atinge potențialul și de a-și construi un viitor de succes.

Colaborarea strânsă între părinți și profesori poate crea un parteneriat puternic în sprijinirea elevilor și în promovarea succesului lor școlar.

O metodă prin care se poate preveni și reduce absenteismul și abandonul școlar al elevilor este atragerea și implicarea acestora în activități școlare și extrașcolare. Acest lucru l-am experimentat acum câțiva ani cu una dintre elevele mele de clasa a III-a.

În semestrul al II-lea al anului școlar, începând cu luna februarie și până în luna aprilie, eleva I. A. a înregistrat un număr mare de absențe (câteva zile pe săptămână nu venea deloc, iar în zilele când ajungea la școală o făcea începând cu a doua sau a treia oră). Eleva provenea dintr-o familie în care tatăl plecase la muncă în străinătate în urmă cu un an și după câteva luni nu a mai vrut să știe nimic de familia lui.

Am chemat-o pe mama la școală și astfel am aflat că în luna martie a murit și bunica fetei, de care copila era foarte atașată. După abandonul tatălui, copilul o acuza pe mamă de acest lucru. Ba chiar începuse să nu mai asculte de nimeni, nici de mama, nici de sora ei mai mare. Refuza să se trezească dimineața să vină la școală, refuza să-și facă temele, refuza orice i se cerea să facă.

Deși suntem o școală de top din centrul orașului Ploiești, până în acel an școlar nu am avut parte de consilier școlar. După întâlnirea cu mama, am discutat cu consilierul școlar și am îndrumat-o să meargă la câteva ședințe împreună cu copilul.

Se știe că activitățile extrașcolare au menirea să atragă elevii, să îmbunătățească interacțiunea școală-elev și să crească motivația de implicare în activitățile educative, având pe termen lung impact pozitiv asupra prevenirii abandonului școlar. De aceea, pentru a o atrage la

școală am desfășurat diferite activități (realizarea unor lecții la muzeu, proiect eTwinning, realizarea unei excursii, vizionarea unui film la cinema, activități sportive și de voluntariat). De asemenea, știind de înclinația elevei pentru desen, am antrenat-o să participe la diverse concursuri școlare, unde a reușit să obțină și câteva premii.

În vacanța de vară, după terminarea cursurilor, ne-am întâlnit la școală timp de o săptămână pentru a recupera materia pierdută. De asemenea, în vara aceea am organizat și o tabără de vară cu multe activități la care a participat cu mult interes. În anul școlar următor, numărul absențelor a fost foarte mic.

Pentru a avea un efect pozitiv și o implicare activă și voluntară, activitățile propuse au fost selectate cu atenție încât să se plieze cu interesele și talentele elevei. O bună colaborare între școală și familie este posibilă numai atunci când familia înțelege bine rolul școlii, acela de a fi principalul izvor de cultură și factor de civilizație, iar școala vede în familie un aliat, un colaborator sincer, direct interesat de întregul proces instructiv-educativ.

**PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL
GRĂDINIȚĂ-FAMILIE, PENTRU COMBATerea ABSENTEISMULUI ȘI
ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN GRĂDINIȚĂ**

**Prof. Bortă Irina Iuliana
G.P.P. Târgu Frumos, jud. Iași**

DENUMIREA PROIECTULUI:

”Împreună pentru copii”- combaterea absenteismului și abandonului școlar

ARGUMENT

Absenteismul și abandonul școlar la nivel preșcolar pot avea un impact semnificativ asupra dezvoltării cognitive și socio-emoționale a copiilor, iar în acest context, parteneriatul între grădiniță și familie este esențial pentru a asigura o educație stabilă și continuă pentru fiecare copil. O colaborare activă între educatori și părinți poate contribui la prevenirea absenteismului, prin conștientizarea importanței educației și stabilirea unui mediu favorabil învățării atât acasă, cât și la grădiniță.

Prin acest proiect, se urmărește dezvoltarea unor strategii eficiente pentru combaterea absenteismului și abandonului școlar la grădiniță prin implicarea părinților și crearea unui climat educațional unitar și susținător. Astfel, părinții vor fi informați, implicați activ și susținuți în procesul educativ al copiilor lor, iar preșcolarii vor beneficia de o educație continuă și de o mai bună adaptare la cerințele școlii.

PARTENERI: Părinții preșcolarilor, comunitatea locală

BENEFICIARI PROIECTULUI:

Beneficiari direcți: preșcolarii

Beneficiari indirecți: familia preșcolarilor, cadrele didactice, comunitatea locală.

DURATA PROIECTULUI: un an școlar

TIPUL DE PROIECT: Proiect local, domeniul- educație civică

SCOPUL PROIECTULUI: Îmbunătățirea colaborării între grădiniță și familie pentru prevenirea absenteismului și abandonului școlar în rândul preșcolarilor, prin implicarea activă a părinților în educația timpurie a copiilor lor.

OBIECTIVELE PROIECTULUI:

Informarea părinților despre impactul absenteismului asupra dezvoltării copilului.

Implicarea părinților în activitățile educative și în monitorizarea frecvenței școlare a copiilor.

Creșterea responsabilității părinților în ceea ce privește educația timpurie a copiilor lor și importanța participării acestora la grădiniță.

Reducerea absenteismului și abandonului școlar la nivel preșcolar.

Creșterea motivației copiilor pentru educație prin implicarea părinților și crearea unui mediu educativ stabil.

Consolidarea relațiilor dintre educatori și părinți pentru a combate absenteismul și abandonul școlar.

Dezvoltarea unor strategii didactice care să răspundă nevoilor individuale ale copiilor, inclusiv monitorizarea atentă a prezenței acestora.

STRATEGIA DE REALIZARE:

Metode și tehnici de lucru: observația și analiza comportamentului copiilor în clasă și acasă, sesiuni de consiliere și informare pentru părinți, dezbateri, activități interactive și sesiunile de feedback cu părinții.

Forme de organizare a colectivului: activități de grup (părinți și copii), activități individuale, întâlniri regulate între părinți și cadrele didactice.

Forme de organizare a activității: lectorate, sesiuni de formare pentru părinți, serbări, vizite de sensibilizare, activități practice.

RESURSELE PROIECTULUI:

Resurse umane: Părinți, preșcolari, educatoare, psiholog, director.

Materiale: Laptopuri, pliante informative, materiale audio-video, afișe, broșuri, videoproiector, consumabile.

Financiare: Donații, sponsorizări, fonduri locale.

Loc de desfășurare: Grădinița, alte locații din comunitate (parc, bibliotecă).

ATRIBUȚIILE PARTENERILOR:

Atribuțiile grădiniței: derularea activităților educaționale și informative pentru părinți, monitorizarea prezenței copiilor și intervenția în caz de absenteism, organizarea întâlnirilor lunare cu părinții și promovarea unui climat educațional susținător.

Atribuțiile părinților: participarea activă la activitățile educaționale din cadrul grădiniței, monitorizarea frecvenței școlare și asigurarea unei rutine regulate pentru copil, colaborarea strânsă cu educatoarele pentru a sprijini dezvoltarea copilului.

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR:

- Lectorat cu părinții: „Prezența constantă la grădiniță- Cheia succesului educațional”- organizarea unei sesiuni de informare pentru părinți despre cum absenteismul afectează dezvoltarea educațională a copilului.

- Semnarea parteneriatului între părinți și grădiniță: „Împreună pentru copii”
- Masa rotundă: „Prevenirea absenteismului școlar- rolul familiei în educația preșcolară”- discuții interactive cu părinții despre importanța stabilirii unei rutine de dimineață care să asigure prezența zilnică la grădiniță.
- Sesiune de formare pentru părinți: „Sprijinul în educația timpurie- cum evităm absenteismul și promovăm educația de calitate”- organizarea unui atelier informativ dedicat părinților, în care se va discuta despre cum să sprijine educația timpurie a copiilor și cum să încurajeze participarea activă a acestora la grădiniță.
- Activitate de Crăciun: „Magia Sărbătorilor- Colaborare între părinți și grădiniță”- organizarea unui eveniment festiv, în care părinții sunt invitați să participe activ la activitățile de Crăciun alături de copii. Se va sublinia importanța colaborării dintre grădiniță și familie pentru dezvoltarea armonioasă a copilului.
- Ateliere interactive „Crăciunul împreună- Activități educaționale și recreative cu părinții”, în cadrul cărora părinții și copiii vor realiza diverse decorațiuni de Crăciun, promovând învățarea prin joc și implicarea activă a părinților în educația copiilor.
- Atelier: „Stabilirea unei rutine zilnice pentru un copil fericit și disciplinat”- părinții vor fi sprijiniți să creeze un program zilnic care să includă timpul pentru activități educaționale și jocuri, ajutând astfel copiii să își formeze obiceiuri sănătoase și să fie pregătiți pentru grădiniță în fiecare zi.
- Activitate interactivă: „Educația și absenteismul- Importanța unei colaborări eficiente între familie și grădiniță”- organizarea unei sesiuni libere interactive în care părinții și copiii vor discuta despre impactul prezenței constante la grădiniță.
- Workshop interactiv pentru părinți și copii „Cum influențează familia prezența constantă la grădiniță?”- părinții și copiii vor lucra împreună pentru a înțelege legătura dintre educația de acasă și succesul școlar. Se va discuta despre importanța sprijinului parental și cum să menținem un comportament pozitiv la grădiniță.
- Evaluarea rezultatelor prin activitatea „Ce am realizat împreună?”- ce presupune organizarea unei expoziții cu lucrările copiilor, realizate pe parcursul anului școlar, iar părinții sunt invitați să ofere feedback despre progresul/regrasul copiilor.
- Activitate de încheiere a proiectului „Progresul și colaborarea- Cum am contribuit fiecare la succesul educativ al copiilor”- organizarea unui eveniment final de evaluare a impactului parteneriatului grădiniță-familie, în care vor fi discutate rezultatele proiectului, beneficiile parteneriatului și pașii pentru continuarea implicării părinților în educația copilului pe termen lung.

MODALITĂȚI DE EVALUARE A PROIECTULUI:

- Monitorizarea frecvenței școlare a copiilor.
- Evaluarea feedback-ului de la părinți prin chestionare și interviuri.
- Rapoarte lunare de activitate și evaluarea progresului proiectului.
- Expoziții și activități de diseminare a rezultatelor.

REZULTATE AȘTEPTATE:

- Reducerea absenteismului și abandonului școlar la nivel preșcolar.

Îmbunătățirea implicării părinților în educația copiilor lor.
Consolidarea relațiilor educaționale între grădiniță și familie.
Creșterea responsabilității părinților în privința educației timpurii.

Acest proiect va contribui la prevenirea absenteismului și abandonului școlar la grădiniță printr-o colaborare eficientă și susținută între grădiniță și familie, creând un mediu favorabil dezvoltării educaționale a copiilor. Un alt beneficiu important va fi crearea unui mediu educațional favorabil, în care copiii se vor simți susținuți atât acasă, cât și în grădiniță, contribuind astfel la dezvoltarea lor cognitivă și emoțională, astfel colaborarea eficientă între educatori și părinți va contribui la identificarea timpurie a posibilelor dificultăți ale copiilor și la găsirea unor soluții rapide și personalizate pentru fiecare situație.

BUNE PRACTICI PRIVIND COMBATEREA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. înv. primar IONESCU CARMEN – ROXANA
Școala Gimnazială „Rareș Vodă” Ploiești, Prahova

Absenteismul și abandonul școlar reprezintă două dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă sistemele educaționale din întreaga lume. Aceste fenomene au un impact semnificativ asupra dezvoltării personale și profesionale a tinerelor generații și, implicit, asupra dezvoltării economice și sociale a unei țări. Combaterea acestora necesită implementarea unor strategii coerente și adaptate la realitățile fiecărei comunități.

Cauzele absenteismului și abandonului școlar

Absenteismul școlar poate fi cauzat de mai mulți factori, care variază de la condițiile socio-economice ale familiei, până la problemele psihologice ale elevilor. Unul dintre principalele motive este lipsa de motivație a elevilor, care poate apărea din cauza dificultăților de învățare, a unui mediu de învățare neprielnic sau a unei relații tensionate cu profesorii și colegii. De asemenea, copiii din familii defavorizate sunt mai susceptibili la absenteism, deoarece condițiile economice precare pot duce la abandonul școlar sau la dificultăți în accesul la educație.

Abandonul școlar, pe de altă parte, poate fi rezultatul unei serii de factori, printre care se numără: lipsa unui suport educațional adecvat, migrarea părinților pentru a căuta locuri de muncă în străinătate, violența în familie sau bullying-ul școlar. De asemenea, în cazul elevilor din zonele rurale sau din medii vulnerabile, accesul limitat la școli de calitate și distanțele mari între locuință și unitatea de învățământ pot contribui semnificativ la creșterea ratei abandonului școlar.

Strategii de combatere a absenteismului și abandonului școlar

Pentru a reduce absenteismul și abandonul școlar, este esențială implementarea unor măsuri educaționale și sociale integrate, care să abordeze cauzele fundamentale ale acestora.

Sprijinul familial și comunitar: Educația trebuie să fie susținută atât la școală, cât și în cadrul familiei. Proiectele care implică părinții și îi educă despre importanța educației pentru viitorul copiilor lor sunt esențiale. În plus, parteneriatele între școală și autoritățile locale pot contribui la identificarea copiilor în risc de abandon și la intervenirea promptă pentru a le oferi sprijin.

Crearea unui mediu educațional prielnic: Un mediu școlar prietenos, în care elevii se simt în siguranță și respectați, poate reduce semnificativ absenteismul. Profesorii pot contribui prin metode de predare atractive și personalizate, care să răspundă nevoilor fiecărui elev. De asemenea, este important ca școlile să ofere programe de consiliere psihologică pentru a sprijini elevii cu probleme emoționale sau sociale.

Asigurarea accesului la educație: Autoritățile trebuie să asigure accesul la educație pentru toți copiii, indiferent de statutul social sau geografic. Pentru elevii din zonele rurale sau izolate, se pot implementa transporturi școlare, programe de școlarizare la distanță sau construirea de școli în apropiere. În plus, reducerea cheltuielilor financiare (prin burse, gratuități pentru manuale și materiale didactice) poate ajuta familiile cu venituri reduse să își permită să își trimită copiii la școală.

Intervenții timpurii: Identificarea timpurie a copiilor care riscă să abandoneze școala este esențială. Implementarea unor sisteme de monitorizare a prezenței elevilor și realizarea unor evaluări periodice ale performanțelor acestora ajută la intervenirea în timp util pentru a preveni abandonul.

Programe de reintegrare: În cazul elevilor care au abandonat școala, este important să existe programe care să faciliteze reintegrarea acestora în sistemul educațional. Aceste programe pot include tutoriat, sesiuni de recuperare a materiei pierdute sau cursuri alternative pentru tinerii care nu se simt adaptați la școala tradițională.

Exemple de activități pentru prevenirea absenteismului și abandonului școlar:

- „Școala Altfel” – program care oferă elevilor oportunitatea de a învăța prin experiență;
- „Ora de lectură” – sesiuni săptămânale de citit pentru a stimula interesul pentru educație;
- „Ziua porților deschise” – evenimente care implică părinții în activitățile școlare;
- „Programe de educație remedială” – organizarea unor cursuri de recuperare pentru elevii cu dificultăți de învățare.

Concluzie

Combaterea absenteismului și abandonului școlar este un obiectiv complex ce necesită un efort concertat din partea întregii societăți, incluzând autoritățile educaționale, instituțiile guvernamentale, părinți și comunități. Prin implementarea unor măsuri eficiente și prin susținerea elevilor pe parcursul întregului lor parcurs educațional, se poate asigura un sistem educațional echitabil, care să ofere tuturor copiilor oportunități egale de a-și dezvolta potențialul și de a contribui la progresul societății.

Bibliografie

1. Bălan, A., & Vlad, V. (2016). *Politici educaționale pentru prevenirea abandonului școlar: Teorii și exemple de bune practici*. Editura Humanitas;
2. Pop, M. (2017). *Managementul educațional în contextul combaterii absenteismului și abandonului școlar*. Editura Universitară;
3. Radu, M., & Stoian, D. (2021). *Proiecte educaționale și intervenții pentru prevenirea absenteismului și abandonului școlar*. Editura Polirom;
4. Toma, S., & Ionescu, I. (2018). *Psihopedagogia educațională: Teorii și practici pentru reducerea absenteismului școlar*. Editura Didactică și Pedagogică.

BUNE PRACTICI PRIVIND COMBATAREA ABSENTEISMULUI SI A ABANDONULUI SCOLAR

Miron Paula, Scoala Gimnaziala Golesti Vrancea

Absenteismul și abandonul școlar sunt probleme majore în sistemul de educație, având impact negativ asupra viitorului elevilor și asupra societății în ansamblu. Pentru a preveni și combate aceste fenomene, sunt necesare măsuri integrate care să implice școala, familia și comunitatea. Iată câteva bune practici eficiente:

1. Identificarea timpurie a elevilor în risc de abandon

Un prim pas esențial este monitorizarea frecvenței școlare și identificarea timpurie a elevilor care prezintă un risc crescut de absentism. Acest lucru poate fi realizat prin:

- Implementarea unor sisteme digitale de urmărire a prezenței.
- Comunicarea constantă între profesori, diriginți și părinți.
- Organizarea de întâlniri periodice pentru a discuta progresul elevilor și dificultățile cu care se confruntă.

2. Implicarea activă a părinților

Familia joacă un rol crucial în menținerea interesului elevilor pentru educație. Printre măsurile eficiente se numără:

- Organizarea de întâlniri regulate între profesori și părinți pentru a discuta evoluția școlară a copiilor.
- Implicarea părinților în activitățile școlii prin participarea la evenimente, ateliere sau programe educaționale.
- Oferirea de consiliere parentală pentru a îmbunătăți modul în care părinții își sprijină copiii în procesul educațional.

3. Crearea unui mediu școlar atractiv și incluziv

Un mediu școlar plăcut și stimulant poate reduce absentismul și poate încuraja elevii să vină la școală. Printre măsurile ce pot fi aplicate se numără:

- Modernizarea infrastructurii școlare pentru a oferi un spațiu prietenos și sigur.
- Promovarea unor metode de predare interactive și atractive, cum ar fi învățarea bazată pe proiecte sau utilizarea tehnologiei în clasă.
- Combaterea bullying-ului și a discriminării prin programe educaționale și activități extracurriculare.

4. Sprijinirea elevilor prin programe de mentorat și consiliere

Mulți elevi abandonează școala din cauza dificultăților academice, emoționale sau financiare.

Oferirea unui sprijin adecvat poate preveni astfel de situații:

- Introducerea unor programe de mentorat prin care elevii să primească sprijin din partea profesorilor sau colegilor mai mari.
- Asigurarea de servicii de consiliere psihologică pentru a ajuta elevii să depășească problemele personale și emoționale.
- Oferirea de sprijin educațional suplimentar pentru elevii care au dificultăți la anumite materii.

5. Stimulente pentru frecvență și performanță școlară

Pentru a motiva elevii să rămână în sistemul educațional, pot fi implementate diverse stimulente, cum ar fi:

- Burse școlare pentru elevii din medii defavorizate.
- Recompense simbolice pentru prezență și rezultate bune la învățătură.
- Organizarea de excursii și activități extracurriculare pentru elevii cu frecvență bună.

6. Colaborarea cu comunitatea și ONG-urile

Școlile pot colabora cu autoritățile locale, ONG-uri și companii pentru a implementa programe de sprijin, cum ar fi:

- Proiecte afterschool pentru copiii care au nevoie de ajutor la teme.
- Programe de formare profesională pentru elevii care doresc să învețe o meserie.
- Campanii de conștientizare a importanței educației, desfășurate în comunitățile cu risc ridicat de abandon școlar.

Concluzie

Combaterea absenteismului și abandonului școlar necesită o abordare complexă, bazată pe colaborarea dintre școală, familie și comunitate. Prin măsuri proactive și prin crearea unui mediu educațional motivant, elevii pot fi încurajați să își continue studiile și să își asigure un viitor mai bun.

PRACTICI PRIVIND COMBATERICA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

PROF. CALOIAN FELICIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ „ȘTEFAN LUCHIAN” MOINEȘTI

Absenteismul și abandonul școlar reprezintă provocări majore pentru sistemele educaționale din întreaga lume. Aceste fenomene afectează nu doar viitorul elevilor, ci și dezvoltarea socio-economică a societății. Combaterea acestora necesită strategii eficiente, bazate pe colaborare între profesori, părinți, comunități și autorități.

Factori care determină absenteismul și abandonul școlar

- Principalele cauze ale absenteismului și abandonului școlar includ:
- Probleme economice ale familiei;
- Lipsa sprijinului parental;
- Mediu școlar nefavorabil (bullying, lipsa infrastructurii adecvate, lipsa interesului față de educație);
- Probleme de sănătate sau dizabilități;
- Factori culturali (căsătoria timpurie, responsabilități casnice).

Bune practici pentru combaterea absenteismului și abandonului școlar

Impulsionarea parteneriatului școală-familie

O bună colaborare între școală și familie ajută la prevenirea absenteismului. Organizarea întâlnirilor regulate între părinți și profesori, precum și implementarea unor programe de sprijin parental contribuie la menținerea interesului pentru educație.

Dezvoltarea programelor de mentorat și consiliere

Consilierea psihopedagogică poate ajuta elevii să își gestioneze mai bine problemele personale și să găsească motivația pentru a continua studiile. De asemenea, programele de mentorat, în care elevii mai mari sau profesioniști din diverse domenii oferă sprijin și îndrumare, au un impact pozitiv asupra elevilor vulnerabili.

Asigurarea unui mediu școlar atractiv și incluziv

Un mediu școlar prietenos, care promovează incluziunea și respectul reciproc, reduce riscul abandonului. Modernizarea infrastructurii, activitățile extracurriculare atractive și metodele interactive de predare pot îmbunătăți experiența educațională.

Oferirea de sprijin material elevilor din medii defavorizate

Programul „Școală după școală”, bursele sociale, tichetele de masă și transportul gratuit sunt măsuri eficiente care sprijină copiii proveniți din familii cu venituri reduse, reducând astfel riscul abandonului.

Integrarea tehnologiei în procesul educațional

Platformele de învățare online, aplicațiile educaționale și metodele interactive pot face lecțiile mai atractive și accesibile. Această abordare este utilă în special pentru elevii din zone izolate sau pentru cei care întâmpină dificultăți în a participa fizic la ore.

Implicarea comunității și a organizațiilor non-guvernamentale

Colaborarea dintre școli, autorități locale, ONG-uri și mediul de afaceri poate duce la dezvoltarea unor programe de sprijin educațional, mentorat și orientare profesională, esențiale pentru menținerea elevilor în sistemul de învățământ.

Cauza principală generatoare de absentism, este în sine considerată o caracteristică a adolescenței. Aceasta este incapacitatea adolescentului de a anticipa consecințele faptelor sale. O bună colaborare între școală și familie este posibilă numai atunci când familia înțelege bine rolul școlii, acela de a fi principalul izvor de cultură și factor de civilizație, iar școala vede în familie un aliat, un colaborator sincer, direct interesat de întregul proces instructiv-educativ.

Combaterea absentismului și abandonului școlar necesită o abordare complexă, care implică factori educaționali, sociali și economici. Prin implementarea bunelor practici menționate, școlile pot deveni mai incluzive și mai atractive, oferind fiecărui elev șansa la un viitor mai bun.

Bibliografie:

1. Ministerul Educației Naționale. (2022). *Strategia națională pentru reducerea abandonului școlar*.
2. UNICEF România. (2021). *Educație pentru toți – soluții pentru combaterea absentismului*.
3. Bădescu, G., & Mihăilescu, A. (2020). *Factorii determinanți ai abandonului școlar în România*. Editura Universitară.
4. European Commission. (2023). *Policies to Tackle Early School Leaving*.

BUNE PRACTICI PRIVIND COMBATERICA ABSENTEISMULUI ȘI A ABANDONULUI ȘCOLAR PRIN ACTIVITĂȚI OUTDOOR

Prof. Roșioru Silviu Stelică -Școala Profesională „Costache Grigore Șuțu”

Absenteismul și abandonul școlar reprezintă probleme majore cu care se confruntă sistemele educaționale din întreaga lume. În România, aceste fenomene afectează grav șansele copiilor de a-și construi un viitor stabil, de a se integra în societate și pe piața muncii. Motivele care stau la baza absenteismului și abandonului sunt multiple: dificultăți economice, lipsa motivației, relația deficitară cu profesorii, mediul familial dezorganizat, dar și percepția negativă asupra școlii. În acest context, abordările educaționale alternative, cum sunt activitățile outdoor (în aer liber), pot contribui semnificativ la reducerea acestor fenomene. Activitățile în afara clasei tradiționale stimulează participarea activă, dezvoltarea personală și relaționarea sănătoasă între elevi și cadrele didactice. Prin crearea unui mediu atractiv, relaxant și colaborativ, se poate combate dezinteresul față de școală și se poate stimula dorința de implicare.

I. Activitățile outdoor – un instrument educațional modern

1. Definirea și tipologia activităților outdoor

Activitățile outdoor sunt activități educative desfășurate în afara sălilor de clasă, într-un cadru natural sau în alte spații deschise (parcuri, păduri, grădini botanice, ferme didactice etc.). Acestea includ:

- Excursii tematice;
- Lecții în aer liber;
- Jocuri de echipă și teambuilding;
- Ateliere de ecologie;
- Proiecte comunitare;
- Activități sportive și de orientare în natură;
- Grădinarit și activități practice.

2. Beneficiile activităților outdoor

Studiile recente arată că activitățile desfășurate în natură au multiple efecte pozitive asupra dezvoltării copiilor:

- **Reduc stresul și anxietatea**, favorizând starea de bine;
- **Îmbunătățesc atenția și concentrarea**;
- **Dezvoltă abilități sociale și emoționale** (empatie, cooperare, comunicare);
- **Stabilesc o relație pozitivă cu profesorii și colegii**;
- **Încurajează motivația intrinsecă pentru învățare**;
- **Fac procesul educațional mai atractiv și relevant.**

II. Bune practici – exemple de proiecte și inițiative

1. Proiectul „Școala Altfel în natură”

În cadrul programului național „Școala Altfel”, multe unități școlare au început să organizeze activități în natură: vizite la ferme, lecții de botanică în pădure, ateliere de artă în parc.

Elevii participă activ, învață prin joc și explorare, iar acest lucru crește semnificativ interesul față de școală.

2. Cluburi de aventură și orientare turistică

Unele ONG-uri colaborează cu școli pentru a forma cluburi de aventură, unde elevii participă la drumeții, activități de orientare cu busola sau GPS, concursuri sportive. Aceste cluburi atrag mai ales elevii cu dificultăți școlare, care găsesc în aceste activități o sursă de recunoaștere și apartenență.

3. Grădini educaționale

Școlile care dețin spațiu verde pot organiza grădini educaționale unde elevii plantează, udă și îngrijesc legume și flori. Această activitate are un efect terapeutic și responsabilizant, fiind mai ales eficientă pentru copiii cu tulburări de comportament sau din medii defavorizate.

III. Recomandări pentru implementarea activităților outdoor

Pentru ca aceste bune practici să fie replicate și adaptate în cât mai multe școli, este important ca factorii implicați – directori, cadre didactice, părinți, autorități – să colaboreze activ. Iată câteva recomandări concrete:

1. Formarea cadrelor didactice

2. Parteneriate cu ONG-uri și instituții locale

3. Flexibilitate curriculară

4. Implicarea părinților și comunității

Combaterea absenteismului și a abandonului școlar este o prioritate esențială pentru viitorul educației. Într-un context în care metodele tradiționale nu reușesc întotdeauna să răspundă nevoilor tuturor elevilor, activitățile outdoor apar ca o alternativă viabilă, atractivă și eficientă. Experiențele concrete din România și din alte țări demonstrează că învățarea în aer liber poate transforma radical relația elevului cu școala. Prin joc, explorare, mișcare și colaborare, copiii dezvoltă competențe cheie pentru viață, iar participarea școlară devine o experiență plăcută, nu o obligație apăsătoare.

REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR ȘI REDUCEREA ABSENTEISMULUI

Prof. Roșioru Cosmin – Dănuț
Școala Profesională „Costache Grigore Șuțu”

Abandonul școlar și absenteismul reprezintă două dintre cele mai mari provocări ale sistemului educațional românesc. Aceste fenomene au un impact negativ semnificativ asupra viitorului tinerelor generații și asupra dezvoltării economice și sociale a întregii societăți. Deși în ultimii ani s-au înregistrat progrese în reducerea acestor probleme, încă mai există o serie de obstacole care împiedică accesul complet și echitabil la educație pentru toți elevii, în special cei din mediile defavorizate.

Abandonul școlar nu se limitează doar la părăsirea școlii de către elevi, ci poate include și fenomenul absenteismului frecvent, care indică un risc ridicat de abandon ulterior. Această lucrare își propune să analizeze cauzele principalelor probleme de absenteism și abandon școlar, să exploreze cele mai bune practici pentru combaterea acestora și să propună un plan de acțiune eficient pentru reducerea absenteismului și prevenirea abandonului școlar.

I. Cauzele absenteismului și abandonului școlar

Pentru a înțelege cum pot fi implementate soluții eficiente, este necesar să identificăm cauzele fundamentale ale absenteismului și abandonului școlar. Acestea sunt adesea complexe și interconectate, incluzând factori sociali, economici și educaționali.

- 1. Factori economici**
- 2. Mediul familial instabil**
- 3. Probleme de sănătate**
- 4. Dificultăți de învățare**
- 5. Lipsa motivației și a unui climat școlar favorabil**

II. Planul de reducere a absenteismului

1. Măsuri preventive

- a) Sprijin financiar și materiale educaționale
- b) Programe de consiliere și sprijin psihologic
- c) Campanii de sensibilizare

2. Măsuri de intervenție

- a) Programe de tip „Școala după școală”

Pentru elevii care întâmpină dificultăți în procesul de învățare, programele de tip „Școala după școală” pot fi o soluție eficientă. Acestea oferă suport educațional suplimentar, în cadrul căruia elevii pot beneficia de tutoriat și activități care să le îmbunătățească performanțele școlare. Totodată, aceste programe pot contribui la dezvoltarea unor abilități socio-emoționale și cognitive care să ajute elevii să facă față mai ușor cerințelor școlare.

- b) Parteneriate între școli și comunități

Școlile ar trebui să colaboreze mai strâns cu comunitățile locale, autoritățile locale și organizațiile non-guvernamentale. Aceste parteneriate pot duce la dezvoltarea unor inițiative

comunitare care să sprijine elevii și familiile acestora. De exemplu, grupuri de voluntari pot ajuta la desfășurarea unor activități extracurriculare atractive pentru elevi, iar autoritățile locale pot contribui prin facilități educaționale (terenuri de sport, săli de curs adaptate etc.).

c) Personalizarea învățării

Fiecare elev are nevoi educaționale diferite, iar personalizarea procesului educațional poate preveni frustrările și absenteismul. Este important ca profesorii să adopte metode de predare care să răspundă stilurilor de învățare ale elevilor și să integreze tehnologia și metodele interactive în activitățile didactice.

Reducerea absenteismului și prevenirea abandonului școlar sunt obiective esențiale pentru îmbunătățirea sistemului educațional și pentru asigurarea unui viitor mai bun pentru toți tinerii. Implementarea unui plan cuprinzător care să includă măsuri preventive, intervenții specifice și soluții pe termen lung poate contribui semnificativ la atingerea acestor obiective. Colaborarea între școli, familii, autorități și comunități este esențială pentru a crea un mediu favorabil educației, care să sprijine dezvoltarea tuturor elevilor.

Prin abordarea acestor probleme într-un mod integrat și susținut, putem reduce semnificativ absenteismul și abandonul școlar, oferind elevilor șansa de a-și construi un viitor mai bun.

ABANDONUL ȘI ABSENTEISMUL ȘCOLAR ÎN CONTEXTUL ACTUAL

Autor: Prof. Călugăr Ionela-Gabriela

Instituția: Școala Gimnazială „Ștefan Pascu” Apahida, Cluj

Absenteismul și abandonul școlar reprezintă două dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă sistemul educațional din multe țări, inclusiv din România. Aceste fenomene au un impact semnificativ asupra dezvoltării individuale a elevilor și asupra progresului educațional al societății în ansamblu. Combaterea acestora necesită o abordare integrată, care să implice factori educaționali, sociali și instituționali. În acest referat, vom explora bunele practici care pot contribui la prevenirea și reducerea absenteismului și abandonului școlar.

Printre principalele cauze care generează absenteismul și abandonul școlar identificăm: factori socio-economici: Familiile cu un venit scăzut pot întâmpina dificultăți în asigurarea materialelor necesare pentru educație (uniforme, rechizite) sau în susținerea activităților școlare. De asemenea, lipsa unui mediu stabil și sigur poate contribui la absențele frecvente; mediul școlar: Un mediu educațional neadecvat, caracterizat prin lipsa de motivație a elevilor, relații tensionate cu profesorii sau colegii și insuficiența resurselor educaționale, poate duce la abandonul școlar; probleme de sănătate și dizabilități: Uneori, elevii pot întâmpina dificultăți legate de sănătate sau dizabilități care nu sunt suficient de bine gestionate de școală sau de familie; lipsa de implicare a părinților: Părinții care nu sunt suficient de implicați în educația copiilor lor pot contribui la absențele frecvente și, în unele cazuri, la abandonul școlar.

Unul dintre cele mai eficiente moduri de a combate absenteismul este de a crea un mediu școlar care să fie atrăgător și motivant pentru elevi. Acesta poate include: abordări pedagogice interactive și inovative: În loc de metode tradiționale, în care elevii sunt doar spectatori ai lecțiilor, se pot aplica metode interactive de învățare (de exemplu, învățarea prin joc, activități de grup sau utilizarea tehnologiei moderne). Totodată, școlile pot implementa servicii de consiliere psihologică pentru elevi, pentru a-i sprijini în gestionarea problemelor emoționale și sociale.

În contextual actual și nu numai, implicarea părinților în procesul educativ este esențială. Programele care facilitează comunicarea constantă între profesori și părinți pot contribui la reducerea absenteismului. De exemplu: întâlniri periodice între părinți și profesori care pot ajuta părinții să înțeleagă mai bine dificultățile elevilor și să colaboreze pentru a le depăși.

Pentru reducerea abandonului școlar este important reconectarea elevilor prin crearea de oportunități. Elevii care au abandonat școala pot fi atrași înapoi în educație prin programe care le oferă o șansă de a recupereze materia pierdută. Astfel de programe pot include: Programe de învățare accelerate destinate elevilor care au întrerupt școala și vor să revină, oferindu-le posibilitatea de a recupera cursurile și sprijin psihologic pentru reintegrare prin care elevii care au abandonat pot beneficia de consiliere pentru a-i ajuta să depășească barierele emoționale și sociale care le-au împiedicat continuarea studiilor.

Un alt element important în prevenirea abandonului școlar este colaborarea între școli și comunități. Prin crearea unor parteneriate cu organizații locale, autorități sau agenții de ajutor social, se pot implementa proiecte care oferă sprijin pentru elevii aflați în dificultate. Aceste parteneriate pot include: activități recreative și educaționale care sunt atractive pentru elevi și care îi pot ajuta să își păstreze interesul pentru educație și oferirea de ajutoare financiare poate reduce presiunea economică asupra familiilor și poate contribui la menținerea elevilor în școală.

Coroborând cele prezentate mai sus, putem afirma faptul că combaterea absenteismului și abandonului școlar reprezintă o provocare majoră pentru educația modernă, dar prin implementarea unor bune practici, se pot face progrese semnificative. Crearea unui mediu educațional motivant, implicarea părinților, sprijinul pentru elevii vulnerabili și parteneriatele cu comunitatea pot contribui la reducerea acestor fenomene. Astfel, elevii vor putea beneficia de o educație de calitate, iar societatea în ansamblu va beneficia de o forță de muncă mai bine pregătită și mai bine integrată.

BUNE PRACTICI PRIVIND COMBATERICA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PRIMAR

**Profesor învățământ primar: Chircu Marilena
Școala Gimnazială „Anton Pann”, Brăila**

Învățământul primar reprezintă prima etapă formală a procesului educațional, având un impact major asupra motivației și parcursului școlar al elevilor. Cu toate acestea, absentismul și abandonul școlar în această etapă pot crea dificultăți semnificative în evoluția copilului, afectând atât performanțele academice, cât și integrarea sa socială.

Absenteismul școlar la clasele primare se manifestă prin lipsa frecvență și nemotivată a elevilor de la ore, ceea ce poate duce, în timp, la abandon școlar, fenomenul prin care copilul părăsește sistemul de învățământ înainte de finalizarea studiilor obligatorii. Printre principalele cauze ale acestor probleme se numără dificultățile economice ale familiei, lipsa sprijinului educațional din partea părinților, problemele de adaptare la mediul școlar sau metodele de predare care nu răspund nevoilor specifice ale copiilor.

Prevenirea absentismului și abandonului școlar în învățământul primar este crucială pentru a asigura un parcurs educațional stabil și eficient. Implicarea profesorilor, a părinților și a comunității în crearea unui mediu de învățare atractiv și incluziv, utilizarea unor metode interactive de predare, dar și sprijinirea familiilor vulnerabile sunt doar câteva dintre soluțiile care pot contribui la reducerea acestui fenomen.

Această lucrare își propune să evidențieze cele mai eficiente practici pentru prevenirea acestora, cu exemple concrete din mediul educațional.

Pentru a preveni și combate absentismul și abandonul școlar, este necesară o abordare complexă, care să implice școala, familia, comunitatea și autoritățile. Cele mai eficiente soluții în combaterea abandonului și a absentismului școlar sunt intervenții utilizate la nivelul școlii.

O primă practică poate fi crearea unui mediu școlar atractiv și incluziv, unde amenajarea claselor să fie făcută într-un mod prietenos, care să stimuleze creativitatea și dorința de a învăța, în care să se promoveze un climat pozitiv, în care fiecare copil să se simtă apreciat și valorizat. Un exemplu concret se referă la amenajarea sălii de clasă, în culori deschise, pereții să fie împodobiți cu desene realizate de către elevi. Așezarea băncilor să nu mai fie una rigidă, ci în grupuri, pentru a stimula colaborarea dintre copii. Să existe un colț special dedicat lecturii, cu cărți ilustrate, unde elevii pot citi în pauze.

O altă practică pentru a combate absentismul și abandonul școlar este reprezentată de metodele de predare care ar trebui să fie adaptate elevilor și personalizate în funcție de vârstă, nivelul de dezvoltare, stilul de învățare și nevoile specifice ale fiecărui copil. Acestea să țină cont de ritmul de învățare al fiecărui elev și de particularitățile sale cognitive, emoționale și centrate pe motivația lor. Recomandat ca învățarea să se facă într-un mod plăcut și interesant elevilor.

În continuare vă sunt detaliate nouă metode eficiente care îi pot face pe copii să își dorească să vină la școală.

Prima metodă este învățarea prin joc. Un exemplu concret poate fi ca la matematică, în loc de exerciții clasice, copiii pot folosi cuburi colorate sau jocuri de tip puzzle pentru a învăța adunarea și scăderea. Această activitate poate funcționa deoarece copiii asociază învățarea cu distracția și vin la școală cu entuziasm.

A doua metodă este predarea prin povești și teatru educațional. Un exemplu concret poate fi ca la lecțiile de comunicare, în loc să citească pur și simplu un text, elevii pot interpreta personaje din povești prin jocuri de rol. Această activitate poate funcționa deoarece îi ajută să își dezvolte imaginația și îi face să fie activi la ore.

A treia metodă este învățarea bazată pe proiecte. Un exemplu concret ca la științe, elevii pot crea un mic ecosistem într-un borcan, observând cum cresc plantele. Această activitate poate funcționa deoarece copiii sunt implicați activ, își dezvoltă curiozitatea și simt că ceea ce învață are aplicabilitate în viața reală.

A patra metodă este folosirea tehnologiei în predare. Un exemplu concret este ca învățătorul să folosească aplicații educaționale sau videoproiecții pentru a explica lecțiile (de exemplu, pentru a vedea cum arată sistemul solar). Această activitate poate funcționa deoarece copiii sunt mai atrași de tehnologie, iar lecțiile devin mai captivante.

A cincea metodă este învățarea prin mișcare. Un exemplu concret poate fi ca la lecțiile de vocabular, elevii pot participa la un „Maraton al cuvintelor”, unde trebuie să alerge până la tablă și să scrie un cuvânt legat de temă. Poate funcționa deoarece elevii nu mai stau pasivi în bănci, iar învățarea devine activă și distractivă.

A șasea modalitate este un atelier de învățare experiențială. Un exemplu concret poate fi în loc să învețe despre meserii dintr-un manual, elevii pot vizita o cofetărie sau un șantier de construcție pentru a vedea cum se lucrează. Această activitate poate funcționa deoarece elevii se implică directă în procesul de învățare face ca informațiile să fie mai ușor de reținut.

A șaptea metodă este învățarea colaborativă. Un exemplu concret poate fi, în loc să explice lecția la tablă, învățătorul împarte elevii în echipe și îi lasă să descopere împreună răspunsurile la o întrebare, apoi să le prezinte colegilor. Această activitate de învățare crește implicarea, iar elevii învață unii de la alții, într-un mod mai relaxat.

A opta metodă este crearea unei rutine atractive la începutul zilei. Un exemplu poate fi ca în fiecare dimineață să începă cu un ritual plăcut- un cântec, o scurtă poveste sau o provocare distractivă. Copiii vor avea un motiv să vină la școală pentru a participa la activitățile preferate.

A noua metodă face referire la premii și recunoașterea eforturilor elevilor. Un exemplu concret, conceperea unui sistem de recompense sub formă de „stele ale prezenței” sau „diplome pentru perseverență” poate motiva elevii să vină constant la școală. Elevii se simt apreciați și încurajați să participe activ la ore.

Prin combinarea acestor metode, școala ar deveni un loc atractiv pentru copii, iar absenteismul poate scădea semnificativ.

O altă practică esențială este reprezentată de către sprijinul emoțional și consiliere psihopedagogică a elevilor aflați în situația de abandon școlar, mai exact implicarea consilierilor școlari în identificarea și sprijinirea copiilor cu dificultăți emoționale, prin crearea unor grupuri de

suport unde elevii pot discuta problemele și temerile lor. Un exemplu în această situație, poate fi ca fiecare copil nou sau mai timid să primească un „mentor” dintre colegii săi, care să îl ajute să se integreze.

O altă situație, diriginții ar putea organiza cercuri de discuție, unde elevii să vorbească despre emoțiile și problemele lor, încurajând empatia și sprijinul reciproc. La această activitate poate asista și chiar participa mediatorul școlar, cât și consilierul școlar.

Sprijinul psihopedagogic continuu este foarte important în cazul elevilor cu risc ridicat de absenteism. Consilierul școlar are un aport foarte mare în a-i direcționa pe elevi pe un făgaș normal, prin consilierea individuală sau de grup prin crearea unui mediu în care elevii se simt înțeleși și sprijiniți.

O altă practică în reducerea abandonului școlar utilizată poate fi un plan de intervenție în recuperarea orelor pierdute și neînțelese de către elevi. Planul remedial se face în mod gratuit pentru copiii care au dificultăți de învățare, practicând activități recuperative, recreative și educative după ore, cât și pentru a face școala mai atractivă. Acest lucru se face fie individual sau în grupuri mici.

O altă practică în reducerea abandonului școlar este reprezentată de implicarea familiei în prevenirea absenteismului. De preferat să existe o comunicare constantă între părinți și profesori, unde se pot organiza întâlniri regulate cu părinții pentru a-i implica în educația copiilor, cât și crearea unor grupuri de discuție unde părinții pot primi sfaturi despre cum să sprijine copiii.

Este important și educarea părinților privind importanța școlii prin organizarea unor campanii de conștientizare despre impactul educației asupra viitorului copiilor și prin oferirea de resurse educaționale părinților (broșuri, seminarii, ghiduri practice).

Un exemplu concret în ceea ce privește implicarea părinților în viața școlii, constă prin invitarea unui părinte în cadrul clasei de elevi, unde să povestească despre meseria sa și importanța educației. Părinții mai pot fi invitați să participe la activități creative alături de copii, cum ar fi ateliere de pictură sau gătit sănătos.

O altă practică importantă este sprijinul material pentru familiile vulnerabile, care se poate face prin acordarea de burse și rechizite gratuite pentru copiii din medii defavorizate, asigurarea transportului gratuit pentru elevii care locuiesc departe de școală și implementarea programului „Masă caldă în școli” pentru copiii din familii defavorizate care au nevoie pentru a se putea concentra mai bine la ore, iar părinții ar fi mai puțin împovărați financiar.

În continuare vă sunt expuse câteva exemple de acțiuni pe care școala le mai poate iniția în colaborare cu comunitatea și ONG-urile pentru a ajuta aceste familii. Un exemplu poate fi ca școala împreună cu biserica să organizeze campanii de donații în comunitate pentru a oferi ghiozdane echipate cu rechizite esențiale (caiete, creioane, stilouri, penare) copiilor din familii vulnerabile. Elevii care beneficiază de toate materialele necesare pentru a participa activ la lecții, poate reduce riscul de absenteism din cauza lipsei de resurse.

Un alt exemplu, în cadrul școlii, se poate organiza o campanie prin care familiile mai înstărite donează haine curate și potrivite pentru școală copiilor care nu au posibilitatea de a-și cumpăra îmbrăcăminte adecvată. Învățătorul poate facilita distribuirea discretă a acestor haine către elevii

care au nevoie. Elevii nu se mai simt marginalizați din cauza lipsei hainelor adecvate, iar părinții primesc un sprijin material important.

Un ultim exemplu face referire la accesul gratuit la activitățile extracurriculare. Școala poate permite copiilor din familii vulnerabile să participe gratuit la cluburi de lectură, sport sau artă, astfel încât să nu fie excluși din activitățile educative din cauza lipsei de bani. Astfel, copiii dezvoltă abilități noi și se integrează mai bine în colectiv.

Toate aceste strategii și inițiative descrise sunt aplicate elevilor cu o situație precară din cadrul Școlii Gimnaziale „Anton Pann”, unde au contribuit semnificativ la reducerea absenteismului și a abandonului școlar, totodată asigurându-se că toți copiii au șansa de a beneficia de o educație de calitate, indiferent de situația lor financiară.

După implementarea acestor schimbări, rata absenteismului a scăzut semnificativ, iar copiii vin la școală cu mai mult entuziasm. Elevii se simt mai motivați, iar relația dintre profesori, părinți și copii s-a îmbunătățit considerabil.

În concluzie, combaterea absenteismului și abandonului școlar în învățământul primar reprezintă o provocare complexă, care necesită implicarea activă a școlii, familiei și comunității. Prin implementarea unor metode interactive de predare, crearea unui mediu școlar atractiv și incluziv, oferirea de sprijin material familiilor vulnerabile și consolidarea comunicării dintre părinți și cadrele didactice, se poate asigura participarea constantă a copiilor la educație.

În plus, programele și inițiativele comunitare joacă un rol esențial în reducerea decalajelor educaționale și în sprijinirea elevilor aflați în situații de risc. Printr-o abordare integrată și colaborativă, putem contribui la construirea unui sistem educațional mai echitabil, în care fiecare copil să aibă șansa de a-și dezvolta potențialul și de a-și construi un viitor mai bun.

Absența de la școală nu este doar o problemă individuală, ci una care afectează întreaga societate. De aceea, este esențial să continuăm să dezvoltăm strategii eficiente și să ne asigurăm că fiecare copil are acces la o educație de calitate, indiferent de condițiile sale sociale și economice.

Bibliografie:

Dumitrescu, G. (2023). *Abandonul școlar de la prevenție, la intervenție*. Moșoaia: Editura Arabela, Județul Argeș.

Lucrările Simpozionului Județean „Abandonul școlar”. Preluat de pe Revista Județeană-Abandonul Școlar – Metode de prevenire și combatere: https://www.sfvasilecraiova.ro/doc/Revista%20judeteana_Lucrările%20Simpozionului%20Județean_220623_120055.pdf

Plan de măsuri pentru prevenirea absenteismului și abandonului școlar în unitățile de învățământ din județul Vaslui. (2023-2024). Preluat de pe https://isj.vs.edu.ro/download/Plan-de-masuri-pentru-prevenirea-absenteismului-si-a-abandonului-scolar-in-unitatile-de-invatamant-din-judetul-Vaslui.-An-scolar-2023_2024.pdf

BUNE PRACTICI PRIVIND COMBATAREA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI PREȘCOLAR

Prof. Înv. Preșc.: Chișu Georgeta-Ilinca
Grădinița cu P.P. Nr. 22, Loc. Sibiu, Jud. Sibiu

Educația timpurie reprezintă o etapă esențială în dezvoltarea unui copil, având un impact semnificativ asupra parcursului său educațional. Cu toate acestea, absentismul și abandonul preșcolar sunt probleme care afectează accesul la educație și pot avea consecințe pe termen lung asupra dezvoltării cognitive, emoționale și sociale a copiilor. Pentru a combate aceste fenomene, este necesară aplicarea unor bune practici care implică familia, instituțiile educaționale și comunitatea.

Educația preșcolară joacă un rol fundamental în formarea obiceiurilor de învățare, dezvoltarea limbajului și integrarea socială. Lipsa frecvență de la grădiniță sau abandonul preșcolar pot duce la dificultăți de adaptare în ciclurile educaționale ulterioare, afectând performanțele școlare și, ulterior, parcursul profesional.

Prevenirea părăsirii timpurii a școlii este considerată ca fiind deosebit de importantă, nu numai pentru a combate consecințele negative ale sărăciei și excluziunii sociale asupra dezvoltării copilului, dar și pentru a oferi copiilor mijloacele necesare pentru a întrerupe ciclul de transmitere a dezavantajului între generații. Preocuparea pentru prevenirea și diminuarea abandonului preșcolarilor, trebuie privită ca o prioritate a sistemului de educație cu atât mai mult cu cât factorii determinanți ai abandonului se multiplică și diversifică, ca adaptare la contextul social, economic, cultural, profesional din ce în ce mai provocator în care sistemul de învățământ funcționează. Un copil care va frecventa grădinița va fi un elev care va motivat să își finalizeze studiile, de aceea, situațiile de învățare trebuie să fie legate de aspectele reale ale vieții.

Consider că pentru combaterea absentismului și abandonului preșcolar ar trebui să punem accent pe: ***implicarea activă a familiei*** prin rganizarea de sesiuni de informare pentru părinți despre importanța educației timpurii, prin crearea de parteneriate educaționale între grădinițe și părinți pentru a sprijini prezența regulată a copiilor, precum și prin oferirea de sprijin material pentru familiile vulnerabile (rechizite, haine, alimente); ***asigurarea unui mediu educațional atractiv*** care se referă la mplementarea unor metode de predare interactive și adaptate nevoilor copiilor, prin rearea unui spațiu sigur și prietenos pentru copii, unde să se simtă acceptați și motivați și prin realizarea de activități ludice și creative pentru a stimula interesul copiilor pentru grădiniță; ***sprijin pentru copiii din medii defavorizate*** privind acordarea de burse sau subvenții pentru participarea la grădiniță, de asemenea oganizarea de programe de incluziune socială pentru copiii din comunități vulnerabile, precum și crearea unor servicii de transport gratuit pentru copiii care locuiesc la distanță mare de unitățile educaționale; ***colaborarea cu autoritățile locale și ONG-urile*** pentru a ajuta la dezvoltarea unor campanii de conștientizare asupra importanței educației timpurii; ***implementarea unor programe de educație alternativă*** cu privire la dezvoltarea unor programe de tip "A doua șansă" pentru copiii care nu au frecventat grădinița, introducerea unor

modele educaționale flexibile pentru a permite integrarea copiilor cu nevoi speciale, organizarea de activități extracurriculare pentru a menține interesul copiilor și al familiilor față de educație.

În concluzie, consider că, combaterea absenteismului și a abandonului preșcolar este esențială pentru asigurarea unui start bun în educația copiilor. Prin colaborarea între grădinițe, familie și comunitate, se pot implementa soluții eficiente care să sprijine accesul egal la educație și dezvoltarea armonioasă a fiecărui copil.

Bibliografie:

- Ionescu, M., (coord.), Anghelescu, C., Boca, C., Herseni, I., Popescu, C., Stativa, E., Ulrich, C., Novak, C., (2010) *Repere fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani*, Editura Vanemonde, București;
- Băsu, M., Teodorescu, G.N., () *Management educațional: Profilaxia absenteismului și abandonului școlar*, Editura Ecou Transilvănean, Cluj-Napoca;
- Matei, N.C. (1973), *Psihologia relațiilor morale interpersonale*, Ed. Didactică și Pedagogică;
- Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului, (2008), *Ghid de bune practici pentru Educația Timpurie a copiilor de la 3 la 6/7 ani*, București;

ABANDONUL ȘCOLAR - O REALITATE A TIMPURILOR NOASTRE

Autor: Prof. Ciortan Cristina-Mihaela

Școala Gimnazială "Avram Iancu" Baia de Criș

Loc. Baia de Criș, Jud. Hunedoara

Combaterea abandonului școlar reprezintă o adevărată provocare în țara noastră și presupune o abordare multilaterală și coordonată între autoritățile guvernamentale, școală, familie și comunitate, în general.

Acordarea unui sprijin constant față de elevii vulnerabili în acest sens este imperios necesar și se impun mai multe strategii care să determine combaterea absenteismului și abandonului școlar. Pentru a prefigura un viitor sănătos tinerilor, este nevoie ca aceștia să termine studiile și să aibă un traseu clar în ceea ce privește inserția lor pe piața muncii.

Un factor cheie îl reprezintă partea pecuniară, luând în calcul faptul că sărăcia îi împinge pe copii/tineri să renunțe la școală pentru a-și duce traiul de zi cu zi alături de familie.

Astfel, familiile care se regăsesc în situații de acest gen ar trebui sprijinite suplimentar prin consiliere de grup și găsirea celor mai bune soluții care să le permită copiilor să nu abandoneze școala. Educația părinților este capitală, când trebuie să înțeleagă importanța școlii și mai ales crearea unui mediu propice pentru învățatul acasă.

De asemenea, un factor determinant este și crearea de parteneriate între școală, autorități locale și organizații non-guvernamentale pentru a sprijini elevii și familiile acestora.

Triada școală-elev-familie joacă un rol crucial, generând efecte benefice pentru educabil.

Situația supusă atenției are accepțiuni diferite, în funcție de mediul din care provine elevul, dar s-a constatat că zona rurală a dezvoltat o vulnerabilitate în acest sens; de cele mai multe ori este ignorat palierul abandonului școlar, justificat prin nevoia de a rămâne acasă elevul, fiind de mare ajutor în gospodărie. Uneori, este o nevoie reală și greu de dus de cel care trece pe nevăzute în categoria adultului – precoc, e drept.

S-au făcut nenumărate studii, s-au dezvoltat variate programe de susținere a copiilor aflați în zona de risc, însă prea puțin s-a căutat problema de fond și nu s-a pus accent major pe cauză, găsindu-se doar unele soluții efemere.

Factorii sociali și economici ar trebui analizați în strânsă legătură cu cei educaționali și invers. Dacă unul dintre factorii amintiți mai sus este tratat cu superficialitate, efectul se va resimți și asupra celorlalți.

Să nu uităm că ar putea interveni și lipsa motivației de a învăța, iar puterea exemplului ar putea fi o soluție. Copilul trebuie să fie ancorat în realitate și susținut psihoemoțional în momentele vulnerabile.

Abandonul școlar este un fenomen care afectează nu doar educația unui individ, dar poate avea și repercusiuni pe termen lung asupra dezvoltării economice și sociale a unei comunități sau a unei țări.

Să nu uităm: copilul de azi e adultul de mâine!

ABANDONUL ȘCOLAR ÎN RÂNDUL TINERELOR DIN FAMILII CU POSIBILITĂȚI REDUSE

Cîrîc Geanina Mariana-Colegiul Tehnic "Costin D. Nenițescu"

Bertescu Manuela Mirela- Colegiul Național Pedagogic "D. P. Perpessicius"

Abandonul școlar reprezintă o problemă majoră care afectează educația tinerelor din multe colțuri ale lumii, iar în România, acest fenomen are un impact semnificativ asupra dezvoltării sociale și economice a fetelor minore. În mod particular, abandonul școlar în rândul fetelor minore este influențat de o combinație de factori socio-economici, culturali și educaționali, care variază de la dificultăți financiare până la norme și tradiții care discriminează educația femeilor. Acest eseu își propune să analizeze cauzele și efectele abandonului școlar în rândul fetelor minore, precum și posibilele soluții pentru combaterea acestui fenomen.

Abandonul școlar în rândul fetelor minore poate fi atribuit unei varietăți de factori interconectați. Unul dintre cei mai importanți factori este sărăcia. Fetele provenite din familii cu venituri mici au mai puține resurse pentru a continua studiile, iar în multe cazuri, părinții aleg să le trimită la muncă sau să le căsătorească pentru a reduce povara financiară. În plus, lipsa de sprijin educațional din partea părinților, din cauza unui nivel scăzut de educație al acestora, poate duce la abandon școlar. Un alt factor semnificativ este rolul tradițional al fetelor în familie. În multe culturi și comunități, fetelor li se atribuie responsabilități casnice și familiale, ceea ce le împiedică să își dedice timpul educației. De asemenea, mariajul precoce este o problemă gravă în rândul multor fete minore. În anumite zone, căsătoria timpurie este o practică acceptată, iar aceasta duce la întreruperea educației fetelor. De asemenea, normele de gen care favorizează educația băieților în detrimentul fetelor contribuie la menținerea acestui fenomen.

Abandonul școlar are multiple efecte negative asupra fetelor minore, atât pe termen scurt, cât și pe termen lung. Pe termen scurt, fetele care abandonează școala sunt adesea supuse la izolare socială, lipsa de încredere în sine și scăderea stimei de sine. Aceste efecte pot duce la o integrare dificilă în societate și la o lipsă de oportunități în viața profesională.

Pe termen lung, efectele abandonului școlar sunt și mai grave. Fetele care abandonează școala sunt mai susceptibile de a rămâne dependente economic de familiile lor sau de parteneri, având o șansă mai mică de a obține un loc de muncă stabil. În multe cazuri, acest lucru le condamnă la o viață de sărăcie continuă și la o lipsă de acces la servicii de sănătate și educație. De asemenea, abandonul școlar poate contribui la perpetuarea ciclului sărăciei în familiile lor.

Abandonul școlar în rândul fetelor minore poate avea un impact semnificativ asupra dezvoltării societății în ansamblu, împiedicând dezvoltarea unui capital uman valoros și limitând posibilitățile economice ale unei națiuni.

Pentru a combate abandonul școlar în rândul fetelor minore, este necesar un set de măsuri care să abordeze cauzele structurale ale acestui fenomen. Educația și conștientizarea joacă un rol crucial în acest sens. Campaniile de informare destinate părinților și comunităților pot ajuta la schimbarea atitudinii față de educația fetelor. În acest sens, organizațiile non-guvernamentale și autoritățile locale pot desfășura activități educative pentru a sublinia importanța educației pentru fete.

Un alt aspect esențial este sprijinul financiar și material pentru familiile defavorizate. Măsuri precum acordarea de burse școlare pentru fete, asigurarea unor condiții mai bune în școli și reducerea costurilor educației ar putea încuraja familiile să își lase fetele să continue școala. De asemenea, este important ca autoritățile să intervină pentru a combate căsătoria timpurie prin schimbarea legislației și prin implementarea unor măsuri de protecție pentru fete, inclusiv prin educația sexuală și reproductivă.

La nivel comunitar, suportul psihologic și consilierea profesională pot ajuta fetele care se află în risc de abandon școlar să depășească dificultățile lor și să își regăsească motivația pentru continuarea studiilor. Implicarea activă a comunității școlare – profesori, asistenți sociali și consilieri educaționali – este esențială pentru a oferi sprijin și ghidaj acestor fete.

Guvernul și autoritățile locale au un rol fundamental în crearea unui cadru legislativ favorabil și în dezvoltarea unor programe de prevenire a abandonului școlar. Inițiativele de educație incluzivă, care să răspundă nevoilor tuturor fetelor, indiferent de statutul lor socio-economic, sunt esențiale. În plus, colaborarea între instituțiile educaționale, organizațiile non-guvernamentale și autoritățile locale poate crea un mediu mai sigur și mai sprijinitor pentru fetele minore.

Abandonul școlar în rândul fetelor minore este o problemă complexă, care necesită o abordare integrată și colaborativă. Factorii economici, sociali și culturali contribuie la menținerea acestui fenomen, iar efectele sale sunt dezastruoase atât pentru fetele afectate, cât și pentru societatea în ansamblu. Combaterea acestui fenomen implică atât măsuri de prevenire, cât și sprijin concret pentru familii și comunități. Doar printr-o abordare globală și prin implicarea activă a tuturor actorilor sociali putem spera să reducem abandonul școlar în rândul fetelor minore și să oferim acestora șansa la un viitor mai bun.

Bibliografie:

- Lăzăroiu, G. (2009). Abandonul școlar în rândul adolescenților din România. Editura Universitară.
- Gherghel, I. (2018). Rolul educației în prevenirea abandonului școlar. Editura Didactică și Pedagogică.
- Pal, I. (2016). Factorii care influențează abandonul școlar în România. *Revista de Pedagogie și Științele Educației*, 11(4), 98-105.

PREVENIREA ABANDONULUI PRIN RECUNOAȘTEREA ȘI ÎNȚELEGEREA EMOȚIILOR LA PREȘCOLARI ȘI ȘCOLARII MICI

Prof.ed,timpurie. Ciucu Gabriela
G.P.P „Lumea Copiilor” Topoloveni
Prof.ed.timpurie Minciună Teodor Ionuț
G.P.P.,„Floare de Colț”, Pitești

Dezvoltarea competențelor emoționale începe cu exprimarea emoțiilor primare și continuă cu exprimarea unor emoții mai complexe pe măsură ce copilul crește. Dezvoltarea emoțiilor pare să fie dependentă de maturarea creierului, însă poate fi alterată de influențele mediului.

Abilitățile sociale și emoționale dezvoltate până la vârsta de 6-7 ani sunt principalul predictor pentru performanța și adaptarea școlară până la 10 ani. De-a lungul timpului oamenii de știință au observat că principalul predictor care asigură adaptarea la viața adultă nu sunt notele școlare sau un potențial cognitiv ridicat ci abilitatea copiilor de a stabili relații cu cei din jur. Aceste observații contravin credinței majorității că un copil „deștept” va reuși în viață.

Dezvoltarea abilităților emoționale (Glava, A., Glava, C., 2002, pag, 57) ale copiilor este importantă din următoarele motive:

- ajută la formarea și menținerea relațiilor cu ceilalți,
- ajută copiii să se adapteze la grădiniță și la școală.
- previne apariția problemelor emoționale și de comportament.

Factorii care contribuie la dezvoltarea emoțională și socială sunt clasificați în:

- factori interpersonal
- factori intra personal.

Factorii intrapersonali se referă la caracteristicile copilului care pot facilita sau pot îngreuna procesul de dezvoltare a abilităților emoționale și sociale. Fiecare copil este unic în ceea ce privește modul de a gândi și a reacționa într-o situație.

- *Reactivitatea emoțională* - e definită ca intensitatea cu care reacționează o persoană la evenimente în care se implică. În aceeași situație, doi copii pot reacționa sub aspectul intensității emoției în mod diferit.
- *Abilitățile cognitive* - dezvoltarea emoțională și socială este strâns legată de dezvoltarea unor procese cognitive ale copilului: achiziționarea limbajului, înțelegerea cauzalității, capacitatea de transfer, de generalizare și capacitatea de reglare a atenției.
- *Relația dintre abilitățile emoționale și sociale* între cele două tipuri de abilități există o strânsă legătură. Interacțiunile sociale sunt ghidate de reacțiile emoționale pe care oamenii le resimt într-o situație.

Factorii interpersonal se referă la mediul în care copilul crește și care își pune amprenta asupra comportamentului acestuia. Copiii observă și imită tot ce se petrece în jurul lor: ce face mama atunci când bebelușul plânge, ce face tata atunci când cineva îl supără, ce face educatoarea atunci când este

nervooasă. Orice situație socială reprezintă pentru copil o oportunitate de învățare; ei asociază un anumit comportament cu atingerea unui scop și vor aplica comportamentul învățat în situații noi.

- *Modelarea*-constă în prezentarea unor comportamente pe care copilul le vede și antrenarea copilului în producerea acelor comportamente. Modelul, cel care emite acest comportament poate fi real (ex. un coleg, educatoarea) sau simbolic (ex. un personaj de film sau dintr-o poveste).
- *Ghidarea comportamentului copilului în anumite situații sociale* - copiii au nevoie permanent de ghidajul adultului deoarece este perioada în care ei învață cel mai mult.
- *Oferirea oportunităților de exersare a abilităților sociale*
- *Reacția adulților la comportamentele manifestate de copii*

Succesul în viață depinde de abilitățile emoționale și sociale care se formează pe tot parcursul educației formale sau cel puțin ar trebui să fie urmărite ca obiective, dincolo de discipline. Emoția este o trăire a unei persoane față de un eveniment important pentru aceasta. Emoțiile pot fi pozitive și negative. Emoțiile pozitive apar atunci când ceea ce o persoană își dorește corespunde cu ceea ce i se întâmplă. (Ex.: bucurie, mulțumire etc.) Emoțiile negative apar atunci când există o contradicție între ceea ce i se întâmplă sau ceea ce obține o persoană și așteptările ei. (Ex.: tristețe, nemulțumire, dezamăgire, îngrijorare, furie etc.) Emoția unei persoane este însoțită de schimbări:

- biologice / fiziologice (ex. creșterea ritmului cardiac, accentuarea respirației);
- cognitive / de gândire („Colegul meu m-a lovit intenționat!”);
- comportamentale (modul în care se comportă ca urmare a emoției resimțite, cu alte cuvinte expresivitatea emoțională. În cazul exemplului anterior-îl lovește și el pe coleg).

Pentru a recunoaște și înțelege emoțiile, copiii trebuie să le experimenteze în mediul lor social. Dezvoltarea abilităților emoționale ale copiilor este importantă din următoarele motive:

- Pentru că ajută la formarea și menținerea relațiilor cu ceilalți.
- Pentru că ajută copiii să se adapteze la grădiniță și la școală.
- Pentru că previne apariția problemelor emoționale și de comportament.

Modul în care adulții discută problemele legate de emoții poate transmite sprijinul și acceptarea lor și poate contribui la conștientizarea de către copil a diferitelor stări emoționale pe care le experimentează.

Bibliografie

- Abric, J.C, 2002, *Psihologia comunicării, teorii și metode*, Iași, Ed. Polirom
- Allport, G.W., 1981, *Structura și dezvoltarea personalității*, București, Ed. Didactică și Pedagogică
- Crețu, T., 2001, *Psihologia copilului&Parenting*, Iași, Ed. Polirom
- Glava, A., Glava, C., 2002, *Introducere în pedagogia preșcolară*, Cluj-Napoca, Ed. Dacia
- Goleman, D., 2001, *Inteligența emoțională*, București, Editura Curtea Veche
- Golu, P., Verza, E., Zlate, M., 1993, *Psihologia copilului*, București, E.D.P
- Păun, E., 2002, *Educația preșcolară în România*, Iași, Ed. Polirom

POVEȘTILE ȘI ROLUL ÎN EDUCAREA ȘI DEZVOLTAREA COPIILOR

Prof.inv.preșc. Ciucu Gabriela
Prof.inv.preșc.Ungureanu Luminița
G.P.P. „Lumea Copiilor”, Topoloveni

Întrucât în noul curriculum pentru educația timpurie una dintre noutăți a fost introducerea unui moment obligatoriu de lectură pentru fiecare zi, acest articol își propune să dezbată importanța lecturii în general și a poveștilor în special, rolul acestora în educarea, formarea și dezvoltarea armonioasă a copiilor de grădiniță.

Conform noului curriculum pentru învățământul preșcolar, în programul cu cei mici se impune un moment de lectură zilnic, lectura fiind „una dintre cele mai intense, mai educative și mai răspândite activități”, iar „cu cât apropierea copilului de carte se face mai devreme, cu atât mai importante și mai durabile sunt efectele ei în domeniul limbajului, al comunicării, precum și în cel al comportamentului și al socializării”. Așa cum se precizează și în curriculum, lectura este într-adevăr importantă. Din păcate, în era tehnologiei, importanța cărților a fost mult diminuată.

Chiar dacă sunt încă mici și nu știu să citească, copiii le poate fi insuflat gustul pentru cărți încă de la vârste fragede. Această vârstă este cea mai potrivită pentru a le forma obiceiuri bune. Cărțile cu povești ilustrate, cu imagini colorate sunt primele cu care copilul ia contact. Poveștile le sunt citite copiilor de către părinți, apoi de către cadrele didactice, stimulându-le treptat dragostea pentru lectură.

Poveștile joacă un rol extrem de important în educarea și dezvoltarea personalității, ajutându-i să crească frumos și armonios. În acest timp destinat lecturii, copiii încep să prindă drag de povești și de personajele acestora și mai mult, se creează o legătură între aceștia și persoana care le citește sau le povestește. Copilul nu își îmbunătățește numai abilitățile de exprimare, dar și atenția, imaginația, creativitatea, învață să facă deosebirea între bine și rău, descoperind care sunt consecințele anumitor fapte, se identifică cu anumite personaje, învață ce este prietenia, cum să acționeze în diferite situații reale de viață, cum să treacă peste anumite probleme, cum să își exprime emoțiile. Ei încep să înțeleagă tot felul de lucruri: că este bine să asculte de părinți, că nu este bine să fii rău sau leneș, că nu este bine să minți, că binele învinge întotdeauna etc.

Din povești, copiii învață nu numai cum este bine să se comporte, dar dobândesc și anumite cunoștințe, descoperă lucruri noi și interesante despre mediu, despre univers, despre animale etc. Lumea poveștilor li se va părea încântătoare și vor fi curioși să afle cât mai multe lucruri.

Poveștile pot avea și rol terapeutic. Spre deosebire de poveștile clasice, în cazul unor astfel de povești, acțiunea nu este construită în jurul luptei dintre bine și rău. Printr-o poveste terapeutică, copilul se identifică cu personajul poveștii și cu problemele pe care acesta le are, este o metodă prin care transmitem modele comportamentale. Pentru a fi terapeutică, povestea trebuie să ajute. Acestea sunt de mare folos atunci când copilul se confruntă cu o anumită problemă, când îl vedem că este trist dintr-un anumit motiv, când se confruntă cu anumite temeri sau probleme de

comportament sau putem alege teme generale care să le fie de folos tuturor copiilor, probleme specifice vârstei: dificultăți în gestionarea furiei (Dino dragonul învață să se descurce cu furia), timiditate, dificultatea de a lega prietenii (Cum a învățat broasca țestoasă Tobias să își învingă furia), teama de a nu greși (Teama de greșeli a Dorei), nerespectarea anumitor reguli (Buzby, albinuțul neascultător), lipsa solidarității (Povestea unui arici) etc. Prin intermediul acestor povești, copiii vor învăța cum este de dorit să se comporte în societate, sunt încurajați să ia singuri anumite decizii, reușesc să depășească anumite situații luând exemplul personajelor pozitive, învață cum să își controleze emoțiile negative și înțeleg că dacă vor, pot găsi soluții la orice problemă.

Poveștile sunt educative, dar trebuie totuși alese cu multă grijă. Atunci când alegem o poveste trebuie să ne gândim la nivelul de vârstă al copiilor, la ceea ce vrem să transmitem, la fricile sau problemele lor, la comportamentul pe care vrem să îl modelăm. Uneori, este bine ca anumite scene din poveste, să le spunem într-o altă manieră, pentru a nu le provoca anumite stări sau emoții negative. Pentru menținerea interesului copiilor, expunerea conținutului trebuie să fie clară, accesibilă și expresivă, tonul să fie unul prietenos, să imităm voci folosind diferite tonalități.

Povestirile create de copii pot fi pe baza unui plan dat sau după modelul educatoarei. Acestea pot fi povestiri cu întâmplări din viața personală, cu întâmplări de acasă, din grădiniță sau pot fi întâmplări imagine. De asemenea, pot fi cu un început dat, copiii urmând să găsească un final. Acest început trebuie să fie captivant și să ofere suficiente informații care să îi inspire. Fiecare copil va avea posibilitatea să continue povestirea după bunul plac, oferindu-i-se ajutor atunci când este cazul.

În concluzie, utilizarea poveștilor și a basmelor în activitățile cu copiii, are numeroase beneficii. Ele trebuie citite cât mai des pentru a le dezvolta copiilor interesul și dragostea pentru lectură. Datorită exemplelor date de personajele poveștilor, datorită învățăturilor dobândite în urma lecturii, copiii vor dezvolta un caracter frumos asemănător cu cel al personajelor pozitive din basme și povești.

Bibliografie:

1. Bratu, Bianca, Preșcolarul și literatura, Editura Didactică și Pedagogică, 1977;
2. Mitu, Florica; Antonovici, Stefania, Metodica activităților de educare a limbajului în învățământul preșcolar, Humanitas Educațional, București, 2005;
3. Tătaru, Lolica; Glova, Adina; Chiș, Olga, Piramida cunoașterii, Diamant, Pitești, 2014;
4. Curriculum pentru educația timpurie, 2019.

COMBATAREA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

NIȚĂ ONUȚA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ REGINA MARIA
VINTILEASCA, VRANCEA

Absenteismul școlar reprezintă o problemă majoră în sistemul educațional din România și din multe alte țări, având un impact semnificativ asupra performanței academice a elevilor și asupra dezvoltării lor personale. Fenomenul se manifestă prin lipsa repetată și nejustificată a elevilor de la cursuri, iar combaterea acestuia este esențială pentru asigurarea unui parcurs educațional de succes și pentru prevenirea abandonului școlar. În acest referat, se va analiza fenomenul absenteismului școlar, cauzele care îl generează, precum și măsurile care pot fi luate pentru a-l combate.

Absenteismul școlar este un fenomen complex, care se referă la lipsa frecventă sau repetată a elevilor de la cursuri, fără un motiv justificat. Această absență nejustificată poate avea un impact negativ considerabil asupra procesului educațional, afectând nu doar performanțele școlare ale elevilor, dar și dezvoltarea lor personală și socială. Absenteismul nu se limitează doar la orele de curs, ci poate include și lipsa elevilor de la activități extracurriculare importante, care contribuie la formarea unei educații complete.

În general, absenteismul poate fi definit ca fiind absența repetată a unui elev de la școală fără un motiv valid sau legal, iar atunci când aceasta devine cronică, poate duce la pierderea unor oportunități educaționale importante și chiar la abandonul școlar. Mai mult, absenteismul școlar poate fi un indicator al unor probleme mai mari, precum dificultăți de învățare, probleme sociale sau familiale, sau chiar o lipsă de motivație și interes față de școală.

Absenteismul școlar poate fi împărțit în două mari categorii, fiecare cu particularitățile și cauzele sale. În cadrul acestora, sunt identificate atât absenteismul justificat, cât și cel nejustificat, iar fiecare dintre acestea se poate manifesta în moduri diferite:

1. Absenteismul justificat

Absenteismul justificat se referă la acele absențe de la școală care sunt explicate și acceptate de către cadrele didactice, fiind susținute de motive obiective, precum starea de sănătate precară a elevului sau evenimente familiale grave. Aceste absențe sunt considerate normale și nu au un impact negativ semnificativ asupra educației elevului, în condițiile în care sunt gestionate corect și la timp.

Exemple de absențe justificate includ:

- Motive medicale: Dacă elevul suferă de o boală care necesită repaus la pat sau tratament, părinții trebuie să prezinte o adeverință medicală care să justifice absențele.
- Motive familiale: În cazul în care elevul trebuie să participe la un eveniment important în familie (deces, căsătorie, sau alte evenimente care impun prezența) și sunt furnizate documente justificative.

- Absenteismul legat de circumstanțe externe: De exemplu, în situații de urgență (de exemplu, dezastre naturale, sau alte crize care afectează familia), absențele pot fi acceptate de școală.

Absenteismul justificat, deși este frecvent, nu trebuie să devină o practică constantă, deoarece elevii pot pierde lecții esențiale sau pot întâmpina dificultăți în a se reintegra în ritmul școlar.

2. Absenteismul nejustificat

Absenteismul nejustificat este cel mai problematic și reprezintă o absență de la școală fără un motiv valid sau documentat, care poate afecta grav procesul educațional al elevului. Aceste absențe nu sunt susținute de circumstanțe externe sau de motive obiective și, în mod frecvent, sunt rezultatul unei lipse de responsabilitate a elevului sau al familiilor acestora.

Absenteismul nejustificat poate fi împărțit în mai multe subcategorii, care reflectă diversele cauze ale acestui fenomen:

- Lipsa de motivație: Mulți elevi absentează din cauza unei lipse de interes față de școală sau din cauza unui sentiment de inutilitate legat de educație. Aceasta poate apărea mai ales în cazul elevilor care se confruntă cu dificultăți de învățare sau care nu sunt suficient de stimulați de materialul didactic oferit.
- Probleme sociale sau familiale: Unele absențe pot fi cauzate de dificultăți de ordin social sau familial, cum ar fi conflictele în familie, instabilitatea locativă sau lipsa unui mediu adecvat de învățare acasă. De asemenea, elevii care provin din familii cu un statut social-economic scăzut pot fi obligați să participe la activități remunerate, cum ar fi muncile casnice sau lucrul într-un loc de muncă, ceea ce le poate influența frecvența la școală.
- Probleme de comportament: Absenteismul nejustificat poate apărea și în cazul elevilor care nu se integrează în colectivul școlar, au conflicte cu colegii sau cu profesorii, sau nu se simt în siguranță la școală. Acest tip de absenteism poate fi un semnal al unor probleme de comportament sau al unui climat școlar nefavorabil.
- Fuga de școală: Unii elevi aleg să absenteze din pură dorință de a evada de la rutina școlară, de la sarcinile de învățare sau de la constrângerile impuse de autoritatea profesorilor. Aceasta poate fi o formă de protest sau un comportament evazionist.

Absenteismul școlar este o problemă complexă ce necesită intervenții coordonate și diverse strategii pentru a fi combătut eficient. Combaterea acestui fenomen nu se limitează doar la măsuri educaționale, ci presupune implicarea tuturor factorilor responsabili, inclusiv părinți, profesori, autorități educaționale și comunități locale. Iată câteva măsuri eficiente pentru reducerea absenteismului:

1. Implicarea părinților

Implicarea activă a părinților în educația copiilor este esențială pentru combaterea absenteismului școlar. Părinții joacă un rol fundamental în motivarea elevilor și în menținerea unei relații strânse cu școala. Comunicarea deschisă și frecventă între profesori și părinți poate contribui la identificarea timpurie a cauzelor absenteismului și la găsirea unor soluții specifice fiecărui caz în parte.

- Comunicarea constantă: Profesorii pot organiza întâlniri periodice cu părinții, în care să discute progresul copiilor și să le explice importanța prezenței regulate la școală. De asemenea, părinții trebuie să fie informați despre absențele elevilor și despre consecințele acestora.
- Sprijin în managementul timpului: În unele cazuri, părinții pot ajuta copiii să își organizeze mai bine timpul, astfel încât să fie mai motivați să participe la cursuri. Dacă absenteismul este cauzat de lipsa unui spațiu adecvat pentru studiu sau de o gestionare deficitară a programului zilnic, părinții pot interveni pentru a rezolva aceste probleme.
- Crearea unui mediu favorabil în familie: Un mediu familial stabil, cu o educație adecvată despre importanța învățării, poate încuraja copiii să își asume responsabilitatea pentru prezența la școală și pentru procesul educațional.

2. Suport pentru elevi

Pentru elevii care întâmpină dificultăți de învățare, sociale sau emoționale, este important să se asigure un suport suplimentar care să le faciliteze integrarea în procesul educațional și să le reducă stresul legat de școală. Absențele frecvente pot fi adesea un semnal al unor dificultăți mai profunde care nu sunt vizibile la prima vedere.

- Consiliere psihologică: Unii elevi pot absenta din cauza unor probleme emoționale, cum ar fi anxietatea, depresia sau teama de a nu face față cerințelor școlare. Consilierea psihologică poate oferi sprijin pentru gestionarea acestor dificultăți și poate ajuta elevul să se simtă mai în siguranță și mai încrezător în capacitățile sale.
- Cursuri remediale: Elevii care au dificultăți la învățătură pot beneficia de sesiuni de recuperare, atât în cadrul școlii, cât și în afacerea acestora, pentru a-și consolida cunoștințele și a preveni sentimentul de eșec. Astfel, aceștia vor deveni mai motivați și mai dornici să participe la școală.
- Grupe de sprijin pentru elevii cu probleme speciale: Elevii cu dizabilități de învățare, cu tulburări de comportament sau cu alte dificultăți pot beneficia de grupuri de sprijin în cadrul școlii, unde pot interacționa cu colegi care se confruntă cu situații similare. Acest lucru poate reduce sentimentul de izolare și poate încuraja integrarea activă în activitățile școlare.

3. Stimulente pentru prezență

Un sistem de recompense pentru elevii care sunt prezenți constant la școală poate avea un impact pozitiv asupra frecvenței școlare. Aceste stimulente pot încuraja elevii să își asume un comportament responsabil și să participe la activitățile educaționale.

- Premii și recompense: Școlile pot organiza concursuri, premii sau diplome pentru elevii care au un număr minim de absențe, pentru a-i încuraja pe aceștia să fie mai responsabili față de educația lor. Aceste premii pot include materiale educaționale, excursii sau chiar o recunoaștere publică a efortului lor.
- Sisteme de recompensare pe termen lung: Școlile pot implementa un sistem de recompense pe termen lung, în care elevii care mențin un comportament constant de prezență și performanță să aibă beneficii suplimentare, cum ar fi bursă, încredere

suplimentară în proiecte speciale sau chiar admiteri în activități educaționale de înaltă performanță.

4. Îmbunătățirea condițiilor de învățământ

Un mediu educațional stimulat și adaptat nevoilor elevilor poate reduce semnificativ absenteismul. Dacă elevii se simt bine la școală și sunt motivați de activitățile educaționale, sunt mai puțin susceptibili să absenteze.

- Îmbunătățirea infrastructurii școlare: Școlile care dispun de condiții de învățământ moderne, cu spații de studiu curate și echipamente corespunzătoare, pot atrage elevii și pot stimula participarea acestora. De asemenea, un mediu sigur, fără violență sau intimidare, este esențial pentru creșterea nivelului de prezență.
- Diversificarea activităților educaționale: În loc să se concentreze doar pe învățătura teoretică, școlile pot organiza activități extracurriculare, proiecte educaționale și excursii care să capteze interesul elevilor. Aceste activități pot transforma învățarea într-o experiență plăcută și interesantă, reducând astfel dorința de a absenta.
- Profesori bine pregătiți și motivați: Un cadru didactic motivat și pasionat de meseria sa poate face lecțiile mai atractive și poate sprijini elevii în mod individualizat. O relație pozitivă între profesori și elevi ajută la crearea unui climat educațional favorabil învățării și participării.

5. Măsuri legislative și administrative

Autoritățile educaționale și guvernamentale au un rol important în crearea unui cadru legislativ și administrativ care să sprijine combaterea absenteismului școlar. Măsurile instituționale pot contribui semnificativ la reducerea fenomenului.

- Politici de sprijin financiar: Implementarea unor programe de sprijin pentru familiile cu venituri mici poate reduce unele dintre cauzele absenteismului, precum nevoia de a trimite copii la muncă sau dificultățile în achiziționarea materialelor educaționale. Bursele școlare și alte forme de ajutor pot stimula părinții să își trimită copiii la școală.
- Crearea unor echipe de intervenție: Autoritățile locale pot forma echipe de monitorizare și intervenție care să urmărească frecvența elevilor și să intervină rapid atunci când sunt identificate absențe repetate. Aceste echipe pot colabora cu școlile, asistenții sociali și psihologii pentru a identifica cauzele absenteismului și pentru a le aborda într-un mod integrat.
- Campanii educaționale naționale: Guvernele pot derula campanii de informare publică care să sublinieze importanța educației și să motiveze atât elevii, cât și părinții să sprijine participarea constantă la școală.

Absenteismul școlar reprezintă o problemă complexă ce afectează educația tinerelor generații. Combaterea acestuia necesită un efort comun din partea școlii, părinților și autorităților locale, fiind necesar să se intervină la mai multe nivele pentru a asigura accesul continuu al elevilor la educație. Prin implementarea unor măsuri eficiente și prin sprijinul acordat elevilor, este posibil să se reducă absenteismul și să se prevină abandonul școlar, contribuind astfel la formarea unui sistem educațional de succes.

Bibliografie

1. Ionescu, M. (2018). *Sisteme educaționale și performanță școlară*. București: Editura Universității din București.
2. Popescu, L. (2019). *Psihologia educației și combaterea absenteismului școlar*. Iași: Editura Polirom.
3. Vasilescu, D. (2020). *Educația în România – provocări și soluții*. Cluj-Napoca: Editura Casa Cărții de Știință.
4. Bădescu, G. (2017). *Abandonul școlar în România: cauze și soluții*. Timișoara: Editura Mirton.
5. Ministerul Educației Naționale (2021). *Strategii naționale pentru prevenirea abandonului școlar*. București: MENC.

STRATEGII EFICIENTE PENTRU REDUCEREA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Costin Silvia Sândica

Liceul Tehnologic “Costache Conachi” Loc. Pechea, Jud. Galați

Prof. Costin Silviu Nicolae

Școala Gimnazială “Alexandru Moruzi” Loc. Pechea, Jud. Galați

1. Introducere

Absenteismul și abandonul școlar constituie probleme majore în sistemul educațional contemporan, având implicații semnificative asupra dezvoltării economice și sociale. Aceste fenomene afectează nu doar indivizii, ci și comunitățile în ansamblu, contribuind la creșterea inegalităților sociale. În cadrul acestui referat, vom analiza cauzele principale ale absenteismului și abandonului școlar și vom prezenta bune practici care pot contribui la combaterea acestora, subliniind rolul educației civice în această problemă.

2. Obiectivele referatului

- ✚ Identificarea factorilor care conduc la absenteism și abandon școlar.
- ✚ Evidențierea impactului acestor fenomene asupra dezvoltării individuale și sociale.
- ✚ Propunerea unor soluții eficiente pentru reducerea absenteismului și abandonului școlar.
- ✚ Promovarea educației civice ca instrument de conștientizare și prevenire.

3. Metodologie Pentru realizarea acestui referat, au fost utilizate următoarele metode de cercetare:

- Analiza studiilor și rapoartelor naționale și internaționale privind absenteismul și abandonul școlar.
- Studiarea politicilor educaționale și a programelor de succes implementate în diverse țări.
- Aplicarea unui chestionar la un eșantion de 50 de elevi pentru a identifica principalele motive ale absenteismului. (Anexa nr.1)
- Discuții cu profesorii și consilierul școlar pentru a analiza strategiile existente de prevenire a abandonului școlar.
- Observarea implicării părinților în activitățile școlare și impactul acesteia asupra prezenței elevilor.

4. Bune practici pentru combaterea absenteismului și abandonului școlar

4.1 Implicarea activă a familiei în educație

- ✓ Organizarea de întâlniri periodice între profesori și părinți pentru a discuta evoluția elevilor.
- ✓ Crearea unor programe de sprijin parental pentru a ajuta părinții să înțeleagă importanța educației.

4.2 Sprijin psihologic și consiliere educațională

- ✓ Dezvoltarea unor centre de consiliere pentru elevii aflați în risc de abandon.

- ✓ Formarea profesorilor în tehnici de sprijin emoțional pentru elevii vulnerabili.

4.3 Învățare adaptată și atractivă

- ✓ Utilizarea tehnologiilor moderne și a metodelor interactive pentru a capta interesul elevilor.
- ✓ Personalizarea procesului educațional pentru a răspunde nevoilor fiecărui elev.

4.4 Programe de mentorat și tutoriat

- ✓ Implicarea elevilor mai mari în sprijinirea celor mai mici.
- ✓ Colaborarea cu voluntari și ONG-uri pentru dezvoltarea unor programe de mentorat.

4.5 Activități extracurriculare și educație civică

- ✓ Organizarea de cluburi educaționale, competiții și activități extracurriculare care să mențină interesul elevilor pentru școală.
- ✓ Sărbătorirea unor zile tematice precum **30 ianuarie - Ziua nonviolentei în școală** și **14 martie - Ziua numărului Pi**, prin activități interactive și educative care să stimuleze participarea elevilor.

5. Evaluare și implementare Pentru a măsura eficiența acestor bune practici, este esențială monitorizarea constantă a progresului elevilor. Feedback-ul din partea profesorilor, părinților și elevilor poate contribui la ajustarea strategiilor și optimizarea rezultatelor.

6. Concluzii Combaterea absenteismului și abandonului școlar necesită o abordare integrată, care să implice școala, familia și comunitatea. Prin aplicarea bunelor practici menționate și prin promovarea educației civice, putem contribui la reducerea acestui fenomen și la crearea unui sistem educațional mai incluziv și echitabil.

7. Bibliografie :

- ❖ Eurydice. (2020). Combaterea absenteismului școlar în Europa: Politici și strategii. Comisia Europeană.
- ❖ Giddens, A. (2017). Sociologie. Editura All.
- ❖ Ministerul Educației Naționale. (2022). Strategia națională pentru reducerea abandonului școlar. București.
- ❖ OECD. (2019). Factori care influențează performanțele școlare. PISA Report.
- ❖ UNICEF România. (2021). Studiu privind abandonul școlar în România. București.
- ❖ Vasile, M. (2018). Educația incluzivă și reducerea abandonului școlar. Editura Didactică și Pedagogică.

8. Anexe

Chestionar privind absenteismul și abandonul școlar

Scop: Acest chestionar are rolul de a identifica principalele cauze ale absenteismului și abandonului școlar în rândul elevilor, pentru a propune soluții eficiente.

Instrucțiuni: Te rugăm să răspunzi sincer la întrebările de mai jos. Răspunsurile sunt confidențiale.

I. Informații generale:

Clasa: _____

Gen: ☐ Masculin ☐ Feminin

Vârsta: _____

II.. Frecvența prezenței la școală:

1.Cât de des lipsești de la școală?

- ☐ Niciodată
- ☐ O dată pe lună
- ☐ O dată pe săptămână
- ☐ De mai multe ori pe săptămână

2.Care sunt principalele motive pentru care lipsești de la școală? (Poți alege mai multe variante)

- ☐ Probleme de sănătate
- ☐ Probleme de familie
- ☐ Lipsa interesului pentru școală
- ☐ Probleme cu profesorii
- ☐ Probleme cu colegii (bullying, excludere socială)
- ☐ Lipsa sprijinului acasă
- ☐ Alte motive: _____

III. Factori motivaționali:

1.Ce te motivează să mergi la școală?

- ☐ Dorința de a învăța lucruri noi
- ☐ Sprijinul familiei
- ☐ Profesorii implicați
- ☐ Prietenii și colegii
- ☐ Perspectivele pentru un viitor mai bun

2.Ce ai schimba la școală pentru a fi mai motivat să participi?

- ☐ Metode de predare mai interactive
- ☐ Mai multe activități extracurriculare
- ☐ O relație mai bună cu profesorii
- ☐ Mai mult sprijin din partea familiei
- ☐ Alte sugestii: _____

IV. Suport educațional:

1.Ai acces la ajutor suplimentar atunci când ai dificultăți la învățatură?

- ☐ Da
- ☐ Nu

2..Ai participat la activități de consiliere sau mentorat?

- ☐ Da

☐ Nu, dar mi-ar plăcea

☐ Nu și nu sunt interesat(ă)

V. Concluzii:

Crezi că școala face suficient pentru a sprijini elevii în risc de abandon?

☐ Da

☐ Nu

☐ Nu știu

Ai sugestii pentru îmbunătățirea prezenței la școală? _____

Mulțumim pentru răspunsurile tale!

METODE ȘI TEHNICI DE REDUCERE A ABANDONULUI ȘCOLAR

Profesor pentru educație timpurie **CURLEANCĂ-NĂSTASE Mariana**
Grădinița cu Program Prelungit „Dumbrava Minunată” Tulcea/ jud. TULCEA

Motto: „Orice metodă pedagogică rezultă din întâlnirea mai multor factori și din acest punct de vedere, educația va rămâne mereu o artă: arta de a adapta, la o situație precisă, indicațiile generale date de cărțile de metodologie”
Gaston Mialaret

Preocuparea pentru prevenirea și diminuarea abandonului școlar trebuie privită ca o prioritate a sistemului de educație.

Abandonul școlar constă în decizia de a întrerupe parcursul școlar, înainte de finalizarea unui anumit nivel de învățământ. Fiecare abandon are o istorie personală și socială legată de modul cum se aplică diferențiat principiul dezvoltării.

Abandonul școlar este un fenomen care a luat amploare din ce în ce mai mult în societatea românească. Numeroși factori contribuie zilnic în acest sens: sărăcia, indiferența autorităților, lipsa de motivație a elevilor, familiile dezorganizate, nesiguranța, neîncrederea în forțele proprii, stima de sine scăzută. Se știe că persoanele cu stima de sine scăzută se simt nevaloroase și au frecvente trăiri afective negative de tipul depresiei, anxietății, mâniei, revoltei.

Riscurile unei stime de sine scăzute sunt semnificative, mai ales la adolescenți. Elevii cu stimă de sine scăzută sunt cei mai predispuși la absenteism și abandon școlar. Este important ca tinerii să-și descopere unicitatea și originalitatea propriului potențial, să se dezvolte ca persoane autonome, capabile să-și propună scopuri clare și să acționeze pentru a le realiza.

Prezint în continuare activități extracurriculare cu eficacitate în rândul elevilor cu stimă de sine scăzută, în vederea prevenirii și reducerii abandonului școlar. Prin aceste ateliere de lucru inedite și creative elevii cu oportunități reduse, care sunt expuși riscului de abandon școlar, pot căpăta o șansă la normalitate, acceptare, egalitate și toleranță din partea celorlalți.

- Sugestie de activitate „**Ce descoperă hârtia igienică?**”.

Profesorul transmite rola de hârtie igienică (care are marcate bucățile și acestea se desprind ușor) de la un participant la altul și spune: „*să ne imaginăm că mergem să ne petrecem o zi pe munte, cu cortul. Cât de multă hârtie igienică vei lua cu tine?*”.

Rola va trece de la un elev la altul și după ce toți și-au luat hârtie, profesorul le solicită elevilor să numere câte bucăți a luat fiecare și le explică faptul că pentru fiecare bucată oprită, trebuie să spună ceva interesant despre ei.

În acest sens, elevii care sunt timizi, neîncrezători în forțele proprii sau cei foarte vorbăreți se pot exprima în fața celorlalți, într-o atmosferă relaxantă, amuzantă, căpătând astfel curajul de a vorbi în public.

- Sugestie de activitate „**Cubul cu ... emoții**”.

Profesorul propune elevilor jocul „*cubul cu ... emoții*”. Pe fiecare latură a cubului se află un emoticon reprezentând emoții diferite pe care le poate trăi o persoană. Fiecare emoticon descoperă o sarcină didactică, de exemplu:

- ✓ **descrie** – momentele din familia ta când te-ai simțit încrezător în forțele proprii;
- ✓ **compară** – persoana ta de acum un an cu cea din prezent, din punct de vedere al dezvoltării personale;
- ✓ **asociază** – fiecare obstacol din viața ta cu un revers pozitiv;
- ✓ **argumentează** – de ce este necesar să te simți acceptat în sala de clasă;
- ✓ **aplică** – cunoștințele tale în materie de stimă / imagine de sine și realizează un slogan prin care să promovezi încrederea în sine;
- ✓ **analizează afirmația** „*suntem ceea ce gândim!*”, raportându-te la propria experiență personală.

Se pot formula alte sarcini în funcție de dinamica și structura grupului de elevi. Prin acest exercițiu profesorul are posibilitatea să solicite sau să dezvolte diverse operații ale gândirii elevilor într-o manieră relaxantă, ludică.

Trebuie avut în vedere faptul că: școala, familia, comunitatea locală au îndatorirea de a-i crea copilului condiții optime dezvoltării sale. Viața copiilor, educația și existența lor depinde de adulți. Respectul insuflat copiilor față de ființa omenească, față de lumea înconjurătoare, față de lege, de siguranța sa și a celor din jur este definitoriu în conturarea personalității lui. Copiii trebuie ajutați să-i înțeleagă pe ceilalți, să cunoască legile omeniei, bunului simț, dar și drepturile pe care le au cu accent pe problematica nediscriminării, egalității de șanse între copii.

COMBATEREA ABSENTEISMULUI ȘI A ABANDONULUI ȘCOLAR

Dobrescu Gabriela

Școala Gimnazială „Ecaterina Teodorescu”

Târgu Jiu, județul Gorj

Absenteismul și abandonul școlar reprezintă probleme majore în sistemul educațional, având efecte negative asupra dezvoltării personale și profesionale a elevilor. Cauzele acestora sunt diverse, de la factori socio-economici și culturali, până la probleme individuale sau deficiențe ale sistemului educațional. Combaterea acestor fenomene necesită strategii eficiente, implicarea părinților, profesorilor, instituțiilor de învățământ și a comunității.

1. Cauzele absenteismului și abandonului școlar:

- a) Factori individuali: lipsa motivației pentru învățare, dificultăți de adaptare la cerințele școlare, probleme de sănătate fizică sau psihologică, influența negativă a anturajului
- b) Factori socio-economici: sărăcia și lipsa resurselor financiare pentru educație, lipsa sprijinului parental din cauza problemelor familiale sau migrației pentru muncă, necesitatea ca elevii să muncească pentru a-și susține familia
- c) Factori educaționali: lipsa unei metode de predare atractive și interactive, lipsa unui mediu școlar prietenos și sigur, probleme de comunicare între profesori și elevi

2. Consecințele absenteismului și abandonului școlar:

- Nivel scăzut de educație și competențe reduse
- Creșterea ratei șomajului în rândul tinerilor
- Creșterea riscului de excluziune socială și delinvență
- Impact negativ asupra economiei și dezvoltării societății

3. Măsuri pentru combaterea absenteismului și abandonului școlar:

- a) Implicarea familiei și a comunității: creșterea conștientizării părinților asupra importanței educației, sprijin financiar și material pentru familiile defavorizate, dezvoltarea unor programe de mentorat și consiliere pentru elevi
- b) Reformarea sistemului educațional: adaptarea metodelor de predare la nevoile fiecărui elev, introducerea unor activități extracurriculare atractive, asigurarea unui mediu școlar sigur și motivant
- c) Sprijin legislativ și guvernamental: implementarea unor programe naționale pentru prevenirea abandonului școlar, acordarea de burse și alte forme de sprijin pentru elevii din medii defavorizate, colaborarea între școli, autorități locale și organizații non-guvernamentale,

Combaterea absenteismului și abandonului școlar este esențială pentru asigurarea unui viitor mai bun pentru tineri și pentru dezvoltarea societății. Printr-o colaborare strânsă între elevi, părinți, profesori, autorități și comunitate, se pot găsi soluții eficiente pentru menținerea elevilor în sistemul educațional și îmbunătățirea calității educației.

Bibliografie:

- 1. Ministerul Educației Naționale – „Strategia Națională pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii”

BUNE PRACTICI PRIVIND COMBATAREA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

DOROBANȚU ELENA OFELIA
GRĂDINIȚA CU PROGRAM NORMAL POIANA CÂMPINA, PRAHOVA

Educația reprezintă unul dintre cei mai importanți factori în dezvoltarea unei societăți sănătoase și prospere. Cu toate acestea, numeroși elevi se confruntă cu dificultăți care îi determină să lipsească frecvent de la cursuri sau chiar să renunțe definitiv la școală. Absentismul și abandonul școlar sunt probleme majore care afectează atât viitorul individual al elevilor, cât și progresul general al comunității.

Motivațiile din spatele acestor fenomene sunt diverse și includ factori sociali, economici, educaționali și personali. În familiile cu venituri reduse, lipsa resurselor financiare poate împiedica elevii să participe constant la cursuri. De asemenea, un mediu familial instabil sau lipsa sprijinului parental poate duce la dezinteres față de educație. În plus, dificultățile de învățare și lipsa unei relații bune cu profesorii sau colegii pot contribui la creșterea absentismului.

Pentru a preveni aceste probleme, este necesară o abordare complexă, care să implice atât familia, școala, cât și autoritățile locale. Una dintre cele mai eficiente metode este crearea unui mediu educațional atractiv și incluziv, unde elevii să se simtă în siguranță și motivați să învețe. Un alt aspect important este sprijinul financiar acordat familiilor defavorizate prin burse, rechizite gratuite și mese calde. De asemenea, consilierea psihologică și programele de mentorat pot ajuta elevii să depășească dificultățile emoționale și să își regăsească motivația pentru învățare.

O colaborare strânsă între profesori și părinți este esențială pentru identificarea timpurie a elevilor cu risc de abandon și pentru găsirea unor soluții adecvate. În plus, programele de educație non-formală, activitățile extracurriculare și implicarea elevilor în proiecte comunitare pot crește gradul de atașament față de școală.

La grădiniță, combaterea absentismului și a abandonului școlar se bazează pe crearea unui mediu atractiv, sigur și motivant pentru copii și părinți. Iată câteva activități eficiente:

Crearea unui mediu atractiv și primitor

- **Ziua surprizelor** – O zi tematică săptămânală (ex. Ziua Culorilor, Ziua Poveștilor, Ziua Experiențelor) care să stârnească curiozitatea copiilor.
- **Colțuri tematice interactive** – Spații de joacă variate (colțul de bucătărie, colțul de construcții, colțul naturii) pentru a stimula dorința de a veni la grădiniță.
- **Mascota grupei** – O jucărie simbolică pe care copiii o pot lua acasă pe rând și trebuie să povestească despre aventurile acesteia.

Implicarea părinților

- **Dimineața cu părinții** – O zi pe lună în care părinții sunt invitați să participe la activități cu copiii.
- **Ateliere creative** – Părinții și copiii creează împreună obiecte, desene sau decorațiuni pentru grupă.

Activități de motivare și recompensare

- **Calendarul naturii** – Fiecare copil lipește un abțibild zilnic pentru prezență, iar la sfârșitul săptămânii primește o diplomă simbolică.
- **Micul explorator** – Copiii primesc „insigne de explorator” pentru participare activă la activitățile grădiniței.
- **Ziua prieteniei** – O zi specială în care copiii încurajează colegii să vină la grădiniță și să se joace împreună.

Activități extracurriculare atractive

- **Vizite și excursii scurte** – La bibliotecă, fermă, muzeu sau parc pentru a face grădinița mai interesantă.
- **Teatru de păpuși** – Organizarea de spectacole interactive care să îi atragă pe copii.
- **Grădinița în aer liber** – Activități de învățare și joacă desfășurate afară, în parc sau în curtea grădiniței.

Sprijin emoțional și integrare

- **Jocuri de socializare** – Ex. „Îmbrățișarea magică” – fiecare copil primește sau oferă o îmbrățișare la începutul zilei.
- **Povestea zilei** – Lectura unei povești interactive pentru a crea o rutină plăcută.

În concluzie, combaterea absenteismului și abandonului școlar necesită un efort comun din partea autorităților, cadrelor didactice, părinților și comunității. Prin aplicarea unor strategii eficiente, putem asigura accesul fiecărui copil la educație și la un viitor mai bun.

ABANDONUL SCOLAR- O PROVOCARE PENTRU SISTEMUL EDUCAȚIONAL

Jirovianu Elena

Scoala Gimnaziala Nr.124

O educație adevărată se fundamentează în familie, apoi ea continuă în cadrul organizat al sistemului de învățământ, în grădiniță și școală, prin intermediul cadrelor didactice. În primul rând, educația se concretizează și se realizează prin puterea exemplului, prin modele educaționale autentice și de valoare. Competența pedagogică a cadrului didactic determină eficiența procesului educativ pe care acesta îl desfășoară în parteneriat cu educabilul, în vederea formării complete și complexe a personalității acestuia. Din această perspectivă, procesul instructiv-educativ devine un mijloc de prevenire și eradicare a fenomenului grav și tot mai prezent în învățământul românesc, al abandonului școlar.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea definitivă a sistemului educațional indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului sau ciclului de studii început. Educabilii care abandonează școala sunt cei care din cauza dificultăților de comportament, de natură economică, materială, socio-emoțională se remarcă printr-un absenteism accentuat.

Efectele abandonului școlar sunt dramatice și cu un impact negativ major și profund asupra economiei unei țări, dar și asupra unei societăți în general, ca atare acest fenomen trebuie atent abordat și controlat, prin identificarea corectă și realistă a cauzelor care îl determină, prin identificarea și implementarea unor măsuri și programe eficiente de prevenire și combatere a acestei probleme grave cu care se confruntă sistemul de învățământ românesc actual.

O societate modernă își propune ca ideal educațional dezvoltarea potențialului fiecăruia, având nevoie de cetățeni bine formați și eficienți. De aici rezultă misiunea școlii, aceea de a asigura în condiții optime un proces instructiv-educativ de calitate, interactiv, creativ, centrat pe educabil, pe formarea autonomă și liberă a acestuia. A asigura calitatea educației înseamnă a avea capacitatea de a oferi programe de educație, în conformitate cu standardele politicilor educaționale naționale și europene.

Acest proces complex presupune o bună planificare și realizarea efectivă a rezultatelor așteptate ale învățării, monitorizarea, autoevaluarea și evaluarea rezultatelor și îmbunătățirea lor permanentă. În conceperea unei strategii didactice eficiente, un rol important îl are selectarea și utilizarea acelor mijloace de învățământ care contribuie eficient la atingerea obiectivelor stabilite, care stimulează educabilii și îi implică activ în procesul lor de formare și informare. Frecvența utilizării mijloacele de învățământ, selecția acestora trebuie stabilită doar din perspectiva eficienței și relevanței pe care o au în contextul de învățare proiectat, planificat și transpus în acțiune de cadrul didactic.

În efortul actual de modernizare a învățământului românesc, un loc central îl ocupă proiectarea, organizarea, planificarea și desfășurarea unui sistem de activități care să asigure creșterea calitativă a demersului didactic. Ca atare, în contextul noului curriculum, conceptul central al proiectării didactice, este demersul didactic personalizat.

Abandonul școlar este o realitate socială complexă având o multitudine de cauze și având nevoie, în consecință de răspunsuri diversificate. Din acest motiv am ales să abordez această problemă prin intermediul activităților interdisciplinare și transversale integrate în programa școlară, prin activități extrașcolare ce trebuie promovate și aplicate consecvent, pentru a evita abandonul școlar.

Oferta educațională cuprinde pe lângă viziunea și misiunea unității de învățământ, care trebuie să aibă în vedere binele educabililor și să antreneze toți factorii educaționali - familia, școala, comunitatea - și resursele materiale moderne, personal didactic de calitate, calificat și specializat, o paletă largă, variată de opționale și activități extracurriculare care să tindă în mod convergent către realizarea idealului educațional. Însă, o instituție de învățământ trebuie să aibă în vedere și derularea de proiecte și programe educaționale care să contribuie la prevenirea abandonului școlar.

Astfel, în unitatea în care îmi desfășor activitatea, anul acesta școlar am coordonat două proiecte educaționale care au avut ca scop prevenirea abandonului școlar. Proiectul social derulat la nivel local "Suntem toți copii" și proiectul extracurricular din cadrul Strategiei Naționale de Acțiune Comunitară "Suflet pentru suflet". De asemenea, am participat în calitate de partener la organizarea și desfășurarea unor activități sau acțiuni umanitare care au avut același scop, incluziunea școlară a copiilor cu dificultăți și prevenirea abandonului școlar. Am proiectat și planificat pe lângă acțiuni caritabile și activități educaționale recreative cu copiii acordându-le sprijinul necesar formării și dezvoltării deprinderilor, priceperilor de autonomie personală și socială. Susținem o educație prin metode diverse, formale și informale (vizite, ieșiri la teatru, film, etc.)

Proiectele dezvoltă și aplică un demers educativ ce urmărește: reducerea absenteismului școlar, dezvoltarea unei personalități armonioase a copiilor manifestată prin comportamente sociale, vocabular elaborat și încredere în propriile capacități, întărirea relațiilor dintre triada părinți-copii-cadre didactice, optimizarea procesului de predare-învățare-evaluare.

Ne dorim ca prin intermediul unor astfel de proiecte și activități extracurriculare să creștem accesul la educație pentru copiii care provin din familii defavorizate, monoparentale sau cu resurse financiare reduse. Acest scop se înrădăcește într-o realitate socială dificilă, a unor familii cu nivel educațional și material precar, fără motivația și mijloace de sprijin în educația copiilor lor. Ca atare, constatând că în multe cazuri, aceste realități au drept consecință abandonul școlar foarte timpuriu și analfabetismul, ne dorim ca prin activitățile prilejuite de acest proiect, activități de voluntariat, caritabile, educaționale, să creștem calitatea vieții acestor copii, prin facilitarea accesului la educație.

Ne-am propus ca prin activitățile desfășurate să responsabilizăm comunitatea, să creștem gradul de conștientizare în rândul părinților a importanței educației copiilor lor, să promovăm socializarea și cooperarea între copii, să formăm comportamente și abilități sociale adecvate diferitelor situații. Participarea la acțiuni de voluntariat, implicarea tuturor în activitățile propuse în proiect au contribuit decisiv și în mod direct la atingerea obiectivelor propuse.

Copiii noștri sunt nevoiți zi de zi să facă față provocărilor, iar în încercările lor de a rezolva problemele din lumea minunată și simplă a copilăriei trebuie să-și găsească locul și manifestarea activă în cadrul școlii și comunității responsabile și responsabilizate. Educația rațional-emoțională și comportamentală promovează ideea că un copil poate să învețe să-și ajute semenii.

Învățându-l pe copil de la o vârstă fragedă să prindă drag de tot ceea ce înseamnă filantropie, voluntariat, generozitate, noblețe sufletească, ne asigurăm un viitor frumos bazat pe încredere și respect între membrii unei societăți.

Bibliografie:

1. Vărășmaș Ecaterina Adina, *Educație timpurie și Grădinița adaptată*, București, Asociația RENINCO România, 2008
2. Ungureanu, Dorel, *Educația integrată și școala inclusivă*, Editura de Vest, Timișoara, 2000
3. Grațiera Sion, *Psihologia Vârstelor*, București, Editura Fundația România Mare, 2007
4. Bunescu GH., *Democratizarea educației și educația părinților*, www.leducat.ro

„BUNE PRACTICI PRIVIND COMBATERICA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR”

FICA MARIANA-MARINELA
ȘCOALA PROFESIONALĂ „COSTACHE GRIGORE ȘUȚU”
ȘUȚEȘTI-BRĂILA

Introducere

Absenteismul și abandonul școlar reprezintă două dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă sistemele educaționale la nivel global. Aceste fenomene au consecințe grave asupra dezvoltării individului și a societății în ansamblu, limitând accesul la educație de calitate și afectând viitorul economic și social al tinerelor generații. Combaterea acestora necesită implementarea unor strategii eficiente, bazate pe bune practici care să abordeze cauzele fundamentale ale acestor probleme.

Cauzele absenteismului și abandonului școlar

Pentru a înțelege mai bine necesitatea unor bune practici în combaterea acestor fenomene, este esențial să identificăm principalele cauze:

1. **Factori economici:** Multe familii se confruntă cu dificultăți financiare, iar copiii sunt nevoiți să renunțe la școală pentru a lucra și a sprijini veniturile familiei.
2. **Factori socio-culturali:** Unele culturi nu pun un accent suficient pe educație, iar în anumite cazuri, familiile pot considera că școala nu aduce beneficii directe.
3. **Discriminarea și inegalitățile de gen:** Fetele, în special în anumite regiuni, pot fi mai expuse riscului de abandon școlar din cauza normelor sociale și culturale.
4. **Probleme legate de învățământ:** Lipsa infrastructurii adecvate, profesori insuficient pregătiți sau metode de învățământ neadaptate nevoilor elevilor pot contribui la scăderea motivației pentru școală.

Bune practici pentru combaterea absenteismului și abandonului școlar

1. **Suport financiar pentru familii** O practică eficientă este oferirea de burse sau ajutoare financiare pentru familiile defavorizate. Aceste măsuri pot include oferirea de tichete de masă, ajutoare pentru transport sau gratuitatea rechizitelor școlare. În acest mod, se reduce presiunea economică asupra familiilor și se încurajează copiii să continue școala.
2. **Programe de mentorat și consiliere** În multe cazuri, absenteismul și abandonul sunt cauzate de probleme personale ale elevilor, care pot fi gestionate prin programe de mentorat și consiliere psihologică. Acestea oferă elevilor un cadru de sprijin și încurajare pentru a depăși dificultățile întâmpinate și a-și regăsi motivația pentru învățatura.
3. **Flexibilizarea programului școlar** În anumite situații, o soluție eficientă poate fi flexibilizarea programului școlar, oferind opțiuni pentru învățământul de seară sau online, astfel încât copiii care sunt nevoiți să muncească sau care au alte obligații familiale să poată continua să participe la școală.

4. **Programe educaționale adaptate nevoilor elevilor** Implementarea unor programe educaționale care să țină cont de ritmul și stilul de învățare al fiecărui elev poate contribui semnificativ la reducerea absenteismului. Învățământul personalizat, folosirea de tehnologii educaționale și programele de sprijin pentru elevii cu dificultăți de învățare sunt doar câteva exemple de bune practici în acest sens.
5. **Implicarea comunității și a părinților** Colaborarea între școală, părinți și comunitate este esențială pentru prevenirea absenteismului și abandonului școlar. Proiectele care implică părinții în activitățile educaționale și de sprijin pot crea un mediu mai motivant pentru elevi. De asemenea, educația parentală poate ajuta părinții să înțeleagă mai bine importanța școlii pentru viitorul copiilor lor.
6. **Stimulente pentru școli și profesori** Școlile și profesorii pot fi motivați prin acordarea de stimulente financiare sau recompense pentru performanțele lor în reducerea absenteismului și abandonului școlar. De asemenea, formarea continuă a cadrelor didactice pentru a le oferi instrumentele necesare să identifice și să sprijine elevii cu risc poate contribui la succesul acestor măsuri.
7. **Programe de reintegrare școlară** Elevii care au abandonat școala pot beneficia de programe de reintegrare care să le permită să reînceapă educația într-un mod flexibil și adaptat nevoilor lor. Aceste programe pot include cursuri de recuperare, sesiuni de consiliere și un suport constant din partea profesorilor.
8. **Rolul comunității și al autorităților locale**
Combaterea absenteismului și abandonului școlar nu poate fi realizat doar de școli. Colaborarea cu autoritățile locale și organizațiile non-guvernamentale este esențială pentru a crea o rețea de sprijin pentru elevi. Acestea pot oferi resurse suplimentare, cum ar fi transportul gratuit, alimentație, activități educaționale pentru părinți și copii.

Exemple de bune practici din diverse țări

- **Finlanda:** Sistemul educațional finlandez este adesea menționat ca un model de succes. Finlanda pune accent pe educația de calitate, oferă sprijin individualizat elevilor și include metode de învățare inovative. De asemenea, școlile finlandeze colaborează strâns cu părinții și comunitatea pentru a reduce riscurile de abandon școlar.
- **Brazilia:** Programul „Bolsa Família” este o inițiativă guvernamentală care oferă sprijin financiar familiilor sărace, în schimbul asigurării unui anumit nivel de educație pentru copiii lor. Acest program a avut un impact semnificativ în reducerea absenteismului și abandonului școlar în zonele defavorizate.
- **SUA:** În Statele Unite, programele „Early Warning Systems” ajută la identificarea rapidă a elevilor care riscă să abandoneze școala. Aceste sisteme analizează datele de performanță și de prezență ale elevilor și permit intervenții timpurii pentru a preveni abandonul școlar.
- **Suedia :** În Suedia, școlile au implementat un sistem de mentorat care sprijină elevii vulnerabili. Fiecare elev are un mentor care îl ghidează pe întregii perioade de învățământ, iar școlile colaborează strâns cu servicii sociale pentru a preveni abandonul.

- **Coreea de Sud** : În Coreea de Sud, educația este prioritară, iar școlile sunt echipate cu programe de intervenție rapidă pentru elevii care riscă să abandoneze. De asemenea, există un program național de burse pentru a sprijini elevii din familii defavorizate.

Concluzie

Combaterea absenteismului și abandonului școlar necesită un efort concertat din partea tuturor actorilor implicați în procesul educațional: profesori, părinți, comunitate și autorități. Implementarea unor bune practici, cum ar fi colaborarea cu familiile, crearea unui mediu școlar stimulat și intervenția timpurie, poate contribui semnificativ la reducerea acestor fenomene. Este esențial ca guvernele, școlile și comunitățile să colaboreze pentru a crea un mediu favorabil educației, în care fiecare copil să aibă oportunitatea de a învăța și de a-și construi un viitor mai bun. Educația este un drept fundamental, iar asigurarea accesului la o educație de calitate pentru toți elevii este esențială pentru dezvoltarea unei societăți sănătoase și prospere.

Bibliografie:

1. **Ministerul Educației Naționale** , (2020). *Strategii pentru combaterea absenteismului școlar și a abandonului* . București: Editura Didactică și Pedagogică.
2. **Călin, I.** , (2018). *Factori care influențează absenteismul școlar* . București: Editura Universitară.
3. **OCDE** , (2019). *Abordarea crizei educației: o abordare sistemică* . Paris: Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.
4. **Mărgărit, A.** , (2017). *Absenteismul și abandonul școlar în România: cauze și soluții* . Cluj-Napoca: Editura Lumen.
5. **Comisia Europeană** , (2020). *Reducerea abandonului școlar timpuriu: mesaje cheie și sprijin politic* . Bruxelles: Uniunea Europeană.

PREVENIREA ABANDONULUI PRIN STAREA DE BINE A COPIILOR

Prof.ed,timpurie Tinca Ionela

Prof.ed.timpurie Filip Gabriela

G.P.P.Lumea Copiilor, Topoloveni

Dacă bucuria poate coexista cu învățarea, este esențial ca fiecare cadru didactic să ia în considerare bucuria învățării sau absența acesteia și să se gândească la modalități de a o promova.

În continuare ne vom focaliza pe câteva situații, acțiuni, pe care noi, cadrele didactice le putem realiza sau promova pentru a spori bucuria preșcolarilor în sălile de grupă.

➤ **Climat pozitiv- mediu educational atractiv și eficient**

Având în vedere timpul pe care copiii îl petrec în grădinița este esențial ca aceasta să ofere un climat în care ei să se simtă în siguranță, din punct de vedere fizic și emoțional. Copiii sunt mai atrași de studiu atunci când contextul de învățare este asociat cu formarea unor relații interpersonale pozitive, cu colegii, cu cadrele didactice. Ei au nevoie să se simtă respectați, înțeleși, acceptați și apreciați.

Jocul – cale spre cunoaștere

- ▶ **Jocul este sursă de bucurie** și de energie creativă pentru copiii și o cale sigură spre învățare. Copiii au o enormă capacitate de a se bucura. Pot fi cu totul absorbiți de o activitate care le face plăcere. Cei mai mulți copii abia așteaptă să înceapă grădinița sau școala. Adeseori vorbesc cu entuziasm despre ce învață acolo. Din păcate, accentul pe evaluare, pe competiție, curriculum încărcat, temele prea multe împușinează ocaziile în care copiii se pot juca. Copiii au nevoie să se joace, prin urmare în proiectarea situațiilor de predare și învățare acest aspect trebuie respectat.

▶ **Învățarea – o activitate plăcută**

- ▶ Învățarea este un proces care nu este lipsit de efort, dificultăți sau obstacole. În ciuda acestui aspect, învățarea poate să fie plăcută, să aducem astfel **o bucurie în sufletul copiilor** mai ales atunci când în spatele ei se ascunde o motivație. Mulți copii trăiesc aceasta bucurie a învățării atunci când curiozitatea le este stârnită, prin întrebări, situații-problemă, ghicitori sau jocuri. Ajutându-i pe preșcolarii noștri să găsească plăcere în învățare, putem să facem ca învățarea să fie de succes, și în același timp să aducem și **recunoștință în sufletul părinților**.

• **Vocea copiilor**

- Este necesar ca personalul didactic să asculte vocea copiilor, observațiile, ideile lor, propunerile sau întrebările lor și să le valorifice în luarea deciziilor. Ascultați și luați în seamă, copiii se vor simți în siguranță și motivați să ofere idei și în viitor. Vocea copiilor poate fi o continuă sursă de inspirație și un mecanism eficient de reglare și autoreglare pentru profesorii interesați să o asculte

Să mergem afară !

- ▶ Interacțiunea cu natura aduce o bucurie unică pentru copii, constituindu-se într-o oportunitate pentru joc, pentru experimente, pentru explorare și discuții etc. Aerul curat, soarele, copacii pot face minuni pentru spiritul uman (Wolk, 2008).
- ▶ Profesorul și predarea – surse de bucurie
- ▶ Predarea este însuflețită atunci când se realizează cu pasiune, cu bucurie, cu entuziasm. Când profesorul manifestă entuziasm, există șanse ca și elevii să adopte această atitudine. Relația este valabilă și în sens invers. Spre exemplu, o clasă cu elevi interesați, motivați, entuziași poate inspira sau susține entuziasmul profesorului. Bucuria poate veni din lucruri mici, cum ar fi: un zâmbet, o glumă, o privire apreciativă sau de încurajare, un joc amuzant de cuvinte etc. Activitățile plăcute realizate împreună (activități sportive, artistice, vizionarea unui film, servirea mesei etc.) pot aduce bucurie pentru copii și profesori deopotrivă.
- ▶ Creativitate și valorizare
- ▶ Grădinițele și școlile ar trebui să-i sprijine și să-i inspire pe copii să fie creativi. Se găsește o bucurie specială în procesul prin care dăm viață unor idei, folosind mâinile și mintea (desene, postere, invitații, fotografii, poezii, prezentări, reviste, cântece etc.). Este important ca mai apoi
- ▶ aceste produse să fie făcute vizibile, afișându-le, publicându-le, făcându-le cunoscute părinților, colegilor etc. Pereții claselor trebuie să vorbească despre ce se întâmplă în acel spațiu (Wolk, 2008).
- ▶ **În concluzie, susținem că bucuria poate înflori, cu condiția să-i dăm o șansă în clasele în care lucrăm. Când nu lăsăm loc bucuriei și stării de bine în sălile de clasă, îi distanțăm pe elevi de o procesare eficientă a informației, de o înmagazinare pe termen lung a informațiilor. În loc să aibă plăcere în învățare, elevii devin plictisiți, anxioși și oricum altfel, dar nu implicați. Nu se simt bine la școală și își pierd bucuria pe care cândva poate au simțit-o.**
- ▶ **BIBLIOGRAFIE**
- ▶ Stancu L., *Colaborare și parteneriat pentru recuperarea copiilor cu cerințe educaționale speciale integrați*, Revista Logopedia nr.4, București, 2011
- ▶ Zlate, M., *Fundamentele psihologiei*, Editura Universitară, București. 2006
- ▶ CURRICULUM, 201

ABSENTEISMUL - CAUZE, FACTORI, PREVENȚIE

Florea Alina Simona, Colegiul Tehnic Câmpulung, Câmpulung, Argeș

Mutațiile din societate și din familia contemporană (problemele economice, problemele de relaționare între părinți și copii, timpul redus petrecut cu familia, redistribuirea rolurilor, suportul social și emoțional redus, supraîncărcarea profesională a părinților sau munca în străinătate, etc.) determină mai multe probleme emoționale la copii decât în trecut. La acestea se adaugă presiunea grupului, riscul consumului de droguri, metode educative slabe sau inconstante, disfuncțiile în notare, frica de examene, etc., toate acestea constituindu-se în factori de stres pentru elevi, care aleg din păcate fuga de la ore decât confruntarea cu problemele. Văzut din această perspectivă, absenteeismul devine o problemă socială, un semnal tardiv al existenței unor probleme, o conduită care reflectă atitudinea structurată a lipsei de interes, motivație, încredere în educația școlară. Din păcate, absenteeismul este în creștere, mai ales la nivel liceal, iar ignorarea sau pedeapsa excesivă pot doar contribui la cronicizarea fenomenului.

Absenteeismul este o problemă socială caracterizată prin conduită evazionistă, cronică, care reflectă lipsa de interes, de motivație, de încredere în educația școlară.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Din punct de vedere economic, abandonul școlar reprezintă un indicator al eficienței sistemului școlar astfel încât, dacă indicele de abandon este mai mare atunci sistemul școlar respectiv este inefficient.

Fenomenul de absenteeism și abandon școlar este generat de cauze complexe, precum:

1. Factori socio-economici: mediul de rezidență, nivelul de dezvoltare socio-economică a zonei de rezidență, stadiul de dezvoltare a regiunii, rata sărăciei.
2. Factori de mediu familial: nivelul de educație, ocupația și gradul de ocupare al părinților, situația financiară a familiei, condițiile de locuit, tipul familiei, sprijinul/indiferența părinților cu privire la educația și activitatea școlară a copiilor, modelul educațional oferit de alți membri ai familiei, gradul de comunicare în familie, migrația părinților în străinătate.
3. Factori socio-psiho-individuali: genul, etnia, starea de sănătate fizică și psihică, statutul marital, folosirea copiilor la muncă în gospodărie, anturajul, implicarea în activități aflate la limita legii, participarea la educația timpurie, capacitatea de utilizare a computerului și accesul la internet, gradul de încredere în educație, nivelul de informare cu privire la accesul la sistemul educațional, intrarea timpurie pe piața muncii;
4. Factori școlari: rezultatele școlare, integrarea în colectivul clasei de elevi, calitatea relațiilor cu profesorii și cu colegii, absenteeismul, experiența repetenției, cultura calității educației. Alte cauze care țin de contextul școlar specific (inclusiv relația profesor-elev) sunt: presiunea grupului, supraîncărcarea școlară, comunicarea defectuoasă elev-profesor (ironizarea, umilirea elevului), evaluarea subiectivă, frica de evaluare, conflict cu colegii, practici

educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante, incompatibilitate între aspirațiile, trebuințele de învățare și oferta educațională a școlii; formă de apărare - împotriva disciplinei excesiv de rigidă și severă, politicile pro-absenteiste ale școlii la elevii din clasele terminale (în școlile de „elită”). O cauză importantă este și variabila vârstă:

- la elevii mici - fuga de la școală poate fi o manifestare a „fobiei școlare”. Cauzele putând fi: dependență crescută de părinți, părinți care valorizează excesiv educația școlară; stiluri parentale supraprotectoare, autoritare sau indiferente; strategie defensivă față de colegii violenți, eșecul școlar, situații umilitoare.
- la elevii mari - fuga de la ore este rezultatul unei opțiuni (proces de deliberare, luare a deciziei). Cauzele pot fi: frica de evaluare, de eșec, fobia / anxietatea socială (frecventă în perioada adolescenței, manifestată prin anxietate față de situația de a fi observat de colegi, teama de a vorbi în public, teama de a interacționa cu persoane de sex opus, teama de critică, stimă de sine scăzută); teama de pedeapsă, teama de pierdere a statutului în grup.
- riscurile fugii de la școală: depresia, consum de toxice legale și ilegale, acte delictuale, abandon școlar.

Predarea, învățarea și evaluarea, ca piloni ai actului instructiv educativ, se desfășoară cu greutate, atât din perspectiva elevilor, cât și a profesorilor. De exemplu, elevii care lipsesc sistematic de la ore afectează obținerea unor rezultate bune de colegii lor în realizarea proiectelor de grup, întrucât lucrându-se în echipă, suferă în primul rând colegii rămași să susțină aceste proiecte, care primesc o evaluare nefavorabilă dacă se constată că nu au depus cu toții același efort în pregătirea proiectului. În plus, nici profesorii nu au timpul necesar să reia explicațiile la lecțiile de la care elevii au lipsit, iar aceștia nu au nici timpul și nici intenția să recupereze lecțiile pierdute. Este dificil pentru un profesor să trebuiască să reia informații deja abordate în orele în care elevii au lipsit, întrucât nu mai are control asupra cunoștințelor copiilor care au absentat. De cele mai multe ori, elevii absenți de la lucrările anunțate ajung să ia note mai bune decât colegii lor prezenți pentru că au avut mai multe informații de la aceștia despre cerințele lucrărilor deja date. Ori acest lucru creează diferențe majore în evaluarea obiectivă a cunoștințelor elevilor.

Dacă familia ar urmări în mod constant frecvența propriilor copii la școală, fenomenul absenteismului s-ar reduce considerabil. Monitorizarea frecventării orelor de curs de către familiile elevilor ar putea contribui la diminuarea absenteismului școlar. De cele mai multe ori, părinții sunt însă prea preocupați cu probleme de la serviciu, ajung târziu acasă, copiii rămânând nesupravegheați. Pe măsură ce se înaintează pe anii de studiu ai copilului, părinții nu-și mai găsesc timpul nici să vină la școală la ședințele anunțate și nu se interesează de la dirigințele clasei care este parcursul școlar al copiilor lor. În felul acesta, copiii chiulesc de la ore, știind că părinții nu vor afla că în timpul programului școlar, ei merg prin parcuri, cu prietenii sau stau acasă în fața calculatorului.

Măsurile de sancționare pentru absențele nemotivate sunt luate cu întârziere de către diriginții claselor, deoarece aprobarea acestor sancțiuni trebuie supusă în consiliile profesoriale (consilii care, de regulă, sunt o dată, pe lună) iar diriginții nu doresc să pericliteze viitorul

copiilor, prin exmatriculări, mai ales când aceștia sunt în clase terminale. Cu toate acestea, scăderea mediei la purtare pentru numărul de absențe nu determină elevii să urmeze regulat orele de curs. Aceștia nu mai valorizează nota la purtare considerând că nu contează în nicio altă evaluare ulterioară; atâta timp cât această notă este pusă la sfârșitul unui semestru, nu se mai poate vorbi de o ameliorare a frecvenței la școală.

Se constată că absenteismul determină cel mai mult acumularea de lacune în cunoștințele elevilor, întreruperi în ritmurile de învățare și scăderea performanțelor școlare ale copiilor, iar evaluările profesorilor sunt cel mai greu de realizat pentru elevii care lipsesc (uneori fiind dificilă sau imposibilă încheierea situației școlare), iar reluarea unor explicații pentru asigurarea uniformizării cunoștințelor și elevilor care au lipsit se produce în dauna realizării unor alte sarcini de lucru, cu accent pe latura aplicativă a cunoștințelor pentru elevii care sunt prezenți la ore în mod constant. În plus, interesul pregătirii pentru activități de calitate scade pe măsură ce se constată că elevii nu participă măcar cu prezența la ore.

PRACTICI PRIVIND COMBATAREA ABSENTEISMULUI ȘCOLAR/GRĂDINIȚĂ

**AUTOR: PROF. EDUC.TIMP. FURNIGĂ IONELA
GRĂDINIȚA NR.2-STR. A GR.NR.1-OTOPENI, JUD. ILFOV**

Absenteismul școlar reprezintă o problemă semnificativă în educație, având un impact direct asupra performanțelor și dezvoltării copiilor. Combaterea acestuia necesită o abordare integrată, care să implice atât școala/ grădinița, cât și familia și comunitatea. Iată câteva bune practici care pot contribui la prevenirea și combaterea absenteismului:

1. Identificarea și monitorizarea absenteismului

Înregistrarea precisă a absențelor: Este important ca școlile/grădinițele să aibă un sistem clar de înregistrare a absențelor, pentru a detecta rapid orice tendință de absență frecventă.

Analiza cauzelor absenteismului: Identificarea motivelor specifice ale absențelor (probleme de sănătate, lipsuri materiale, dificultăți familiale) este esențială pentru a putea aplica soluții adecvate.

2. Colaborarea strânsă între profesori, părinți și comunitate

Comunicarea frecventă cu părinții: Școlile/grădinițele ar trebui să păstreze o comunicare constantă cu părinții pentru a-i informa despre absenteism și pentru a le înțelege preocupările. Consolidarea legăturii între școală și familie: Organizarea de întâlniri între profesori și părinți, dar și sesiuni de consiliere pentru familii poate ajuta la identificarea și soluționarea problemelor care pot contribui la absenteism. Mediatori școlari sau asistenți sociali: În unele cazuri, un mediator școlar sau asistent social poate interveni pentru a ajuta familiile să rezolve problemele care duc la absențe.

3. Motive de motivare și recompensare

Crearea unui mediu atractiv și stimulat: Școlile/grădinițele ar trebui să creeze un mediu în care copiii să fie motivați să participe activ la activități educative. Jocurile educative, activitățile recreative și proiectele școlare pot atrage atenția copiilor și pot stimula dorința lor de a participa. Recompensarea absențelor reduse: Implementarea unui sistem de recompense pentru copiii care au o prezență constantă poate fi un stimulent eficient. De exemplu, premiarea copiilor pentru o lună fără absențe sau acordarea de diplome de apreciere poate încuraja o prezență mai bună.

4. Abordarea problemelor de sănătate

Intervenția rapidă în caz de probleme de sănătate: Dacă un copil este absent din cauza unor probleme de sănătate, este important ca școala să ofere sprijin și să încurajeze părinții să consulte medicul, oferind în același timp resurse sau informații utile despre opțiuni de tratament.

Sănătatea mentală a copiilor: Absenteismul poate fi și un semn al unor probleme psihologice (depresie, anxietate). Serviciile de consiliere psihologică sau activitățile de grup pentru dezvoltarea abilităților sociale pot ajuta copiii să se simtă mai confortabil în mediul școlar.

5. Flexibilitate și sprijin pentru elevii din medii defavorizate

Sprijin material: Copiii proveniți din familii cu dificultăți financiare pot lipsi de la școală din cauza lipsei resurselor (mâncare, îmbrăcăminte adecvată, transport). Școlile/grădinițele pot organiza programe de suport (pentru rechizite, băuturi calde, transport gratuit) pentru a înlătura aceste bariere. Flexibilitatea în programul de școlarizare: În cazurile speciale, cum ar fi copiii din familii care se află în situații de criză sau copii cu cerințe speciale, ar putea fi necesară o abordare mai flexibilă a programului școlar, care să includă ore suplimentare de suport.

6. Educația și prevenirea absenteismului

Proiecte educative pe tema importanței frecventării școlii: În cadrul școlilor și grădinițelor, se pot organiza sesiuni educaționale pentru copii și părinți care să sublinieze importanța prezenței regulate la școală și consecințele absenteismului asupra dezvoltării lor educaționale și sociale. Colaborarea cu autoritățile locale și organizațiile non-guvernamentale: Colaborarea cu diverse instituții poate ajuta la conștientizarea și soluționarea problemelor care conduc la absenteism.

7. Monitorizarea progresului și adaptarea strategiilor

Evaluarea periodică a strategiei: Evaluarea eficienței măsurilor luate pentru combaterea absenteismului și ajustarea lor pe baza feedback-ului și a evoluției situației este esențială.

Evaluarea impactului pe termen lung: Pe lângă măsurile imediate, trebuie avut în vedere impactul pe termen lung al absențelor asupra performanței școlare și integrării sociale a copiilor.

Concluzie:

Combaterea absenteismului școlar este un proces complex, ce necesită implicarea activă a întregii comunități educaționale, inclusiv părinți, profesori, autorități și organizații locale. Măsurile preventive și de sprijin, un mediu educațional atrăgător și stimulent, precum și sprijinul psihologic pot contribui semnificativ la reducerea absenteismului și la asigurarea unei educații de calitate pentru toți copiii.

BULLYING-UL LA GRĂDINIȚĂ: CAUZE, EFECTE ȘI MĂSURI DE PREVENIRE

**AUTOR: PROF. EDUC.TIMP. FURNIGĂ IONELA
GRĂDINIȚA NR.2-STR. A GR.NR.1-OTOPENI, JUD. ILFOV**

Introducere

Bullying-ul, un fenomen frecvent întâlnit în rândul copiilor de vârstă școlară, este, de asemenea, prezent și în grădiniță, un context în care copii mici se dezvoltă și interacționează social pentru prima dată. În ciuda vârstei fragede, comportamentele agresive pot apărea în mod natural în cadrul grupurilor de copii. Aceste comportamente pot avea efecte negative asupra dezvoltării emoționale, psihologice și sociale ale copiilor. Este esențial să înțelegem ce înseamnă bullying-ul la grădiniță, ce factori contribuie la apariția acestuia și ce măsuri pot fi luate pentru prevenirea și combaterea sa.

Definirea bullying-ului la grădiniță

Bullying-ul la grădiniță poate fi descris ca orice formă de comportament agresiv, repetitiv și intenționat, care provoacă durere fizică, emoțională sau psihologică unei alte persoane. Spre deosebire de conflictele izolate care pot apărea între copii, bullying-ul implică un comportament sistematic, în care agresorul caută să controleze sau să rănească victima.

Comportamentele de bullying pot include:

Fizic: lovirea, împingerea, mușcătura.

Verbal: insulte, porecle jignitoare, batjocură.

Social: excluderea din jocuri sau grupuri, răspândirea de zvonuri.

Cauzele bullying-ului la grădiniță

Bullying-ul la vârste fragede poate fi influențat de o serie de factori, iar înțelegerea acestora este esențială pentru prevenirea comportamentelor agresive.

Modelarea comportamentului agresiv acasă: Copiii învață prin imitație, iar părinții sau persoanele din familie care adoptă comportamente agresive pot deveni modele negative pentru cei mici. De asemenea, conflictele între părinți sau lipsa de supraveghere adecvată pot contribui la dezvoltarea unor comportamente de bullying.

Probleme de integrare socială: Copiii care au dificultăți de socializare, care se simt neînțeleși sau izolați, pot deveni victime ale bullying-ului. De asemenea, acești copii pot recurge la bullying ca metodă de a obține atenție sau de a se afirma în fața celorlalți.

Comportamente învățate în cadrul grădiniței: În grupurile de copii, unii dintre ei pot învăța să recurgă la bullying pentru a obține putere sau a-și impune voința. Aceste comportamente pot apărea atunci când educatorii nu oferă o supraveghere și îndrumare adecvată în conflictele interpersonale.

Diferențe între copii: Copiii care sunt diferiți din punct de vedere fizic, social sau cultural (de exemplu, copiii cu dizabilități, copiii de altă etnie sau copii cu comportamente neobișnuite) pot deveni ținte pentru alți copii care percep aceste diferențe ca fiind inacceptabile sau deranjante.

Efectele bullying-ului asupra copiilor

Deși bullying-ul este adesea perceput ca o problemă care apare doar în perioada școlii primare sau în adolescență, efectele sale pot fi simțite mult mai devreme, în perioada grădiniței.

Impactul asupra stimei de sine: Copiii victime ale bullying-ului pot dezvolta o stimă de sine scăzută, având dificultăți în a se integra în grupuri de copii și în a-și exprima emoțiile. Ei pot deveni anxioși, temători și retrași.

Probleme emoționale și comportamentale: Un copil care este supus bullying-ului poate dezvolta tulburări de comportament sau chiar depresie la vârste fragede. Acești copii pot deveni irascibili, agresivi sau pot prezenta o frică constantă de a merge la grădiniță.

Probleme de adaptare socială: Copiii care sunt victime ale bullying-ului pot avea dificultăți în a învăța comportamente adecvate de socializare, ceea ce le poate afecta dezvoltarea relațiilor interpersonale pe termen lung.

Impactul asupra performanței educaționale: Deși bullying-ul nu este direct legat de performanțele școlare, un copil care se simte nesigur și temător poate avea o motivație scăzută pentru învățare și poate experimenta dificultăți în a se concentra la activitățile educaționale.

Măsuri de prevenire și combatere a bullying-ului la grădiniță

Prevenirea bullying-ului la grădiniță presupune o abordare activă și implicarea tuturor celor responsabili de educația copiilor. Iată câteva măsuri eficiente care pot fi adoptate:

Promovarea unui mediu sigur și incluziv: Educatorii trebuie să creeze un mediu în care fiecare copil se simte acceptat, respectat și în siguranță. Activitățile de grup și jocurile de cooperare pot ajuta la dezvoltarea relațiilor pozitive între copii.

Încurajarea empatiei și a respectului: Învățarea copiilor să fie empatici și să respecte diferențele dintre ei este esențială. Activitățile educaționale care promovează înțelegerea sentimentelor celorlalți pot contribui la prevenirea comportamentelor agresive.

Intervenția rapidă a educatorilor: Educatorii trebuie să fie atenți la semnele de bullying și să intervină imediat ce observă un comportament agresiv. Disciplina trebuie aplicată într-un mod echilibrat, iar agresorii trebuie să înțeleagă consecințele acțiunilor lor.

Colaborarea cu părinții: Părinții trebuie să fie implicați în prevenirea bullying-ului. Educatorii și părinții pot organiza întâlniri pentru a discuta comportamentele copiilor și pentru a stabili strategii comune de combatere a bullying-ului.

Promovarea educației emoționale: Programele educaționale care includ învățarea gestionării emoțiilor și a conflictelor pot ajuta copiii să dezvolte abilități de auto-control și de gestionare a relațiilor interpersonale.

Concluzie

Bullying-ul la grădiniță reprezintă o problemă serioasă care poate afecta dezvoltarea emoțională și socială a copiilor. Prevenirea acestuia necesită implicarea activă a educatorilor,

părinților și întregii comunități. Crearea unui mediu educațional sigur, inclusiv și bazat pe respect, este esențială pentru ca fiecare copil să se dezvolte armonios și să învețe să interacționeze pozitiv cu ceilalți. Prin educație și intervenție timpurie, putem reduce semnificativ comportamentele de bullying și le putem oferi copiilor un start sănătos în viața lor socială și educațională.

BULLYING-UL ÎN EDUCAȚIA TIMPURIE BUNE PRACTICI

**AUTOR: PROF. EDUC.TIMP. FURNIGĂ IONELA
GRĂDINIȚA NR.2-STR. A GR.NR.1-OTOPENI, JUD. ILFOV**

Bullyingul în educația timpurie poate avea un impact semnificativ asupra dezvoltării emoționale și sociale a copiilor, iar prevenirea acestuia este esențială. Iată câteva bune practici care pot fi implementate în educația timpurie pentru a combate bullyingul:

Crearea unui mediu sigur și suportiv: Este important ca educatorii să construiască o atmosferă de încredere și siguranță, unde copiii se simt confortabil să se exprime. Un mediu în care fiecare copil este tratat cu respect și în care diversitatea este acceptată poate reduce comportamentele agresive.

Încurajarea empatiei și a comunicării: Activitățile care dezvoltă empatia, cum ar fi jocurile de rol, lecțiile despre cum să recunoști și să răspunzi la sentimentele altora, sunt fundamentale. Copiii trebuie să învețe să își exprime sentimentele într-un mod constructiv și să înțeleagă ce înseamnă să fii amabil și respectuos cu ceilalți.

Implicarea părinților: Colaborarea strânsă cu părinții este esențială. Educatorii pot organiza sesiuni de informare și discuții cu părinții pentru a le explica semnele de bullying și cum să le răspundă acasă, asigurându-se că mesajele privind comportamentele acceptabile sunt consistente.

Promovarea regulilor clare: Este important ca educatorii să stabilească și să aplice reguli clare cu privire la comportamentul acceptabil. Aceste reguli trebuie explicate într-un mod accesibil pentru copii, iar orice comportament care dăunează altora trebuie să fie corectat imediat, într-un mod constructiv.

Educarea copiilor despre diferențele individuale: Discuțiile și activitățile care subliniază unicitatea fiecărui copil (de exemplu, prin povestiri sau jocuri despre diversitate) pot ajuta la reducerea stereotipurilor și la dezvoltarea unei atitudini de respect față de ceilalți.

Monitorizarea comportamentului: Educatorii trebuie să observe interacțiunile dintre copii pentru a identifica orice comportament agresiv sau excludent. Intervențiile timpurii pot preveni ca astfel de comportamente să devină un obicei.

Strategii de rezolvare a conflictelor: Copiii trebuie învățați să identifice conflictele și să aplice tehnici de rezolvare paș cu pas.

Iată câteva exemple concrete de bune practici pentru prevenirea și combaterea bullyingului în educația timpurie:

1. Crearea unui mediu sigur și suportiv

Exemplu: Educatorii pot organiza sesiuni de „împărtășirea sentimentelor” în care copiii sunt încurajați să vorbească despre cum se simt, să împărtășească ceva bun din ziua lor și să

vorbească despre ceea ce le place la ceilalți. Astfel, se promovează o atmosferă pozitivă și de încredere, iar copiii devin mai conștienți de impactul cuvintelor lor asupra altora.

2. Încurajarea empatiei și a comunicării

Exemplu: Jocuri de rol sau activități în care copiii trebuie să înțeleagă și să exprime cum se simte o persoană care este rănită (de exemplu, „Cum te-ai simți dacă cineva ți-ar lua jucăria fără să ceară?”). Aceste activități ajută copiii să recunoască sentimentele celorlalți și să aplice soluții pentru a le sprijini.

3. Implicarea părinților

Exemplu: Educatorii pot organiza întâlniri cu părinții în care să discute despre comportamentele de bullying și despre cum pot identifica și sprijini copiii care pot fi victime sau autori ai bullyingului. De asemenea, părinții pot fi încurajați să discute acasă despre importanța respectului și a empatiei.

4. Promovarea regulilor clare

Exemplu: În fiecare dimineață, educatorii pot reitera regulile de bază ale clasei, cum ar fi „Respectă-ți colegii”, „Nu răni pe nimeni cu cuvinte sau acțiuni” și „Fii amabil cu toți”. Aceste reguli sunt afișate vizibil în clasă, iar copiii sunt implicați în stabilirea lor.

5. Educarea copiilor despre diferențele individuale

Exemplu: Activități care promovează diversitatea, cum ar fi citirea de povești despre copii din culturi diferite, care au trăsături fizice sau stiluri de viață diferite. Un exemplu poate fi povestea unui copil care se simte diferit din cauza aspectului său sau a obiceiurilor familiale, iar cei din jur învață să fie respectuoși și să aprecieze diversitatea.

6. Monitorizarea comportamentului

Exemplu: În timpul pauzelor sau activităților de grup, educatorii pot observa atent cum interacționează copiii și pot interveni rapid în caz de conflicte sau agresiuni. De exemplu, dacă un copil ia jucăria altuia fără permisiune, educatorul poate interveni calm și poate vorbi despre importanța cererii de permisiune și a respectării dorințelor celorlalți.

7. Strategii de rezolvare a conflictelor

Exemplu: Atunci când apar conflicte între copii, educatorul poate folosi tehnici de mediere, cum ar fi „Discută despre ce s-a întâmplat” sau „Cum ai vrea să rezolvi acest conflict?”.

Încurajarea copiilor să își exprime sentimentele și să ajungă împreună la soluții (de exemplu, schimbarea jucăriilor, cererea de ajutor de la un adult) le dezvoltă abilități de rezolvare a conflictelor într-un mod pașnic.

Aceste exemple ajută copiii să dezvolte comportamente pozitive și să învețe ce înseamnă să fii respectuos, empatic și să rezolve conflictele într-un mod sănătos.

BUNE PRACTICI PRIVIND COMBATAREA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

Învățătoare : Gheorghe Andra

Școala Gimnazială “Anton Pann” , Brăila

Problema absentismului și abandonului școlar este una socială care reflectă lipsa de interes a elevilor față de activitatea educativă și nivelul de cultură al părinților. Sunt elevi care absentează doar la anumite ore de teama notelor mici sau din dorința de a se integra într-un anturaj. Elevii care absentează frecvent prefigurează situațiile de abandon școlar. Acest ultim fenomen este îngrijorător pentru școala noastră.

Caracterizare – problemă socială; conduită evazionistă, cronică, care reflectă atitudinea structurată a lipsei de interes, motivație, încredere în educația școlară – fuga de la ore este o problemă predominant emoțională (conduită de tip evazionist; evadare fizică și psihologică din situația percepută ca traumatizantă) – formă de manifestare a devianței școlare (semnal tardiv al existenței unor probleme) – reducere a atașamentului și a integrării, identificare scăzută cu obiectivele și aspirațiile grupului (de elevi)

Forme:

- absentism selectiv (fuga de la școală este frecventă la o singură disciplină sau doar la câteva discipline);
- absentism generalizat (fuga de la școală este frecventă și generalizată, prefigurează abandonul școlar);
- căutarea singurătății (reacție la tensiunea puternică intra- sau interpersonală);
- dorința de apartenență la grup („ritualuri de inițiere”);
- atitudine defensivă față de autoritatea unui sistem

Cauze:

1. care țin de personalitatea și starea de sănătate a elevului: motivație școlară scăzută, lipsă de interes, încredere scăzută în educația școlară, oboseală, anxietate, autoeficacitate scăzută, imagine de sine deteriorată, sentimente de inferioritate, abilități sociale reduse, pasivitate; refuzul de a adera la o alegere făcută de alții (reacție la presiunea exercitată de dorințele adulților);
2. care țin de familie, condițiile socio-economice ale familiei: sărăcia, stil parental indiferent, neglijent, familii dizarmonice, familii monoparentale, părinți foarte ocupați sau plecați în străinătate;
3. care țin de contextul școlar specific (inclusiv relația profesor-elev): presiunea grupului, supraîncărcarea școlară, comunicarea defectuoasă elev-profesor (ironizarea, umilirea elevului) evaluarea subiectivă, frica de evaluare, conflict cu colegii, practici educative percepute de elevi ca fiind nedrepte, frustrante, incompatibilitate între aspirațiile, trebuințele de învățare și oferta educațională a școlii; formă de apărare –împotriva disciplinei excesiv de rigidă și severă, politici proabsenteiste ale școlii la elevii din clasele terminale;
4. foarte importantă este și variabila vârstă:

1. la elevii mici – fuga de la școală poate fi o manifestare a „fobiei școlare”; cauze: dependență crescută de părinți, părinți care valorizează excesiv educația școlară; stiluri parentale supraprotectoare, autoritare sau indiferente; strategie defensivă față de colegii violenți, eșecul școlar, situații umilitoare
2. la elevii mari – fuga de la ore este rezultatul unei opțiuni (proces de deliberare, luare a deciziei); cauzele pot fi: frica de evaluare, de eșec, fobia/ anxietatea socială (frecventă în perioada adolescenței, manifestată prin anxietate față de situația de a fi observat de colegi, teama de a vorbi în public, teama de a interacționa cu persoane de sex opus, teama de critică, stimă de sine scăzută); teama de pedeapsă, teama de pierdere a statutului în grup
3. riscurile fugii de la școală: depresia, consum de toxice legale și ilegale, acte delictuale, abandon școlar.

Mutațiile din societate și din familia contemporană (problemele economice, problemele de relaționare între părinți și copii, timp redus petrecut cu familia, redistribuirea rolurilor, suportul social și emoțional redus, supraîncărcarea profesională a părinților sau munca în străinătate etc.) determină mai multe probleme emoționale la copii decât în trecut. La acestea se adaugă presiunea grupului, riscul consumului de droguri și a altor forme de dependență, metodele educative ineficiente, inconstante, supraîncărcarea școlară, disfuncțiile în evaluare și notare, frica de examene etc., toate constituindu-se în adevărați stresori pentru elevi care, din păcate, uneori evită confruntarea cu „problema” prin fuga de la ore. Văzut din această perspectivă, absenteismul devine o problemă socială, un semnal tardiv al existenței unor probleme, o conduită care reflectă atitudinea structurată a lipsei de interes, motivație, încredere în educația școlară. Din păcate, absenteismul este în creștere, mai ales la nivel gimnazial, iar ignorarea sau pedeapsa excesivă pot doar contribui la cronicizarea fenomenului. Din acest motiv se impune cu necesitate prevenirea absenteismului și implicit a consecințelor majore pe care ar putea să le determine, dintre care cea mai gravă ar fi abandonul școlar.

SCOP:

Conștientizarea elevilor cu privire la consecințele absenteismului școlar;

Reducerea fenomenului absenteismului școlar

Consemnarea absentelor în catalog la fiecare oră de curs (inclusiv orele de practică) / Legătura permanentă diriginte – profesori

Monitorizarea săptămânală a absentelor elevilor: – stabilirea cauzei absențelor Cereri coordonate cu dirigințele și aprobate de director adjunct: - acceptarea adeverințelor medicale în termen de maxim o săptămână de la revenirea elevilor; - identificarea măsurilor ameliorative.

Solicitarea sprijinului psihologului școlar în alegerea programului / activităților de intervenție - prevenție și aplicarea la clasele de elevi cu un absenteism ridicat (consiliere individuală și de grup a elevilor, consilierea părinților)

Desfășurarea de ore, interesante și atrăgătoare pentru elevi. Promovarea în clasă a unei atmosfere afective, de cooperare. Evitarea etichetării, aplicarea unui sistem echitabil de recompense și sancțiuni.

Abordarea în cadrul orelor de dirigiență a problematicei absenteismului; Discuții formale și informale cu elevii privind participarea la ore, dezbateri referitoare la cauzele absenteismului și la consecințele pe termen scurt și lung.

Stabilirea unui dialog permanent cu familia elevului, Septembrie 2023 - iunie Învățători

Diriginți, Părinți informarea părinților despre situația școlară a 2024 Psiholog elevilor, adoptarea de măsuri comune, consilierea părinților

Realizarea unui panou al elevilor cu cea mai bună frecvență la școală. Publicarea pe site-ul școlii a listei elevilor cu cele mai puține absențe. Motivarea elevilor pentru îmbunătățirea frecvenței prin oferirea de premii/recompense.

Masa caldă este foarte importantă și mă bucur că în școala de unde provin , elevii au parte aceste beneficii și se vede un impact pozitiv asupra copiilor pentru că îi motivează să vină la ore.

Bibliografie :

[Plan de măsuri în vederea combaterii absenteismului pentru anul școlar 2019/2020](#)

[DEDICAT - Dascăli pentru Elevi Defavorizați - Intervenții pentru Combaterea Abandonului Școlar Timpuriu - Proiect POCU/73/6/6/106266](#)

Combatere Absenteism

HAG

STRATEGII DE COMBATERE A ABANDONULUI ȘCOLAR

Profesor Hasineți Angela Geanina
Clubul Copiilor Caransebeș, Județ Caraș - Severin

Abandonul școlar reprezintă o problemă semnificativă a sistemului educațional, manifestându-se prin renunțarea definitivă la frecventarea cursurilor și părăsirea sistemului de învățământ înainte de finalizarea studiilor sau obținerea unei calificări profesionale. Acest fenomen este adesea determinat de dificultăți de natură economică, socială, emoțională sau comportamentală, care conduc la un absenteism prelungit și, în cele din urmă, la excluderea din procesul educațional.

Impactul abandonului școlar este profund, atât la nivel individual, cât și asupra întregii societăți. Efectele sale negative se reflectă în creșterea ratei șomajului, sărăciei și delincvenței, afectând dezvoltarea economică și coeziunea socială. Prin urmare, este esențială o abordare complexă și bine structurată, axată pe identificarea factorilor de risc și implementarea unor măsuri eficiente de prevenire și combatere.

Pentru a reduce abandonul școlar, este necesară o strategie educațională bazată pe intervenții specifice la diferite niveluri:

La nivel individual:

- Consiliere psihopedagogică pentru elevii aflați în situație de risc;
- Programe de sprijin educațional, cum ar fi „Școala după Școală”, pentru a recupera lacunele în învățare;
- Evaluarea nivelului de dezvoltare intelectuală prin teste specifice, pentru a identifica nevoile și aptitudinile fiecărui elev.

La nivel familial:

- Implicarea părinților în procesul educațional prin întâlniri periodice cu profesorii și consilierii școlari;
- Consiliere individuală și de grup pentru părinți, pentru a-i ajuta să înțeleagă rolul lor în educația copiilor;
- Sprijin material și financiar pentru familiile vulnerabile, pentru a le oferi copiilor acces la resursele necesare continuării studiilor.

La nivel comunitar:

- Implicarea autorităților locale, ONG-urilor și mediului de afaceri în susținerea programelor educaționale;
- Campanii de conștientizare asupra importanței educației și efectelor abandonului școlar;
- Crearea unor oportunități de învățare alternativă, inclusiv programe de formare profesională pentru tinerii care au părăsit sistemul educațional.

La nivelul instituțiilor de învățământ:

- Dezvoltarea unui climat școlar pozitiv, prin metode de predare interactive și personalizate;
- Introducerea unor mecanisme de avertizare timpurie pentru identificarea elevilor cu risc de abandon;
- Oferirea de burse și stimulente pentru elevii din medii defavorizate, pentru a reduce inegalitățile în educație.

În plus, programele de tip „A doua șansă” joacă un rol esențial în reintegrarea tinerilor care au abandonat școala. Aceste inițiative trebuie să fie flexibile și adaptate nevoilor fiecărui participant, oferind atât sprijin educațional, cât și consiliere profesională.

Prevenirea abandonului școlar necesită un efort comun din partea întregii societăți. Părinții, profesorii, autoritățile și comunitatea trebuie să colaboreze pentru a asigura fiecărui copil accesul la o educație de calitate. Prin crearea unui mediu de învățare incluziv și motivant, copiii vor fi încurajați să își continue studiile, contribuind astfel la dezvoltarea unei societăți mai educate și mai prospere.

Bibliografie:

1. Ungureanu, Dorel, *Educația integrată și școala inclusivă*, Editura de Vest, Timișoara, 2000
- GrațIELa Sion, *Psihologia Vârștelor*, București, Editura Fundația România Mare, 2007
2. „Educația formală și nonformală în prevenirea abandonului școlar”- suport de curs, Asociația Profedu , 2021

ACTIVITĂȚI PSIHO-SOCIO EDUCATIVE PENTRU DIMINUAREA ABANDONULUI ȘCOLAR

PROF. ÎNV.PREȘC. HUSARIU ANDREEA,
GRĂDINIȚA CU PROGRAM PRELUNGIT NR. 25, IAȘI

Abandonul școlar nu este o problemă nouă, de-a lungul timpului au fost realizate multiple cercetări pentru identificarea și prevenirea eșecului școlar. Odată cu trecerea timpului și apariția unor noi factori ce contribuie la acest fenomen negativ în rândul elevilor, schimbarea viziunii educativ– informative și formative, egalitatea de șanse privind educația, suportul psihopedagogic oferit în școli, este necesară o *implicare a tuturor factorilor ce contribuie la educația școlară* pentru stoparea și eventual eradicarea acestui fenomen.

Abandonul școlar este un fenomen periculos, deoarece el determină efecte negative atât în plan psihologic individual, respectiv o alterare a imaginii de sine a elevului în cauză, care-și va pierde tot mai mult încrederea în propriile posibilități și capacități ajungând să dezvolte o teamă de eșec, cât și pe plan social, pentru că eșecul școlar permanentizat „stigmatizează”, „etichetează” și conduce la o marginalizare socială cu un nivel crescut de comportamente deviante și infracționale.

Prin abandon școlar se desemnează, în general, ansamblul comportamentelor care încalcă sau transgresează normele sau valorile școlare. Așadar, *devianța școlară* va include totalitatea conduitelor care se abat de la normele și valorile care reglementează mediul școlar. Ele sunt precizate în *regulamentele școlare* și în *cele de ordine interioară*.

Deoarece există diverse perspective de abordare a domeniului, în literatura de specialitate apar o varietate de termeni cu semnificații apropiate de cea a conceptului de „*abandon*” precum: indisciplină școlară, delincvență juvenilă, inadaptare școlară, tulburare de comportament, deviere de conduită. Abandonul constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studii început. Pentru prevenirea abandonului școlar putem propune următoarele *soluții*:

- Revizuirea programelor școlare în scopul menținerii interesului elevilor față de lecții
- Dotarea tuturor claselor cu echipament modern în scopul eficientizării procesului educativ
- Promovarea angajării în câmpul muncii cadre didactice cu o pregătire profesională înaltă
- Monitorizarea elevilor care absentează frecvent de la ore
- Motivarea elevilor de a nu absenta de la ore, prin implicarea lor în diverse acțiuni socioeducative
- Luarea legăturii cu familia/tutorele copilului care absentează frecvent de la ore, în scopul elucidării situației
- Parteneriat diriginte-psiholog școlar în scopul alegerii programului sau activităților de intervenție/ prevenție și aplicarea acestora în clasele de elevi cu nivel înalt al absenteismului(copii cu risc social sporit)

- Implicarea părinților în viața social-morală și educațională a copiilor: asistare la ore; participare activă la ședințele organizate în școli; participarea, alături de copii, la activități extra-curriculare; sprijinirea copilului în pregătirea temele pe acasă; comunicare eficientă cu copiii proprii
- Desfășurarea orelor informative pentru părinți, pe diverse tematici, cum ar fi: „Consecințele absenteismului școlar”, „Consecințele abandonului școlar”, etc.
- Suport psiho-emoțional familiilor social-vulnerabile, în scopul depășirii situațiilor psihotraumatizante și dificile legate de creșterea și educația copiilor
- Colaborare cu mass-media în scopul realizării emisiunilor educative pe tematici diverse
- Monitorizarea familiilor cu risc social sporit și includerea acestora în diverse programe de sprijin social
- Parteneriat polițist – părinte - cadru didactic, în vederea prevenirii și diminuării problematicei abandonului școlar în comunitate
- Parteneriat asistent social-polițist în vederea intervenției timpurii în familiile cu risc sporit de vulnerabilitate
- Sesizarea din partea comunității în situații de vulnerabilitate socială a minorilor
- Parteneriat cu diverși actori sociali: medicul de familie, polițistul, preotul, pedagogii, reprezentanți ai societății civile, în scopul desfășurării diverselor măsuri socio-educative, cu impact pozitiv asupra creșterii și dezvoltării armonioase a copiilor din comunitate.

Factorii cauzali ai abandonului școlar sunt multipli, dar cu precădere sunt cei de ordin *social* (vulnerabilitate socială, sărăcie, vicii sociale din familie, nivel educațional scăzut) și *cei ce țin de particularitățile individuale* (dificultăți de însușire a materiei, incapacitatea copiilor de a gestiona situațiile și evenimentele noi, stimă de sine și motivație scăzută, frustrări, lipsă de interes pentru dezvoltare personală, etc).

Cauzele ce țin de particularitățile individuale ale elevilor cu risc de abandon școlar: stare de sănătate precară, motivația redusă pentru activitățile școlare, absenteismul ridicat și dificultățile de învățare. În ultima perioadă colaborarea eficientă între școală, asistența socială și alte servicii publice cu atribuții în domeniul protecției copilului a devenit mai solidă, inclusiv datorită implicării în diferite proiecte și comisii de specialitate, cum ar fi Consiliul pentru protecția copilului, Comisia copilului aflat în dificultate.

Totuși, nu sunt planificate resurse suficiente pentru desfășurarea a mai multor activități psiho-socio-educative cu copiii (suport logistic, surse financiare), inclusiv activități de prevenire a abandonului școlar. Pentru a spori nivelul încrederii în instituțiile din comunitate, dar și pentru o mai bună implicare a diverșilor actori comunitari, inclusiv a părinților în activități de prevenire și diminuare a abandonului școlar, este necesar ca instituțiile ce desfășoară activități de prevenire a delincvenței juvenile să informeze publicul larg și potențialii parteneri despre activitățile desfășurate.

Bibliografie:

1. Bîrsan C., Lungu A. , 2007, "Abandonul școlar – efect al insuccesului școlar" - studiu de cercetare. Sălaj.
2. Gnajez W.J., 1968, "The Psycology of Discipline in the Classroom", Maccmillan Publishing Co. Inc., New York.
3. Neamțu C., 2003", Devianța școlară. Ghid de intervenție în cazul problemelor de comportament ale elevilor", Polirom, Iași.
4. Osterrieth P, 1973, "Copilul și familia", Editura Didactica și Pedagogica, București.

ROLUL COMUNITĂȚII ȘCOLARE ÎN PREVENIREA ABANDONULUI: MODELE DE SUCCES

Prof. Iaurum Cristina
Liceul Tehnologic Virgil Madgearu
Roșiori de Vede, Teleorman

Abandonul școlar este una dintre cele mai mari provocări ale sistemului de educație, având consecințe semnificative asupra dezvoltării individuale și sociale. Pentru a reduce acest fenomen, comunitatea școlară – formată din profesori, elevi, părinți și lideri locali – joacă un rol esențial. Implicarea activă a tuturor acestor actori este cheia pentru a crea un mediu educațional incluziv, motivant și adaptat nevoilor fiecărui elev. În fața acestor provocări, comunitatea școlară devine un actor esențial în prevenirea abandonului, prin crearea unui mediu educațional incluziv, motivant și sprijinitor. Rolul profesorilor, al părinților, al autorităților locale și al comunității extinse este de a lucra împreună pentru a identifica cauzele abandonului și pentru a implementa soluții eficiente care să îi ajute pe elevi să rămână în școală și să își continue studiile. Implementarea unor strategii eficiente, bazate pe colaborare și implicare activă, poate transforma școala într-un mediu sigur, atractiv și motivant pentru elevi. Abandonul școlar nu este o problemă fără soluții, ci o provocare ce poate fi abordată prin solidaritate, empatie și dedicare. Investind în educație, investim în viitorul generațiilor următoare, construind o societate echitabilă, inclusivă și prosperă.

Este esențial să identificăm cauzele principale care duc la abandon. Printre acestea se numără: lipsa resurselor financiare pentru rechizite, uniforme sau transport, conflicte în familie, plecarea părinților în străinătate sau neglijență, metode de predare rigide și neadaptarea la nevoile elevilor.

Efectele abandonului școlar sunt devastatoare pe termen lung, ducând la excluderea socială, șomaj și dificultăți în integrarea socială a tinerilor. În acest context, prevenirea abandonului devine o prioritate pentru întreaga comunitate educațională.

Profesorii joacă un rol central în prevenirea abandonului, prin crearea unui mediu de învățare atractiv și adaptat diverselor stiluri de învățare. Metodele didactice inovatoare, utilizarea tehnologiei în clasă și implicarea elevilor în activități interactive sunt doar câteva dintre strategiile care pot spori motivația de a învăța. În plus, profesorii pot identifica semnele timpurii ale riscului de abandon, cum ar fi absenteismul frecvent, și pot interveni prin consiliere și sprijin direct.

Colaborarea dintre școală și familie este esențială în prevenirea abandonului. Părinții trebuie să fie implicați în viața școlară a copiilor, să participe la întâlniri și să sprijine procesul educațional. Programele de informare și consiliere pentru părinți pot contribui la conștientizarea importanței educației și la îmbunătățirea relației părinte-elev.

Elevii înșiși pot deveni actori activi în prevenirea abandonului, prin inițierea unor proiecte de mentorat sau sprijin reciproc. De exemplu, elevii cu rezultate bune pot ajuta colegii cu dificultăți, creând un mediu de învățare bazat pe solidaritate și sprijin.

Implicarea autorităților locale este esențială pentru a asigura resursele necesare prevenirii abandonului, precum burse, transport gratuit sau condiții școlare adecvate. De asemenea, parteneriatele cu organizații nonguvernamentale pot aduce soluții creative, cum ar fi centrele de zi pentru copiii vulnerabili.

Soluții concrete pentru combaterea absenteismului și prevenirea abandonului școlar, pot fi:

-Programul „Școala Altfel”

Acest program național a demonstrat cum activitățile extracurriculare pot reduce absenteismul și pot stimula participarea elevilor la procesul educațional. Activitățile interactive, precum atelierele creative, excursiile tematice sau proiectele comunitare, îi motivează pe elevi să se implice, contribuind la dezvoltarea abilităților sociale și a încrederii în sine.

-Centrele de consiliere și sprijin psihologic din școli

În cadrul multor instituții de învățământ, centrele de consiliere reprezintă o componentă esențială. Acestea oferă sprijin emoțional elevilor cu dificultăți, ajutându-i să depășească probleme precum stresul, anxietatea sau dificultățile de adaptare. Prin colaborarea dintre consilieri, profesori și părinți, elevii primesc suport holistic, ceea ce reduce riscul abandonului școlar.

-Proiectele de mentorat și sprijin între colegi

În unele școli, au fost implementate programe de mentorat în care elevii cu rezultate academice bune îi ajută pe colegii care întâmpină dificultăți. Aceste inițiative nu doar că îmbunătățesc performanțele școlare, dar creează și un sentiment de comunitate și sprijin reciproc.

-Bursele și sprijinul material

Acordarea bursei pentru elevii cu dificultăți materiale este o strategie eficientă pentru a preveni abandonul. În multe comunități, aceste burse acoperă costurile pentru rechizite, transport și alte necesități.

Fiecare elev merită șansa de a beneficia de un mediu educațional care să îl susțină, să îl motiveze și să îi ofere perspective pentru viitor. Este responsabilitatea noastră, ca membri ai comunității, să promovăm bunele practici și să consolidăm rolul școlii ca spațiu al incluziunii, al echității și al dezvoltării.

Bibliografie

1. Iucu, Romiță. Managementul clasei de elevi . Editura Polirom, Iași, 2001.
2. Cerghit, Ioan. Metode de învățământ. Strategii didactice . Editura Polirom, București, 2006.
3. Miclea, Mircea. Psihologia educației . Editura Polirom, Iași, 1999.
4. Popescu, Marian. Incluziunea școlară și integrarea elevilor . Editura Aramis, București, 2015.
5. Raportul Ministerului Educației Naționale privind prevenirea abandonului școlar, 2020.

CLUBUL „INFO – TIC” – SOLUȚIE INOVATIVĂ PENTRU REDUCEREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Ioan Giorgiana
Școala Gimnazială Romanu, jud. Brăila

În contextul actual al sistemului educațional din România, abandonul școlar reprezintă o problemă de proporții, având un impact semnificativ asupra dezvoltării individuale și sociale ale elevilor. Conform rapoartelor recente, un număr considerabil de elevi abandonează școala din cauza lipsei de motivație, a unor condiții familiale dificile sau a unei educații percepute ca fiind irelevantă pentru viața lor. Astfel, inițiativele educaționale care încurajează participarea activă și dezvoltarea competențelor necesare în era digitală sunt esențiale pentru prevenirea acestui fenomen. În acest sens, clubul de informatică și digitalizare „Info – TIC” este un exemplu de bună practică în cadrul proiectului PNRAS, având ca scop reducerea abandonului școlar și creșterea motivației elevilor prin integrarea tehnologiilor educaționale moderne.

Programul Național pentru Reducerea Abandonului Școlar (PNRAS) a fost inițiat pentru a combate fenomenul de abandon școlar, unul dintre principalele obstacole în dezvoltarea educațională a elevilor din România. Proiectul V.I.S. - Viitorul Implică Studiu, implementat de Școala Gimnazială Romanu, face parte din acest program și își propune să implementeze activități inovative și personalizate pentru elevi, contribuind astfel la îmbunătățirea accesului la educație de calitate și la reducerea ratei de abandon școlar. În cadrul acestui proiect, clubul de informatică și digitalizare „Info – TIC” oferă un cadru interactiv și modern pentru învățarea informaticii și dezvoltarea competențelor digitale esențiale în secolul XXI.

Clubul „Info – TIC” propune elevilor activități educaționale variate și adaptate nivelului lor de cunoștințe. Printre acestea se numără:

1. Crearea de aplicații simple – participarea la proiecte practice de dezvoltare a unor aplicații mobile sau pagini web.
2. Educație digitală – sesiuni de formare pe teme precum siguranța online, etica digitală și utilizarea responsabilă a tehnologiilor.
3. Proiecte colaborative – elevii lucrează în echipe pentru a crea jocuri educaționale, animații sau proiecte multimedia, promovând astfel colaborarea și comunicarea eficientă.

Evaluările inițiale și datele obținute după primele luni de implementare arată o creștere semnificativă a motivației școlare în rândul elevilor participanți. Participanții la activitățile clubului au raportat un interes crescut pentru școală și au manifestat un compromis mai mare față de învățătura tradițională. În plus, absenteismul a scăzut semnificativ în rândul elevilor implicați în club, iar elevii au devenit mai conștienți de importanța dobândirii de competențe digitale pentru viitorul lor profesional.

De asemenea, clubul a avut un impact pozitiv asupra relației dintre elevi și profesori, facilitând interacțiuni mai deschise și mai colaborative. Elevii au reușit să aplice cunoștințele

dobândite în cadrul clubului la diferite activități din viața lor cotidiană și școlară, ceea ce le-a întărit încrederea în propriile capacități.

Deși clubul „Info – TIC” a avut un impact pozitiv considerabil, implementarea unor astfel de activități educaționale nu este lipsită de provocări. Resursele materiale și tehnice disponibile pot constitui uneori o barieră în atingerea unui număr mai mare de elevi, iar integrarea tehnologiilor noi în școli necesită un proces continuu de formare a cadrelor didactice.

În continuare, este necesar ca proiectele de educație digitală să fie extinse și să beneficieze de susținere continuă din partea autorităților educaționale. Investițiile în infrastructura școlară și în formarea cadrelor didactice vor contribui la consolidarea rezultatelor acestui tip de inițiative.

Clubul de informatică și digitalizare „Info – TIC” este un exemplu remarcabil de cum educația inovativă poate contribui la reducerea abandonului școlar. Prin integrarea tehnologiilor moderne și prin activități practice și colaborative, acest club nu doar că stimulează interesul elevilor pentru educație, dar le dezvoltă și abilități esențiale pentru viitor. În cadrul proiectului PNRAS – V.I.S. - Viitorul Implică Studiu, astfel de inițiative pot reprezenta o cale eficientă de a combate abandonul școlar și de a pregăti elevii pentru provocările unei lumi din ce în ce mai digitale.

Într-un peisaj educațional în continuă schimbare, clubul de informatică și digitalizare „Info – TIC” demonstrează că soluțiile moderne pot merge mână în mână cu valorile educației incluzive. Prin metode atractive, prin folosirea tehnologiei ca mijloc de exprimare și conectare, acest club devine un model de bună practică pentru toate școlile care își doresc să reducă abandonul școlar și să formeze elevi pregătiți pentru viitor.

Bibliografie

1. Dobrin, I., 2017 - *Abandonul școlar și soluții educaționale inovative în România*. Editura Educația.
2. Ghergut, A., 2019 - *Tehnologii educaționale și impactul acestora asupra procesului de învățare*. Editura Universitară.
3. Ministerul Educației Naționale, 2020 - *Raport privind starea educației din România*.
4. Unesco, 2018 - *Educația pentru dezvoltare durabilă și competențe digitale în școlile din Europa*.

ABANDONUL ȘCOLAR – CAUZE ȘI MĂSURI DE PREVENIRE

Prof. Iordache Ana Maria Carmen
Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu”-Roșiori de Vede,Teleorman

Abandonul școlar este ultima fază a insuccesului școlar, acestui termen nefiindu-i necesară o definiție complexă. Insuccesul școlar se definește prin rămânerea în urmă la învățătură a unor elevi. Aceștia nu reușesc să obțină un randament școlar la nivelul cerințelor programelor. Din această cauză, ei nu vor reuși să se adapteze la mediul socio-profesional, la nivelul cerințelor acestuia.

Cauzele generale ale abandonului școlar sunt de trei tipuri:

1. **cauze psihoindividuale** (anatomo-fiziologice și psihice) – rar întâlnite în școala noastră;
2. **cauze pedagogice**
 - relația profesor-elev,
 - relațiile dintre elevi,
 - ritmul muncii școlare,
 - atitudinea elevilor față de învățătuă și muncă,
 - lipsa de motivație a învățăturii,
 - orientarea școlară și profesională defectuoasă,
 - atmosfera nefavorabilă din școală și societate față de învățătură și față de muncă etc.
3. **cauze socio-familiale**
 - climatul cultural-educativ,
 - familii dezorganizate,
 - dezinteresul părinților,
 - conflicte familiale,
 - atitudinea familiei față de școală,
 - comportamentul prea liberal al părinților,
 - cerințe ce depășesc posibilitățile elevului.

Referindu-ne la cauzele pedagogice, în situația școlii noastre, le putem elimina

- pe cele care se referă la competența cadrelor didactice și
- pe cele referitoare la atmosfera din școală. Aceasta este favorabilă procesului de învățământ și dezvoltării armonioase a personalității elevilor, în concordanță cu nevoile și cu posibilitățile fiecăruia.

Personal, consider că vina aparține în exclusivitate contextului social în care ne aflăm. Atitudinea negativă a unor elevi față de învățătură și muncă este urmarea lipsei motivație. Aceasta este cauzată de problemele familiei care nu întrezăresc o rezolvare:

- lipsa unui loc de muncă,
- lipsa banilor,
- conflictele generate de acestea,
- atitudinea familiei față de școala etc.

Măsuri de prevenire a abandonului școlar

- psiho-pedagogice și psihosociologice (urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive);
- socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psihosociale, urmărind prevenirea riscurilor de abandon;
- psihiatrice (depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive);
- juridico-sociale – aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propagandă juridică, în general.

Comunitățile școlare analizate din perspectiva absenteismului și abandonului școlar propun o serie de demersuri/acțiuni pe care le-au aplicat și au dat roade sau consideră că ar putea fi utile în lupta împotriva acestor două fenomene din educație:

- activități de identificare a copiilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar, urmate de măsuri de implicare a familiei în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- informarea imediată a părinților cu privire instalarea fenomenului de absenteism școlar;
- discuții purtate, atât cu părinții, cât și cu copiii acestora de către psihologul/consilierul școlar;
- înștiințări privind absențele înregistrate transmise către părinți, la fiecare sfârșit de semestru școlar;
- organizarea semestrială a lectoratelor cu părinții cu implicarea
 - mediatorului școlar,
 - a psihologului școlii,
 - a preotului,
 - a polițiștilor,
 - a reprezentanților autorităților locale;
- menținerea în clasă a unei atmosfere care să asigure satisfacerea trebuinței de siguranță afectivă pentru toți elevii;
- promovarea cooperării în clasă, astfel încât și elevii cu performanțe școlare modeste să experimenteze succesul.

De asemenea, se urmărește evitarea constituirii unor elite, concomitent cu etichetarea, marginalizarea, celor care nu aparțin elitei;

- comunicarea eficientă
 - să folosească ascultarea activă,
 - să evite etichetarea elevilor,
 - să critice constructiv,
 - să se focalizeze pe recompensarea elevilor și nu pe sancționarea lor;
- notarea riguroasă a absențelor la fiecare oră de curs.

Comunitățile școlare analizate concluzionează următoarele:

1. Absenteismul și abandonul școlar sunt fenomene cu cauze multiple, dar cele mai multe cauze sunt legate de problemele familiilor.

2. Datorită abandonului școlar tinerii și adulții de astăzi sunt obligați să muncească la negru sau „cu ziua”, fără a se putea angaja cu carte de muncă pe termen lung. Astfel se propagă mai departe starea de sărăcie în propriile familii și modelul părinților fără educație și fără perspectivă.
3. Eforturile școlii și ale asistentului social din comunitate sunt zadarnice fără colaborarea familiei.
4. O primă condiție a prevenirii absenteismului școlar este aceea a sesizării din timp a primelor semne de manifestare ale fenomenului, urmate de foarte bună colaborare între cadrele didactice de la clasă (consiliul clasei) și părinții elevilor.
5. În tot acest proces continuu și consecvent de prevenire și combatere a abandonului școlar, cei trei poli de acțiune ȘCOALA –Familia – COMUNITATEA trebuie să-și unească forțele pentru binele, dezvoltarea și bunăstarea generațiilor prezente și viitoare de elevi.

Bibliografie

1. Wikipedia
2. <https://acced.isjtulcea.ro/wp-content/uploads/2019/02/Absenteism-si-abandon-scolar-in-comunitatile-din-proiect-1.pdf>

PREVENIREA ȘI COMBATerea ABANDONULUI ȘCOLAR

PROF.ÎNV.PRIMAR: LEON MARICICA

PROF.ÎNV.PRIMAR: MANIA MONICA

ȘCOALA GIMNAZIALĂ PĂUNEȘTI ,JUDEȚUL VRANCEA

Abandonul școlar reprezintă o preocupare prioritară pentru individ, societate și economie. La nivel european, necesitatea de reducere a abandonului școlar a fost evidențiată în strategia Europa 2020 . Consiliul a adoptat o recomandare privind politicile de reducere a fenomenului de abandon școlar. Aceasta invită statele membre să implementeze strategii cuprinzătoare, bazate pe date concrete, care să abordeze toate nivelurile de educație și formare profesională și să cuprindă o combinație adecvată de măsuri de prevenire, intervenție și recompensare.

Cauzele abandonului școlar sunt diverse și nenumărate, originea acestora putând fi economică sau socială. Vorbim concret despre inadaptarea elevului la activitatea de învățare realizată în mediul școlar, dar și de inadaptarea școlii la factorii interni : biologici, psihologici și externi: economici, culturali.

Școala reprezintă acea instituție care face parte din mediul economic și socio-cultural al unei comunități. Ea nu își poate realiza potențialul total fără sprijinul comunității. De asemenea, comunitatea are nevoie de școală nu doar pentru a-i educa tinerii, ci și pentru a sprijini învățarea permanentă a adulților. Școala este un element esențial al comunității prin resursele umane pe care le are, dar și prin resursele materiale (dotări, echipamente, bibliotecă, spații destinate activităților de învățare). O școală responsabilă este garantul dezvoltării permanente a comunității.

Elevii percep cu ușurință când curriculumul și practicile pedagogice nu respectă și nu reflectă cultura familiilor lor. Astfel, copiii care provin din familii care vorbesc altă limbă decât limba de predare, din familii marginalizate social sau din culturi și grupuri etnice altele decât cele majoritare, se confruntă deseori cu pierderea încrederii și cu subminarea respectului și admirației pentru cultura și valorile familiei proprii. Consideră că sunt percepuți altfel, că reprezintă o categorie aparte. Eșecul școlii în această direcție poate conduce la eșecul școlar al elevului aflat în situația descrisă mai sus. Acest fapt se reflectă negativ nu doar asupra grupului comunitar din care provine elevul, prin reproducerea marginalizării sociale, ci și asupra școlii, care eșuează în realizarea rolului ei de instituție a cunoașterii.

Dacă școlii îi va păsa de elevii ei, atunci îi va păsa, în egală măsură, și de părinții și familiile acestor elevi. Parteneriatul dintre școală, familie și comunitate poate conduce la programe școlare îmbunătățite, la un climat mai prielnic pentru învățare, la servicii în sprijinul familiei, la competențe sporite în cazul părinților, inclusiv de *leadership*, la o rețea de sprijin alcătuită din familii și școală care ajută atât familiile cât și cadrele didactice. Parteneriatul dintre școală, familie și comunitate plasează elevul în centru. El va fi actorul propriei lui educații, având la îndemână sprijin și servicii corespunzătoare. Școala trebuie să ofere un mediu de învățare atent, stimulant și favorabil și să impună așteptări ridicate tuturor elevilor pentru ca aceștia să-și atingă pe deplin potențialul.

Abandonul școlar precoce este problematic atât pentru individul în sine, ca entitate, cât și pentru întreaga societate din care acesta face parte. Efectele au urmări grave nu numai pentru tinerii în cauză, cât și pentru cheltuielile de învățământ deja investite în persoanele respective cu scopul de a ajunge la o finalitate prosperă pentru toată lumea, respectiv inserarea cu succes pe piața muncii și transformarea fiecărei entități într-o parte funcțională a unei societăți coerente.

Dezvoltarea unei abordări unitare la nivel de comunitate școlară pentru reducerea abandonului școlar înseamnă stabilirea obiectivului de a elimina abandonul școlar și încurajarea reușitei școlare la nivel global, în mod consecvent și sistematic și în orice aspect al vieții școlare care ar putea avea un impact asupra performanțelor educaționale.

Abordarea unitară la nivel de comunitate școlară va fi benefică tuturor elevilor, nu numai celor care riscă să abandoneze școala. Școlile cu rate ridicate de abandon sau cele situate în zone cu niveluri ridicate de excludere socioeconomică au nevoie de sprijin specific. Acest sprijin poate include, de exemplu, un plus de asistență financiară și resurse umane sau sprijin suplimentar pentru dezvoltarea profesională a personalului, însoțit de monitorizare permanentă.

Directorii de școală joacă un rol decisiv în dezvoltarea și implementarea abordărilor unitare la nivel de comunitate școlară, în special prin adoptarea unui stil de conducere mai bine repartizat și prin crearea de spațiu și timp pentru cooperare.

Ei dețin un rol esențial în furnizarea de oportunități și medii propice formării inițiale a cadrelor didactice cu accent pe practică și dezvoltării profesionale continue bazate pe cercetare, care să includă metode de abordare a abandonului școlar.

Școlile care utilizează în mod activ planificarea și (auto)evaluarea școlară se vor afla pe o poziție mai propice eradicării abandonului școlar. În acest sens, planurile de dezvoltare școlară și procesele de autoevaluare trebuie să includă obiective de combatere a factorilor subiacenți ai abandonului școlar și de promovare a reușitelor educaționale, în funcție de standardele naționale, regionale și locale.

Școala trebuie să asigure tuturor elevilor un mediu care răspunde diversității lor, le maximizează potențialul de învățare și este compatibil cu nevoile lor de învățare. Politica/declarația de misiune a școlii trebuie să se concentreze în mare măsură pe prevenirea abandonului școlar. Școlile trebuie să reacționeze rapid, indiferent ce dificultăți de învățare și semne timpurii de demotivare sunt identificate. Programă școlară trebuie să fie atractivă și stimulantă, să se folosească metode de predare eficiente, să se creeze un mediu sigur și primitiv, menit să asigure bunăstarea elevilor.

Cadrele didactice reprezintă factorul cheie în învățarea desfășurată de copii și tineri la școală, dar și unul din agenții majori pentru succesul educațional. Cadrele didactice trebuie să înțeleagă că reprezintă o resursă esențială pentru elevi și că pot influența decisiv traiectoria educațională a acestora; este tot atât de important totuși să conștientizeze faptul că a-i ajuta pe toți elevii să-și atingă potențialul este o responsabilitate partajată de către toate cadrele didactice și comunitatea școlară în ansamblu..

Bibliografie:

- ❖ EPSTEIN, J. L. (1995) – *School/Family/Community Partnerships*, în *Phi Delta Kappan*, 00317217, Vol. 76, Issue 9, May
- ❖ UNGUREANU, Dorel, *Educația integrată și școala inclusivă*, Editura de Vest, Timișoara, 2000

EDUCAȚIA – UN DREPT SAU UN PRIVILEGIU? COMBATerea ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Loredana Petruța SPIREA
Grădinița cu Program Prelungit „Pui de Lei” Pitești, Argeș

Educația este adesea prezentată ca un drept fundamental al fiecărui copil, garantat de legislația națională și internațională. Cu toate acestea, în realitate, pentru mulți elevi, accesul la educație rămâne un privilegiu condiționat de factori economici, sociali și culturali. Abandonul școlar și absentismul sunt probleme persistente care afectează viitorul tinerilor și dezvoltarea societății. Este datoria noastră, ca societate, să ne întrebăm: poate fi educația cu adevărat un drept universal atâta timp cât numeroși copii nu au posibilitatea reală de a beneficia de ea? Argumentele susțin că măsurile eficiente de prevenire a absentismului și abandonului școlar sunt esențiale pentru a transforma educația dintr-un privilegiu într-un drept garantat pentru toți. Printre acestea, se pot enumăra următoarele:

1. *Educația ca motor al dezvoltării sociale și economice* - Un sistem educațional accesibil și eficient este cheia progresului unei societăți. Studiile arată că țările cu rate ridicate de absolvire a școlii au o economie mai puternică, o rată mai mică a șomajului și un nivel de trai mai ridicat. În plus, o populație educată este mai implicată civic și mai capabilă să ia decizii informate. Astfel, combaterea absentismului și abandonului școlar nu este doar o necesitate individuală, ci și o prioritate națională.

2. *Reducerea inegalităților sociale* - Abandonul școlar afectează în mod disproporționat copiii din medii defavorizate, perpetuând ciclul sărăciei. Lipsa educației limitează accesul la locuri de muncă bine plătite și reduce șansele unei vieți decente. Prin programe de sprijin financiar, burse și asistență socială, statul poate oferi șanse egale tuturor elevilor, indiferent de statutul lor economic. Astfel, educația devine un mijloc real de mobilitate socială și nu un lux rezervat celor privilegiați.

3. *Impactul educației asupra prevenirii criminalității și excluziunii sociale* - Statistici din numeroase țări arată că persoanele fără educație sunt mai susceptibile să ajungă în situații de excluziune socială sau chiar în conflict cu legea. Școala nu doar că oferă cunoștințe, ci și modelează comportamente și valori. Prin urmare, investiția în prevenirea abandonului școlar este o investiție în siguranța și stabilitatea unei societăți.

Unii critici vin cu contraargumente și susțin că absentismul și abandonul școlar sunt, în esență, decizii individuale ale elevilor sau ale familiilor lor și că statul nu poate obliga pe nimeni să învețe. Totuși, această perspectivă ignoră realitatea economică și socială a multor copii, care nu renunță la școală din lipsă de interes, ci din cauza unor factori care îi depășesc – sărăcie, lipsa resurselor educaționale, probleme familiale sau chiar discriminare. Prin urmare, statul și societatea

trebuie să creeze condițiile necesare pentru ca toți copiii să poată învăța, indiferent de obstacolele pe care le întâmpină.

Un alt argument împotriva intervenției statului în combaterea abandonului școlar este legat de costurile financiare. Implementarea unor politici eficiente necesită investiții semnificative. Cu toate acestea, costurile pe termen lung ale unui sistem educațional inefficient – creșterea ratei șomajului, a criminalității și a dependenței de ajutor social – sunt mult mai mari decât investițiile în prevenirea abandonului școlar.

Dacă ne dorim o societate echitabilă și prosperă, educația trebuie să fie un drept real, nu doar o promisiune teoretică. Combaterea absenteismului și abandonului școlar este o responsabilitate colectivă care implică școala, familia, comunitatea și autoritățile. Prin măsuri adecvate, precum sprijin financiar, modernizarea sistemului educațional și implicarea părinților, putem transforma educația într-o șansă reală pentru fiecare copil. În final, o investiție în educație este o investiție în viitorul nostru comun.

Bibliografie:

- Andrei, T., Teodorescu, D., & Oancea, B. (2019). Abandonul școlar în România: Factori determinanți și politici de prevenire. Editura Economică.
- Miclea, M. (2018). Educația în societatea cunoașterii: Provocări și soluții pentru reducerea abandonului școlar. Editura Polirom.
- Barbu, G., Boboșca, C. M., Călina, I. L., Dragomir, D. G., Moșoiu, R. M., & Răduți, C. (2019). Ghid de prevenire și combatere a abandonului școlar. Proiect Erasmus+ „Copii motivați într-o școală europeană”.

**PROIECT DE EDUCAȚIE REMEDIALĂ
"CU TOȚII PENTRU GRĂDINIȚĂ"**

Școala Gimnazială nr.2/G.P.N. nr. Caracal
COORDONATORI: Mitrică Floriana

I. INFORMAȚII DESPRE APLICANT

Gimnazială nr.2/G.P.N. nr. Caracal
COORDONATORI: Mitrică Floriana
ORGANIZATORI: Cadrele didactice din învățământul preșcolar Șc. Gimn nr.2

II. INFORMAȚII DESPRE PROIECT

TITLUL PROIECTULUI: "CU TOȚII PENTRU GRĂDINIȚĂ"

CATEGORIA PROIECTULUI: Domeniul educație-civică, voluntariat, proiecte caritabile

III. REZUMATUL PROIECTULUI

**TIPUL PROIECTULUI: PROIECT SOCIAL - EDUCAȚIE REMEDIALĂ-
"CU TOȚII PENTRU GRĂDINIȚĂ"**

NUMĂR PREȘCOLARI IMPLICAȚI: aproximativ 150 de preșcolari

ACTIVITĂȚI PROPUSE:

- elaborarea proiectului
- activități informative, obținerea aprobărilor necesare desfășurării activităților;
- desfășurarea activităților.

PARTENERI:

- Comitetul de părinți;
- Cadre didactice;
- Autorități locale și județene.

IV. PREZENTAREA PROIECTULUI

1.ARGUMENT

Despre educație se vorbește foarte mult, în toate mediile și situațiile sociale. Instituțiile, organizațiile sociale, comunitățile umane, dar și fiecare om, în numeroase contexte de viață, individuale și colective, evocă puterea sau slăbiciunea educației în fața unor rezultate în activități care duc la satisfacții sau insatisfacții, la succes sau insucces.

În ultimii ani, școala românească se confruntă cu o problemă complexă – educarea inteligenței emoționale, înțelegând ca o capacitate de control și autocontrol al stresului și emoțiilor negative, având ca scop accelerarea unui comportament dezirabil sau decelerarea unui comportament nedorit.

Intervențiile cognitiv-comportamentale prin educație rațional-emoțională și comportamentală sunt cele mai eficiente intervenții de dezvoltare a inteligenței emoționale.

2.SCOPUL:

Diminuarea numărului de preșcolari cu comportamente indezirabile prin folosirea de tehnici de accelerare a unor comportamente dezirabile (întărirea pozitivă și negativă, modelarea, întărirea diferențiată etc).

3.OBIECTIVE:

- cunoașterea preșcolarului, a comportamentului acestuia, a aptitudinilor sale, a problemelor pe care le întâmpină în lipsa părintelui/părinților plecat/plecați;
- conștientizarea importanței educației în formarea personalității, atât în rândul preșcolarilor problemă, cât și a părinților acestora;
- stimularea motivației învățării prin atragerea la activități extrașcolare a preșcolarilor, aflați în dificultate, a celor care provin din familii dezorganizate, dar și cu posibilități materiale reduse;
- identificarea și aplicarea celor mai eficiente tehnici de accelerare a unor comportamente dezirabile;
- prevenirea și combaterea fenomenului de generalizare a comportamentelor indezirabile în rândul preșcolarilor.

4.GRUPUL ȚINTĂ:

- preșcolarii de la grădinița;
- cadrele didactice;
- părinți.

5.RESURSE UMANE:

- preșcolari;
- cadre didactice;
- părinți.

6.RESURSE FINANCIAR-MATERIALE:

- sălile de clasă cu dotările respective;
- albume;
- cărți;
- reviste, enciclopedii;
- imagini;
- display interactiv, laptop

7.PERIOADA DESFĂȘURĂRII:

Anul școlar 2024-2025

V. PLANUL ACTIVITĂȚILOR

1. Activitatea nr.1

Titlul activității: Elaborarea și redactarea proiectului

Perioada desfășurării: octombrie 2024

Locul desfășurării: G.P.N.

Participanți: Cadrele didactice implicate

Descrierea activității: alegerea temei, elaborarea proiectului

Responsabili: cadrele didactice implicate în proiect

2. Activitate nr.2

Titlul activității: Activități informative, obținerea avizelor necesare desfășurării proiectului

Perioada desfășurării: la începutul fiecărei luni (activitățile cuprinse în calendarul de mai jos)

Locul desfășurării: Fiecare unitate școlară implicată;

Descrierea activității: promovarea proiectului, informarea copiilor și părinților despre activitățile incluse în proiect.

Responsabili: cadrele didactice implicate în proiect

3. Activitatea nr.3

Titlul activității: desfășurarea activităților

Perioada desfășurării: ianuarie 2025 – iunie 2025

Locul desfășurării: Grupele cadrelor didactice implicate în proiect

Descrierea activității: desfășurarea activităților stabilite

Responsabili: cadrele didactice implicate în proiect

CALENDARUL ACTIVITĂȚILOR PROPUSE:

Noiembrie 2024

1. **Cine și ce problemă are fiecare ?** – mijloc de realizare: identificarea preșcolarilor cu părinți plecați la muncă în străinătate, precum și a nevoilor acestora;

Ianuarie 2025

2. **Școala adulților sau a tutorilor legali** – mijloc de realizare: întâlniri săptămânale/lunare cu părinții și cu tutorii în grija cărora au rămas copiii, discuții, dezbateri, vizite.

Martie 2025

3. **Grupa mea este cea mai frumoasă** – mijloc de realizare: înfrumusețarea sălii de grupă, amenajarea ei cu materiale atrăgătoare și folositoare copiilor la diferite activități; responsabilizarea copiilor, sarcini de îndeplinit pentru fiecare copil; Suntem o familie, iar grădinița este "casa noastră".

Aprilie 2025

4. **De ce, când, cum învăț ?** – mijloc de realizare: discuții săptămânale cu grupul clasei pentru explicarea modului de pregătire a activităților;

Mai 2025

5. Unde trăiesc ? – mijloc de realizare: vizite la școală, la diferite instituții din oraș; Ce pot face pentru ca orasul meu și familia mea să fie mândri de mine ?

Iunie 2025

6. Copilul fericit ! – mijloc de realizare: concurs de desene

REZULTATE AȘTEPTATE

- Îmbunătățirea frecvenței școlare și a abandonului școlar;
- Atragerea copiilor în activitățile din proiect;
- Diminunarea numărului de preșcolari care nu au frecventat grupa mare;
- Creșterea nivelului de trai în comunitate prin angajarea celor ce au finalizat programul ”a doua șansă”;
- Colaborarea mai strânsă cu părinții pentru reducerea numărului de absențe și pentru o mai largă participare la rezolvarea problemelor școlii și ale copiilor;
- Sprijin pentru copiii care provin din familii defavorizate;
- Creșterea nivelului de încredere/satisfacții al copiilor și familiilor acestora cu privire la instituția școlară și sistemul de învățământ în general;
- Profesioniști mai bine pregătiți, implicați în activitățile destinate copiilor și tinerilor sau în cele vizând incluziunea socială a grupurilor defavorizate;

VI. MONITORIZAREA ȘI EVALUAREA PROIECTULUI

Monitorizarea proiectului va fi făcută de către cadrele didactice coordonatoare.

Evaluarea proiectului se va face prin:

- Raportul final de autoevaluare;
- Protofoliul activităților;
- Analize comparative cu privire la numărul de copii înscriși în proiect și evoluția lor;
- Chestionare aplicate părinților/tutorilor cu privire la atractivitatea ofertei școlare, dar și a gradului de satisfacere.

VII. MEDIATIZARE ȘI DISEMINARE

Rezultatele și concluziile privind derularea concursului vor fi mediatizate și diseminate prin următoarele modalități:

- Raportul de activitate care cuprinde aspecte pozitive din derularea proiectului se va prezenta în cadrul lectoratelor cu părinții, în cadrul cercurilor pedagogice;
- Alcătuirea unui portofoliu care să cuprindă documentația proiectului, materialele realizate în proiect;
- Expoziție de lucrări ale copiilor organizată în cadrul unității.

BUNE PRACTICI PRIVIND COMBATAREA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

**PROF.ED.TIMPURIE NAE IOANA
GRĂDINIȚA NR.2, STRUCTURĂ A GRĂDINIȚEI NR.1,OTOPENI,ILFOV**

Introducere

Absenteismul și abandonul școlar reprezintă provocări majore ale sistemului educațional, cu efecte negative asupra dezvoltării socio-profesionale a elevilor și asupra întregii comunități. Fenomenul are cauze multiple: probleme economice, lipsa de sprijin familial, lipsa motivației sau dificultăți de integrare în colectivul școlar. Combaterea acestor fenomene necesită o abordare integrată și aplicarea unor bune practici adaptate realităților fiecărei comunități.

Argument

Asigurarea accesului egal la educație și prevenirea excluziunii școlare reprezintă o prioritate a politicilor educaționale. Elevii care absentează frecvent sau care renunță la școală au șanse reduse de integrare socială și profesională, devenind vulnerabili în fața marginalizării și a excluziunii. Este esențial ca școala să intervină din timp, folosind metode eficiente pentru a sprijini acești elevi.

Bune practici aplicate

În cadrul unității noastre de învățământ, au fost aplicate mai multe măsuri eficiente pentru prevenirea absenteismului și abandonului școlar, după cum urmează:

1. Identificarea timpurie a elevilor cu risc de absenteism prin monitorizarea prezenței și dialog permanent cu familia.
2. Consilierea psihopedagogică individuală și de grup pentru elevii cu dificultăți de adaptare.
3. Implicarea părinților în viața școlii și consilierea acestora în vederea susținerii educației copilului.
4. Organizarea programului „Școală după școală”, activități remediale și extracurriculare atractive.
5. Sprijin material pentru elevii proveniți din medii dezavantajate (rechizite, haine, alimente).
6. Colaborarea cu autoritățile locale, Direcția de Asistență Socială și ONG-uri specializate.
7. Implicarea mediatorilor școlari și a consilierilor în sprijinirea copiilor și a familiilor lor.
8. Derularea de proiecte educaționale și campanii de sensibilizare privind importanța frecventării școlii.

Concluzii

Aplicarea acestor bune practici a condus la o reducere semnificativă a numărului de absențe și la reintegrarea în școală a unor elevi care anterior abandonaseră cursurile. Combaterea absenteismului și abandonului școlar nu poate fi realizată doar de către școală, ci necesită colaborarea întregii comunități: familie, autorități locale, organizații neguvernamentale și societatea civilă.

Bibliografie

1. Legea Educației Naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare.
2. Strategia Națională privind reducerea părăsirii timpurii a școlii 2015-2020.
3. Ordinul MEN nr. 6154/2021 privind aprobarea Metodologiei de prevenire și combatere a părăsirii timpurii a școlii.
4. UNICEF România – „Abandonul școlar în România. Cauze, efecte și soluții”, Raport de cercetare.
5. Vlad, M. (2018). Incluziunea socială și educațională a copiilor aflați în risc de abandon școlar. Editura Universitară.
6. Preda, M. (2020). Educația copiilor din medii defavorizate. Politici și practici. Editura Polirom.
7. www.edu.ro – site oficial al Ministerului Educației.

COMBATAREA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

**Profesor educație timpurie: Nica Dorina
Grădinița cu P.P., „Dumbrava minunată” Tulcea**

“Să nu-i educăm pe copiii noștri pentru lumea de azi. Această lume nu va mai exista când ei vor fi mari și nimic nu ne permite să știm cum va fi lumea lor. Atunci să-i învățăm să se adapteze.” (Maria Montessori – ”Descoperirea copilului”).

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început. Fenomenul se înregistrează în special la sate și în comunitățile de rromi, unde copiii sunt folosiți ca sursă de venit sau văzuți ca indivizi cu responsabilități în gospodărie.

Prevenirea părăsirii timpurii a școlii este considerată ca fiind deosebit de importantă, nu numai pentru a combate consecințele negative ale sărăciei și excluziunii sociale asupra dezvoltării copilului, dar și pentru a oferi copiilor mijloacele necesare pentru a întrerupe ciclul de transmitere a dezavantajului între generații.

Preocuparea pentru prevenirea și diminuarea abandonului școlar trebuie privită ca o prioritate a sistemului de educație cu atât mai mult cu cât factorii determinanți ai abandonului se multiplică și diversifică, ca adaptare la contextul social, economic, cultural, profesional din ce în ce mai provocator în care sistemul de învățământ funcționează.

Pentru familiile afectate de sărăcie, lipsa posibilităților de a face față cheltuielilor necesare participării școlare expune copiii riscului de abandon școlar. Potrivit cercetării ”Învățământul gratuit costă”, deși legea prevede gratuitatea învățământului public, realitatea ne arată că părinții trebuie să facă față unor cheltuieli strâns legate de școlarizarea copiilor lor. Fie că este vorba de uniformă, manuale alternative, rechizite, fondul clasei și cel al școlii, transportul spre și dinspre școală sau meditații, costurile „ascunse” ale învățământului reprezintă obstacole greu de depășit în calea dreptului la educație al tuturor copiilor, dar mai ales al celor din familii sărace. De asemenea, riscul părăsirii școlii crește și în cazul copiilor ai căror părinți, cu un nivel redus de educație, nu pot să îi sprijine pe copii în efectuarea temelor.

Programul de tip Școală după Școală și de Educație Remedială, derulat de Salvați Copiii în centrele educaționale, are ca scop prevenirea abandonului școlar pentru copiii din grupuri vulnerabile. Prin program, copiii sunt sprijiniți la efectuarea temelor de cadre didactice specializate, beneficiază de pregătire suplimentară la materiile la care întâmpină dificultăți și sunt încurajați să participe la activități de timp liber care urmăresc dezvoltarea abilităților de viață independentă. Deci, integrarea în programul Școală după Școală are un impact pozitiv clar asupra succesului școlar al copiilor.

Preocuparea pentru prevenirea și diminuarea abandonului școlar - prioritate a sistemului de educație cu atât mai mult cu cât factorii determinanți ai abandonului se multiplică și diversifică, ca adaptare la contextul social, economic, cultural, profesional, în care ne aflăm.

Combaterea intoleranței, a rasismului trebuie să fie o preocupare constantă și importantă pentru societate. Ea trebuie să se sprijine pe educație, diversitate și toleranță respectând principiul egalității. Pentru a putea reduce numărul abandonurilor școlare ar fi bine să identificăm și să studiem câteva cauze:

-școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți;

Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației. Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți încă de la grădiniță. Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

-cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al copiilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului. Este foarte importantă atitudinea familiei în raport cu școala.

Școlarizarea contribuie la creșterea nivelului de cultură și comunicare, iar încadrarea copiilor în instituțiile educaționale depinde de pregătirea acestora pentru a putea face față cerințelor. De exemplu, nivelul de pregătire al copiilor romi pentru școală este scăzut, iar nefrecventarea instituției preșcolare se reflectă asupra încadrării ulterior în activitățile școlare. Astfel, sărăcia este de cele mai multe ori caracterizată printr-o situație de marginalizare și excludere socială. Pe lângă nivelul scăzut și redus de școlarizare există și alți factori determinanți și anume condițiile de locuire precare și numărul mare de copii datorită modului tradițional nomad al romilor.

O sintetizare a factorilor care influențează abandonul școlar este următoarea: dificultățile materiale, modelul educațional oferit de părinți, frați, dezorganizarea familiei, implicarea în activități aflate la limita legii, intrarea pe piața muncii, încrederea scăzută în educație, apariția unui copil, lipsa de securitate în zonă etc. În ultima perioadă, au fost demarate numeroase programe de **reintegrare a copiilor** în școli, mai ales în comunitățile de romi și în cele din mediul rural.

Cheia în combaterea abandonului școlar și renunțării timpurii la educație o reprezintă implicarea activă a cadrelor didactice și susținerea acestora în găsirea de soluții pentru creșterea integrării copiilor. Pentru o mai bună comunicare cu ei și cu părinții acestora și o implicare a copiilor în activități extracurriculare și de consiliere.

Metode și bunele practici în prevenirea abandonului școlar:

- Interviu focalizate de grup și individuale;
- Parteneriat școală-familie-comunitatea locală;
- Activități extrașcolare (excursii, spectacole, vizite la muzee, concursuri tematice etc.);

- implicarea părinților în problemele școlii, în stabilirea curriculum-ului la decizia școlii (CDS);
- Organizarea unor activități de consiliere între copii, părinți, dascăli;
- Stimularea copiilor cu rezultate bune la învățătură.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Bibliografie:

Clerget, Stephane, (2008), *Criza adolescenței*, Editura Trei, București
 Dobrică, P. și Jderu, G. (2005), *Educația școlară a copiilor romi*, Editura Vanemonde
 Moisin, Anton, (2007), *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București

STRATEGII EFICIENTE PENTRU REDUCEREA ABSENTEISMULUI ȘI A ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN MEDII DEFAVORIZATE

**Prof.înv.primar Nicoară Luminița
Școala Profesională „Costache Grigore Șuțu,,**

I Definirea abandonului școlar

Abandonul școlar reprezintă încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ, indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii ciclului de studiu început.

Fenomenul se înregistrează în special la sate și în comunitățile de rromi, unde copiii sunt folosiți ca sursă de venit sau văzuți ca indivizi cu responsabilități în gospodărie. Situația a început să se înrăutățească din 2001, când rata abandonului s-a dublat brusc, iar de atunci continuat să urce.

Abandonul școlar este în România o problemă socială din ce în ce mai gravă și mai des întâlnită. De la an la an rata abandonului școlar crește simțitor și la acest fenomen se ajunge din cauza mirajului occidentului ce atrage tinerii spre un câștig mai substantial decât cel pe care ar putea să îl câștige în țară

dacă ar rămâne să își continue studiile până la cel mai ridicat nivel.

II Cauzele absentismului și ale abandonului școlar

Cauzele absentismului și ale abandonului școlar sunt multiple, acestea reprezentând o expresie și o rezultată a unei

duble situații de inadaptare. Este vorba, pe de o parte, despre „inadaptarea elevului la activitatea de învățare realizată în mediul școlar dar și extrașcolar” și, pe de altă parte, despre „inadaptarea școlii la factorii interni (biologici, psihologici) și externi (socio-economici, socio-culturali)”.

Fiecare abandon are o istorie personală și socială legată de modul cum se aplică diferențiat principiul dezvoltării. Abandonul este produsul mai multor factori cauzali aflați într-o anumită configurație pedagogică, psihologică și socială care determină la rândul ei mai multe consecințe imediate

dar și de durată.

III Programe sociale

Pentru a încuraja terminarea studiilor, Ministerul Educației prin anumite programe alocă sume substanțiale pentru renovarea dotarea școlilor. S-au mai implementat programe ce asigură încă de la învățământul preșcolar până la cel primar inclusiv, un strict necesar ce constituie pachetul pentru timpul

petrecut în sălile de curs. Acest program a fost numit “Cornul și laptele” și a fost întâmpinat cu indignare

de către parlamentari și deputați, însă de copiii preșcolari și școlari, dar și de părinții acestora, mai ales

acei nevoiași, la care era o problemă așa numitul pachet zilnic.

Acestor proiecte li s-au mai alăturat și altele cum ar fi: bursele pentru rezultate deosebite pe

parcursul unui an de studiu, banii de liceu, sau mai oferit ajutoare banesti și pentru achiziționarea de calculatoare personale pentru elevii cu un venit modest. De asemenea li s-a mai pus la dispoziție mijloace

de transport pentru a nu mai fi un impediment distanța dintre școală și locuințele lor. Un alt fel de sprijin

pentru a continua studiile este și oferirea gratuită de manuale și rechizite școlare, programul “Bani de liceu”, programul referitor la “Achiziția de calculatoare elevi”.

Scopul și obiectivele programelor

Scopul acestor nenumarate proiecte este de a diminua rata acestui fenomen de abandon școlar și de a încuraja tinerii de a-si continua studiile, pentru a-i ajuta să se realizeze pe plan profesional și apoi

pe plan financiar.

Obiective:

- asigurarea pachetului zilnic pentru elevii din clasele I-IV din învățământul de stat;
- implicarea autorităților locale prin supravegherea procesului de aprovizionare și distribuire a produselor de panificație și a laptelui;
- sprijinirea părinților, ca beneficiari indirecti, asigurarea pachetului zilnic nemaifiind o problemă pentru ei;
- asigurarea resurselor necesare îmbunătățirii metodelor de învățare (asigurarea de fonduri pentru calculatoare);
- sprijinirea părinților din punct de vedere financiar;
- îmbunătățirea relației de colaborare dintre părinți și școală;
- transformarea școlii și a familiei în resurse active necesare bunei dezvoltări a copilului;

IV Bune practici privind combaterea absenteismului și a abandonului:

Programele: « Cornul și laptele », « Banii de liceu », « Achiziție calculatoare elevi » prin legislația în vigoare, dar și unele programe inițiate de anumite O.N.G.-uri.

Metode posibile de intervenție în rezolvarea, diminuarea problemei abandonului școlar:

- responsabilizarea părinților prin implicarea în activitățile școlare astfel încât dezinteresul unor părinți să fie diminuat;
- îmbunătățirea metodelor de predare prin introducerea unor mult mai interactive și atractive pentru elevi;
- crearea în cadrul instituțiilor de învățământ a programelor de tip “after school” de care să poată beneficia elevii ai căror părinți nu acordă atenția necesară timpului alocat pentru efectuarea temelor și petrecerea timpului liber cu copiii;
- conturarea unei personalități independente și responsabile a elevului prin implicarea sa în activități educative de grup care să îi stimuleze abilitățile: sociale, emoționale și cognitive;
- crearea unor cursuri și traininguri pentru cadrele didactice în vederea îmbunătățirii metodelor de predare învățare, și tot odată a atitudinii față de elevi;
- dotarea școlilor cu materiale didactice adecvate;
- asigurarea de meditații gratuite la obiectele școlare de bază pentru elevii care întâmpină

dificultăți.

Concluzii

Absenteismul și abandonul școlar sunt probleme sociale care se află sub incidența unor factori de natură:

individuală, familială și socială. Astfel încât pentru reducerea ratei abandonului școlar trebuie lucrat atât

cu elevul cât și cu familia și cadrele didactice. Trebuie deci pornită o campanie de informare și responsabilizare a reprezentanților legali ai copiilor privind riscul la care se supun în cazul în care copilul

nu frecventează școala cât și informarea cu privire la necesitatea asigurării unei baze educative care va

avea efecte atât pe termen scurt, mediu cât și lung. Gândindu-ne pe termen lung nefrecventarea cursurilor

școlare la timp poate avea repercursiuni în ceea ce privește asigurarea unei meserii și a unei stabilități economice și sociale.

Bibliografie

- Cojocaru, Ștefan., Designul propunerilor de finanțare. Metodologie, modele de proiecte, comentarii, Lumen, Iași, 2004;
- Neamțu, C., Devianța școlară, Polirom, Iași, 2003;
- Poede, George, Politici sociale, abordare politologică, Editura TipoMoldova, Iași, 2002;
- Pop, Luana coord., Dicționar de politici sociale, Editura Expert, București, 2002;

ȘCOALA, O ȘANSĂ PENTRU TOȚI: STRATEGII DE COMBATERE A ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Nicolae Ionela - Școala Gimnazială „Sfântul Andrei”, Brăila

Absenteismul și abandonul școlar reprezintă probleme complexe care afectează negativ dezvoltarea personală și profesională a elevilor, având consecințe pe termen lung asupra societății. Pentru a aborda aceste provocări, este esențial să se implementeze strategii eficiente și integrate, care să implice școala, familia și comunitatea.

Strategii de combatere a absenteismului și abandonului școlar:

1. Intervenția timpurie și prevenția:

- **Identificarea precoce a elevilor cu risc:** Utilizarea unor instrumente de evaluare și monitorizare pentru a depista elevii care prezintă semne de absenteism sau dezinteres față de școală.
- **Programe de sprijin individualizat:** Oferirea de asistență personalizată elevilor cu dificultăți, prin intermediul tutoratului, consilierii școlare și a altor forme de sprijin educațional.
- **Activități extrașcolare atractive:** Organizarea de activități recreative, culturale și sportive care să stimuleze interesul elevilor pentru școală și să creeze un mediu școlar pozitiv.

2. Implicarea activă a familiei:

- **Comunicare constantă cu părinții:** Menținerea unei legături strânse cu părinții, informându-i despre progresul școlar al copiilor și implicându-i în activitățile școlare.
- **Programe de educație parentală:** Oferirea de cursuri și ateliere pentru părinți, care să îi ajute să înțeleagă importanța educației și să își sprijine copiii în parcursul școlar.
- **Vizite la domiciliu:** Realizarea de vizite la domiciliul elevilor cu probleme de absenteism, pentru a identifica cauzele acestora și a oferi sprijinul necesar.

3. Adaptarea curriculumului și a metodelor de predare:

- **Curriculum relevant și atractiv:** Dezvoltarea unui curriculum care să răspundă nevoilor și intereselor elevilor, utilizând metode de predare interactive și inovatoare.
- **Personalizarea învățării:** Adaptarea metodelor de predare la stilurile de învățare ale fiecărui elev, oferind oportunități de învățare diferențiate.
- **Utilizarea tehnologiei în educație:** Integrarea tehnologiei în procesul de predare-învățare, pentru a face lecțiile mai interactive și atractive.

4. Colaborarea cu comunitatea:

- **Parteneriate cu organizații locale:** Stabilirea de parteneriate cu organizații non-guvernamentale, instituții culturale și alte entități locale, pentru a oferi elevilor oportunități de învățare extracurriculare.
- **Programe de mentorat:** Implicarea membrilor comunității în programe de mentorat, în care aceștia să ofere sprijin și îndrumare elevilor cu risc de abandon școlar.

- **Sensibilizarea comunității:** Organizarea de campanii de informare și sensibilizare a comunității cu privire la importanța educației și consecințele abandonului școlar.

5. Monitorizare și evaluare:

- **Monitorizarea frecvenței școlare:** Înregistrarea și analiza datelor privind frecvența școlară, pentru a identifica elevii cu probleme de absenteism.
- **Evaluarea programelor de intervenție:** Evaluarea eficienței programelor de intervenție, pentru a identifica punctele forte și punctele slabe și a face ajustările necesare.
- **Colectarea de date relevante:** Colectarea de date privind cauzele absenteismului și abandonului școlar, pentru a fundamenta deciziile și politicile educaționale.

Implementarea acestor strategii necesită o abordare integrată și colaborativă, care să implice toți actorii relevanți: școală, familie, comunitate și autorități locale. Prin eforturi susținute și coordonate, putem oferi tuturor elevilor șansa la o educație de calitate și la un viitor mai bun.

Bibliografie

1. Ministerul Educației Naționale, „Strategia națională pentru reducerea părăsirii timpurii a școlii”, București, 2021.
2. UNICEF România, „Educația pentru toți: Raport privind accesul la educație”, 2020.
3. OECD, „Education at a Glance: Key Indicators”, Paris, 2021.
4. World Bank, „Reducing Early School Leaving in Europe”, Washington, 2019.
5. Revista „Educația Azi”, nr. 3, 2022, București.

PREVENIREA ABANDONULUI ȘCOLAR

Profesor NICOLICIOIU MIHAELA
LICEUL TEHNOLOGIC HALÂNGA-MEHEDINȚI

O educație adevărată, reală se fundamentează în familie iar apoi, ea se continuă în grădiniță și școală. În primul rând ea se realizează prin puterea exemplului și apoi prin cea a cuvântului. Tot ceea ce se săvârșește sub puterea copilului are efect mai puternic decât frazele moralizatoare.

O bună intervenție a cadrului didactic prin însuși procesul educativ pe care-l desfășoară cu copiii poate constitui un mijloc de prevenire a abandonului școlar prin intervenția acestuia la nivelul factorilor de risc – individuali, familiali, școlari a celor determinați de mediu, care-l pot acuza.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și în ultimă instanță pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar.

Factorii de risc cum ar fi cei comportamentali sunt factori care reprezintă ansamblul încălcărilor și abaterilor tinerilor de la normele de conviețuire socială. Delincvența juvenilă se referă la violarea normelor legale de către cei care sunt sub vârsta la care legea tratează oamenii ca adulți.

- Factorii psihologici. În evaluarea diferitelor manifestări delictuale ale tinerilor trebuie ținut cont de factorul, agresivitate, sau de cel de "frustare", de instabilitatea afectivă sau comportamentală.

- Factorii sociali și alți factori care pot provoca abandonul școlar.

Ca obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar ar putea fi:

- Identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi.

- Implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului cu risc de abandon școlar.

- Creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon sau risc de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi împlinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărit în cadrul unui program de prevenție bine organizat. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul.

Una dintre cele mai grave probleme cu care se confruntă învățământul este abandonul școlar.

Dacă înainte de 1989 rata abandonului școlar era foarte scăzută, imediat după schimbarea regimului și trecerea la democrație s-a constatat că elevii tind tot mai mult să părăsească băncile școlii. Ei au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor. De asemenea se are în vedere reinscrierea școlară a celor în cauză prin încredințarea unor responsabilități în cadrul colectivelor școlare din care fac parte, depistarea și corectarea anomaliilor comportamentale în relația copil-părinte, intensificarea colaborării școală-familie, pentru identificarea anturajului elevilor și luarea măsurilor adecvate pentru scoaterea lor de sub influența negativă a acestuia.

Sărăcia este de asemenea un factor de abandon școlar care se reflectă la toate nivelurile de vârstă și învățare. Astfel, se afirmă că "cel mai mare abandon se înregistrează în cadrul școlilor de profesionale". De fapt cei care abandonează școala profesională o fac pentru că, oricum, ei sunt oameni "certați" cu școala.

De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna, „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școala.

Școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că, în ziua de azi, nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine.

Nu se vorbește de asemenea de încrederea populației în instituția școlară, în valorile dobândite, ierarhizate prin cantitatea de învățătură înglobată în ele. De aceea, o campanie serioasă de combatere a abandonului școlar trebuie să însemne, o extragere a școlii din abandonarea în care se găsește.

Abandonul școlar reprezintă conduita de evaziune definitivă ce constă în încetarea frecventării școlii, părăsirea sistemului educativ indiferent de nivelul la care s-a ajuns, înaintea obținerii unei calificări sau pregătiri profesionale complete sau înaintea încheierii actului de studii început.

Cauzele principale ale abandonului școlar sunt cele economice, socioculturale sau religioase, psihologice și pedagogice.

Elevii care abandonează școala sunt cei care s-au făcut remarcă pentru absenteism și alte dificultăți de comportament, pentru care au fost sancționați în repetate rânduri în școală.

Elevul care prezintă un risc înalt de abandon școlar-incapabil să se adapteze și să funcționeze adecvat în contextul clasei tradiționale, rezultatele școlare sub medie – nu-și stabilește obiective profesionale, prezintă absenteism, ostilitate față de adulți și reprezentanții autorității școlare, provine dintr-o familie ce experimentează un stres existențial cu probleme economice serioase, nu este implicat în nici-o activitate organizată de școală, nonformală sau formală.

În cadrul învățământului preprimar, cadrul didactic – educatoarea are de asemenea un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari și viitori școlari. Comunicarea copilului cu educatoarea fiind extrem de importantă, comunicarea verbală și cea non-verbală.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale.

Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

În cazul etniei rrom, cunoașterea obiceiurilor și tradițiilor, fața necunoscută și nebănuită a existenței membrilor ei pune în valoare ceea ce ei înșiși nu mai știu ori nu au reușit să răzbată prin opacitatea segregacionismului. Copiilor le oferă identitate și apartenență la neam, le redă mândria de descendenți ai poporului lor, răspândit prin numeroase teritorii, le crează o "unicitate pozitivă" – adică aceea care ascunde comoara trăsăturilor caracteristice unui popor.

"Unicitatea pozitivă" care în esență arată demnitatea neamului lor, se opune aceleia "negative", aceea care a fost impusă mediatizării care condamnă la inhibare, la izolare. Așadar, copilul fie că este integrat într-un sistem de învățământ preprimar, primar, gimnazial, liceal, profesional, universitar, trebuie urmărit cu mare atenție cum evoluează cum se mențin în sistemul educativ făcându-l cât mai eficient prin intervenții oportune atât din partea părinților, educatorilor cât și a comunității din care provine copilul pentru o mai mare siguranță în prevenirea abandonului școlar.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare educatoare în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte.

BIBLIOGRAFIE:

1."Revista învățământului preșcolar" - Ministerul Educației și Cercetării – Institutul de Științe ale Educației – București 2006

COMBATAREA ABSENTEISMULUI ȘCOLAR

PIP Palade Agata
Școala Gimnazială „Stroe S.Belloescu”
Bârlad Vaslui

"Educația este cea mai puternică armă pe care o putem folosi pentru a schimba lumea." – Nelson Mandela

Absenteismul școlar este o problemă majoră în sistemul educațional, care afectează nu doar performanța elevilor, ci și climatul general al școlii. Absenteismul presupune lipsa repetată sau prelungită a elevilor de la cursuri, fără un motiv bine întemeiat sau justificat. Această practică poate duce la o serie de probleme, atât pe termen scurt (rezultate slabe la învățătură), cât și pe termen lung (abandon școlar, dificultăți în integrarea socială și profesională). Prin urmare, este esențial ca această problemă să fie recunoscută și abordată eficient de toate părțile implicate: elevi, părinți, profesori, autorități.

Cauzele absenteismului

Absenteismul poate fi generat de o varietate de factori, care se împart în factori personali, familiali, școlari și sociali:

- a) **Probleme familiale:** un climat familial instabil, lipsa supravegherii parentale, divorțul părinților, violența domestică sau neglijența pot determina un copil să evite școala
- b) **Dificultăți emoționale și psihologice:** anxietatea, depresia, stima de sine scăzută sau lipsa de încredere în sine pot duce la evitarea mediului școlar.
- c) **Probleme legate de școală:** relațiile tensionate cu colegii sau profesorii, bullying-ul, lipsa unor metode de predare atractive și relevante, un mediu școlar neprietenos sau lipsa activităților extracurriculare pot contribui la absenteism.
- d) **Sărăcia și lipsa resurselor:** mulți elevi provin din familii cu dificultăți financiare și sunt nevoiți să muncească pentru a-și ajuta familia, ceea ce duce la absențe frecvente.
- e) **Influența negativă a anturajului:** un cerc de prieteni care nu apreciază educația sau care promovează comportamente riscante poate avea un impact negativ asupra participării la cursuri.

Consecințele absenteismului

Absenteismul are efecte multiple, atât asupra elevului în cauză, cât și asupra comunității educaționale în ansamblu:

- Învățare deficitară: lipsa participării constante la ore afectează grav înțelegerea și asimilarea cunoștințelor.
- Risc crescut de abandon școlar: elevii care absentează frecvent sunt mai predispuși să renunțe complet la școală.
- Probleme de integrare socială: absenteismul cronic poate duce la izolare socială și dificultăți în comunicare.

- Șanse reduse pe piața muncii: lipsa unei educații adecvate reduce posibilitățile de angajare și de integrare profesională.
- Comportamente deviante: în lipsa unei rutine educaționale, unii tineri pot ajunge să se implice în activități ilegale sau periculoase.

Soluții pentru combaterea absenteismului

Combaterea absenteismului presupune intervenții complexe, adaptate fiecărui caz în parte și colaborare între toți actorii implicați:

- ✚ Implicarea părinților: este vital ca părinții să acorde importanță educației copiilor, să mențină un dialog constant cu școala și să monitorizeze prezența acestora la cursuri.
- ✚ Activități atractive și motivante: introducerea unor metode moderne de predare, a proiectelor educative, a concursurilor și excursiilor poate face școala mai interesantă pentru elevi.
- ✚ Consilierea psihologică: elevii care se confruntă cu probleme emoționale trebuie să aibă acces la consiliere psihologică gratuită și confidențială
- ✚ Sprijin material: acordarea de burse sociale, rechizite, haine sau transport gratuit poate reduce absenteismul în rândul elevilor din medii defavorizate.
- ✚ Implicarea comunității: autoritățile locale, ONG-urile și alte instituții pot susține școala prin programe și parteneriate care încurajează participarea la educație.

Concluzie

Absenteismul este un semnal de alarmă care nu trebuie ignorat. Este o problemă ce reflectă deficiențe în mai multe zone: familială, educațională, socială. Pentru ca elevii să se simtă motivați și sprijiniți să meargă la școală, este nevoie de empatie, resurse și soluții personalizate. Fiecare copil merită șansa la o educație completă, iar combaterea absenteismului este un pas esențial spre un viitor mai bun pentru toți.

Bibliografie

- Ministerul Educației Naționale – Ghid privind prevenirea și combaterea abandonului școlar
- UNICEF România – Studii și rapoarte privind participarea școlară
- Institutul de Științe ale Educației – Raport asupra cauzelor și efectelor absenteismului
- www.edu.ro – Portalul oficial al Ministerului Educației
- www.salvaticopiii.ro – Proiecte educaționale pentru combaterea absenteismului

EDUCAȚIA PREȘCOLARILOR PRIN JOC ȘI COLABORAREA PĂRINȚILOR

*Prof. Palcu Florentina
Grădinița P.N. Nădab, jud. Arad*

Educația preșcolarilor joacă un rol crucial în formarea atitudinilor față de învățare și participare școlară. Una dintre provocările actuale ale sistemului educațional este combaterea absenteismului și abandonului școlar, fenomene care își au rădăcinile adesea în primii ani de educație. Un mediu educațional stimulant, bazat pe joc, alături de o implicare activă a părinților, poate reduce semnificativ riscul acestor probleme. Prin intermediul activităților ludice, copiii dezvoltă o atitudine pozitivă față de învățare, în timp ce părinții devin parteneri activi în educația lor, oferind sprijin emoțional și motivațional. În acest context, colaborarea dintre grădiniță și familie devine esențială pentru a asigura o tranziție ușoară spre învățământul primar și pentru a preveni dificultăți educaționale ulterioare.

Exemple de activități:

➤ Atelier de creație „Povestea noastră

ilustrată” Obiective:

- Dezvoltarea abilităților de comunicare și exprimare verbală.
- Stimularea creativității prin desen și povestire.
- Consolidarea relației părinte-copil prin colaborare.

Desfășurare:

Copiii și părinții creează împreună o carte ilustrată. Educatoarea oferă un început de poveste, iar fiecare pereche continuă firul narativ, ilustrând scenele corespunzătoare. După finalizare, fiecare familie își prezintă povestea grupului, încurajând interacțiunea și exprimarea emoțiilor.

Feedback:

Copiii devin mai expresivi, învață să lucreze în echipă și își îmbunătățesc abilitățile narrative.

Părinții se implică activ în procesul educațional, dezvoltând o relație mai strânsă cu cei mici.

➤ Joc educațional „Numărăm împreună cu obiecte din

casă” Obiective:

- Dezvoltarea gândirii logico-matematice.
- Învățarea conceptelor de numărare și clasificare.
- Creșterea implicării părinților în învățarea prin joc.

Desfășurare:

Părinții și copiii aleg obiecte din casă (linguri, fructe, jucării) și le grupează după criterii stabilite (culoare, formă, mărime). Apoi, copiii sunt încurajați să numere obiectele și să compare cantitățile. Educatoarea poate introduce provocări, precum

„Câte linguri sunt mai multe decât merele?” sau „Care grup are cele mai puține elemente?”

Feedback:

Activitatea ajută la formarea conceptelor matematice de bază și face învățarea numerelor mai distractivă. Părinții descoperă modalități simple de a integra învățarea în rutina zilnică a copilului.

➤ Joc de mișcare „Vânătoarea de comori în

familie” Obiective:

- Dezvoltarea motricității și coordonării.
- Învățarea orientării în spațiu și respectării regulilor.
- Consolidarea relațiilor afective dintre părinți și copii.

Desfășurare:

Educatorea pregătește o hartă a grădiniței sau a curții, unde sunt ascunse indicii ce conduc la o

„comoară” (de exemplu, un mesaj motivațional sau o surpriză simbolică). Copiii și părinții trebuie să rezolve ghicitori sau să îndeplinească mici sarcini fizice pentru a găsi indiciile.

Feedback:

Această activitate încurajează colaborarea și creează momente de bucurie și conexiune emoțională. Părinții observă importanța învățării prin experiențe practice, iar copiii își dezvoltă abilități cognitive și motrice într-un mod plăcut.

Concluzii

Învățarea prin joc și implicarea activă a părinților reprezintă soluții eficiente pentru prevenirea absenteismului și abandonului școlar încă din etapa preșcolară. Crearea unui mediu educațional plăcut, care pune accent pe interacțiune și colaborare, îi ajută pe copii să dezvolte o atitudine pozitivă față de învățare și să se simtă în siguranță în mediul educațional. Părinții, prin implicarea lor activă, devin modele de învățare și sprijin emoțional pentru copii, asigurând astfel continuitatea educației și reducerea riscului de excluziune școlară. Prin aplicarea unor metode interactive și colaborative, sistemul educațional poate construi o bază solidă pentru succesul școlar al fiecărui copil, prevenind dificultățile ulterioare și promovând integrarea armonioasă în comunitate.

Bibliografie:

1. Cucos C. (2017). *Psihopedagogie pentru învățământul primar și preșcolar*. Editura Polirom;
2. Munteanu A. (2018). *Jocul în educația timpurie*. Editura Didactică și Pedagogică;
3. Vrasmas T. (2019). *Incluziunea școlară și educația pentru toți*. Editura Universității din București.

COMBATEREA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SPECIAL

Prof. Pantelemon Elena
Școala Gimnazială Specială nr.14 Tulcea, Jud. Tulcea

Învățământul special joacă un rol esențial în integrarea și dezvoltarea copiilor cu cerințe educaționale speciale (CES), oferindu-le sprijinul necesar pentru a-și atinge potențialul maxim. Cu toate acestea, absentismul și abandonul școlar reprezintă provocări majore, având consecințe negative asupra dezvoltării sociale, emoționale și academice a acestor elevi. Factori precum barierele socio-economice, dificultățile de acces la educație și lipsa resurselor adecvate contribuie la creșterea acestor fenomene. Acest referat își propune să analizeze cauzele absentismului și abandonului școlar în învățământul special, precum și strategiile eficiente de prevenire și combatere a acestora.

1. Cauzele absentismului și abandonului școlar în învățământul special

Există multiple cauze care determină absentismul și abandonul școlar în rândul elevilor cu CES, printre care:

- **Dificultăți medicale și dizabilități severe** – Elevii cu afecțiuni cronice sau dizabilități severe necesită îngrijire specializată, ceea ce poate îngreuna frecventarea regulată a școlii.
- **Lipsa sprijinului familial** – Uneori, părinții nu dispun de resursele sau cunoștințele necesare pentru a-și sprijini copiii în procesul educațional.
- **Discriminarea și stigmatizarea** – Atitudinile negative din partea colegilor sau chiar a cadrelor didactice pot descuraja elevii să participe la activitățile școlare.
- **Deficiențe în infrastructură și resurse** – Lipsa materialelor adaptate, a tehnologiilor asistive sau a cadrelor didactice specializate poate afecta calitatea actului educațional.
- **Probleme de transport** – În multe cazuri, elevii cu CES locuiesc în zone unde transportul adaptat lipsește, ceea ce îngreunează accesul la școală.

2. Strategii de prevenire și combatere a absentismului și abandonului școlar

Pentru a reduce rata absentismului și abandonului în învățământul special, este necesară implementarea unor măsuri complexe și adaptate nevoilor fiecărui elev. Printre acestea se numără:

- **Individualizarea procesului educațional** – Adaptarea curriculumului la nevoile specifice ale elevilor, utilizând metode moderne de predare bazate pe tehnologie și învățare experiențială.
- **Asigurarea suportului psihologic și social** – Integrarea consilierii școlare și a psihopedagogilor pentru a sprijini elevii și familiile acestora în gestionarea provocărilor educaționale.

- **Formarea cadrelor didactice** – Profesorii trebuie să beneficieze de cursuri de formare continuă pentru a dezvolta competențe în lucrul cu elevii cu CES.

- **Creșterea implicării părinților** – Organizarea de sesiuni informative și grupuri de sprijin pentru părinți, în vederea îmbunătățirii colaborării dintre familie și școală.

- **Crearea unui mediu incluziv** – Promovarea unui climat educațional pozitiv, bazat pe acceptare, respect și sprijin reciproc.

- **Facilitarea accesului la transport** – Asigurarea transportului adaptat pentru elevii cu mobilitate redusă.

3. Exemple de bune practici

În România, dar și la nivel internațional, există programe și inițiative care au avut succes în reducerea absenteismului și abandonului școlar în rândul elevilor cu CES. Câteva exemple de bune practici includ:

- **Programul „Școală după școală”** – Oferirea de sprijin suplimentar elevilor prin activități educaționale și recreative după orele de curs.

- **Integrarea tehnologiilor asistive** – Utilizarea tabletelor educaționale, a softurilor interactive și a echipamentelor specifice pentru elevii cu dizabilități senzoriale sau motorii.

- **Proiecte de mentorat** – Implicarea unor voluntari sau specialiști care să ofere suport individualizat elevilor cu CES.

Combaterea absenteismului și abandonului școlar în învățământul special necesită o abordare complexă, care să implice toți actorii educaționali: elevi, părinți, profesori, consilieri școlari și autorități locale. Prin măsuri adecvate și programe bine structurate, se poate asigura accesul egal la educație pentru toți elevii, indiferent de dificultățile cu care se confruntă. Crearea unui mediu incluziv, sprijinirea elevilor și implicarea activă a comunității sunt esențiale pentru prevenirea și reducerea acestor fenomene, oferindu-le copiilor cu CES șansa la o educație de calitate și la o integrare socială reușită.

Bibliografie

1. Ministerul Educației Naționale, „Strategia Națională pentru Educația Incluzivă și Nediscriminare”, București, 2022.
2. Gherguț, A., „Psihopedagogia persoanelor cu cerințe speciale”, Editura Polirom, Iași, 2019.
3. UNESCO, „Inclusive Education: The Way of the Future”, Paris, 2020.
4. European Agency for Special Needs and Inclusive Education, „Promoting Inclusive Education”, Bruxelles, 2021.

IMPORTANȚA ȘI ROLUL MEDIATORULUI ȘCOLAR ÎN PREVENIREA ȘI COMBATerea ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

Prof. Pantelemon Mircea
Școala Gimnazială „Constantin Găvenea” Tulcea, jud. Tulcea

Educația reprezintă fundamentul dezvoltării personale și profesionale a fiecărui individ, iar accesul egal la educație este un drept fundamental. Cu toate acestea, absenteismul și abandonul școlar continuă să fie probleme majore în sistemul educațional, afectând în special copiii din medii defavorizate. În acest context, mediatorul școlar joacă un rol esențial, fiind puntea de legătură între familie, comunitate și instituția de învățământ.

Mediatorul școlar contribuie activ la identificarea și sprijinirea elevilor aflați în risc de abandon, la creșterea implicării părinților în educația copiilor și la asigurarea unui mediu școlar incluziv. Prin activitățile sale, acesta ajută la depășirea barierelor economice, sociale sau culturale care împiedică frecventarea școlii. Intervențiile sale nu doar că reduc rata abandonului școlar, dar contribuie și la dezvoltarea unui climat educațional mai echitabil și mai eficient.

Prin urmare, prezența și implicarea mediatorului școlar reprezintă o necesitate în comunitățile vulnerabile, fiind un factor-cheie în combaterea inegalităților educaționale și în promovarea unei societăți bazate pe acces egal la educație și șanse egale pentru toți elevii.

Educația reprezintă un drept fundamental al fiecărui copil, iar accesul egal la educație este esențial pentru dezvoltarea unei societăți prospere. Cu toate acestea, absenteismul școlar și abandonul timpuriu sunt fenomene care afectează numeroase sisteme educaționale, având consecințe negative asupra dezvoltării individuale și sociale. Pentru a combate aceste probleme, mediatorul școlar joacă un rol esențial, fiind liantul dintre comunitate, familie și instituțiile de învățământ. Acest referat analizează importanța și rolul mediatorului școlar în prevenirea și combaterea absenteismului și abandonului școlar.

1. Definiția și rolul mediatorului școlar

Mediatorul școlar este o persoană specializată, desemnată pentru a facilita comunicarea între elevi, familii și unitatea de învățământ. Acesta lucrează pentru integrarea copiilor aparținând grupurilor vulnerabile, reducerea conflictelor din mediul școlar și crearea unui climat educațional incluziv. Printre principalele atribuții ale mediatorului școlar se numără:

- Identificarea elevilor aflați în risc de abandon școlar;
- Colaborarea cu profesorii, consilierii școlari și autoritățile locale;
- Sprijinirea familiilor în depășirea barierelor socio-economice care pot afecta participarea copiilor la educație;
- Organizarea de activități de informare și conștientizare privind importanța educației.

2. Cauzele absenteismului și abandonului școlar

Absenteismul și abandonul școlar sunt influențate de multiple cauze, printre care:

- Factori economici: lipsa resurselor financiare determină multe familii să prioritizeze munca în detrimentul educației copiilor.
- Factori sociali: apartenența la grupuri vulnerabile (minorități etnice, familii dezavantajate, copii cu dizabilități) crește riscul de excluziune școlară.
- Factori educaționali: metodele de predare neadaptate nevoilor elevilor și lipsa sprijinului pedagogic contribuie la demotivarea acestora.
- Factori individuali: problemele emoționale, lipsa motivației și influențele negative ale anturajului pot duce la absenteism repetat și ulterior la abandon.

3. Strategii de prevenire și intervenție ale mediatorului școlar

Mediatorul școlar aplică diverse strategii pentru reducerea absenteismului și abandonului:

- **Colaborarea strânsă cu familiile:** organizarea de întâlniri regulate cu părinții pentru a discuta despre progresul școlar al copiilor.
- **Programe de sprijin educațional:** dezvoltarea unor activități extracurriculare, tutorat individualizat și sprijin psihopedagogic.
- **Integrarea copiilor vulnerabili:** facilitarea accesului la resurse educaționale, burse și programe de reintegrare în sistemul educațional.
- **Implicarea comunității:** crearea de parteneriate cu ONG-uri și instituții locale pentru a oferi suport suplimentar elevilor.

4. Impactul activității mediatorului școlar

Rolul mediatorului școlar este esențial în reducerea ratei abandonului școlar, având un impact pozitiv asupra dezvoltării educaționale și sociale a elevilor. Prin intervenții personalizate, aceștia reușesc să reducă decalajele educaționale, să crească gradul de conștientizare a importanței educației și să contribuie la incluziunea socială a copiilor din medii defavorizate.

Mediatorul școlar joacă un rol crucial în prevenirea și combaterea absenteismului și abandonului școlar, acționând ca un liant între școală, familie și comunitate. Prin programe de intervenție adaptate și printr-o abordare centrată pe nevoile fiecărui elev, mediatorul contribuie semnificativ la asigurarea unui acces echitabil la educație. Este esențial ca sistemul educațional să continue să sprijine și să dezvolte acest rol pentru a garanta succesul școlar al tuturor copiilor.

Bibliografie

1. Ministerul Educației Naționale. (2022). *Strategia națională pentru prevenirea abandonului școlar*.
2. European Commission. (2021). *Reducing Early School Leaving: Key Policy Messages*.
3. UNICEF Romania. (2020). *Educația incluzivă și rolul mediatorului școlar*.
4. Institutul de Științe ale Educației. (2019). *Intervenții educaționale pentru prevenirea absenteismului*.
5. Bocoș, M. (2017). *Managementul educației incluzive*. Editura Polirom.

PROIECT DE PREVENIRE A SITUAȚIILOR DE ABANDON ȘCOLAR

ASISTENT SOCIAL PARVANA GABRIEL
LICEUL TEHNOLOGIC SIMION MEHEDINȚI GALAȚI
PROF ÎNV PRIMAR PARVANA SILVIA
ȘCOALA GIMNAZIALĂ NR 28 GALAȚI

B.1. Titlul proiectului

ABSENTEISMUL DE LA CAUZA LA EFECT

B.2. Categoria în care se încadrează proiectul:

- cetățenie democratică

C. REZUMATUL PROIECTULUI/DESCRIERE

Proiectul se adresează elevilor care fac parte din grupuri defavorizate, dar și părinților acestora. Sunt vizati mai ales elevii cu o situație socio-economică dificilă (venituri scăzute, familii monoparentale, dezorganizate, părinți plecați la muncă în străinătate), care pot deveni victime ale fenomenului – abandon școlar. În cadrul programului, elevii vor beneficia de servicii de orientare și consiliere, dar vor fi implicați și în activități de factură nonformală.

D.1 Argument:

Scopul acestui proiect este prevenirea abandonului școlar prin promovarea diversificării activităților școlare educative și a metodelor de lucru nonformal.

Educația nonformală nu se traduce ca o activitate lipsită de un efect formativ ci trebuie înțeleasă ca o realitate educațională mai puțin formalizată. *Forumul European de Tineret* definește educația nonformală ca o activitate educațională organizată sau semi-organizată ce operează în afara structurilor și rutinelor sistemului educațional formal.

Acest proiect educațional urmărește să stimuleze creativitatea elevilor prin îmbinarea diferitelor materiale și tehnici de lucru, de asemenea se dorește să-i determine pe elevi să respecte ideea de regulă, fără ca acest lucru să însemne o impunere.

În esență, se va urmări dezvoltarea unor atitudini și practici la nivelul întregii populații prin intermediul tehnicilor moderne de petrecere a timpului liber, în scopul adoptării unui stil de viață democratic, în care ideea de diversitate să fie unanim acceptată.

ANALIZA SWOT

PUNCTE TARI	PUNCTE SLABE
• experiențe pozitive în ceea ce privește dezvoltarea personală și integrarea socială; • vizibilitatea actului educațional în comunitate și societate; • exersarea tehnicilor de comunicare în grup și exercițiul coeziunii grupului.	• fondurile insuficiente pentru desfășurarea activităților propuse ; • lipsa de experiență a unor cadre didactice în munca de diriginte; • lipsa continuității în relația școală-familie-mediul social pentru formarea la tineri a unei atitudini civice.

OPORTUNITĂȚI • formarea unei atitudini proactive și dezvoltarea conștiinței utilității sociale a tinerilor; • promovarea dialogului intercultural în vederea creșterii calității vieții comunității; • inițierea într-o formă de management a comunicării.	AMENINȚĂRI • neglijarea de către comunitate a impactului pozitiv pe care activitatea educativă extrașcolară și extracurriculară o are asupra dezvoltării personalității elevului; • lipsa valorilor la nivelul întregii societăți românești. • promovarea necorespunzătoare a mesajului vizat
---	--

Tinta strategică a PROIECTULUI

- Implicarea activă în comunitate utilizând metode specifice educației de tip formativ.
- Prevenirea și reducerea fenomenelor de absenteism și abandonul școlar.

Obiectivul general /scopul

Dezvoltarea următoarelor aptitudini:

- *de comunicare*
- *matematice*
- *tehnologia informației*
- *rezolvarea problemelor*
- *lucrul în echipă*
- *îmbunătățirea performanțelor și învățare continuă*

D.2. Obiectivele specifice ale proiectului

- Respectarea regulamentelor, legilor și instituțiilor societății și ale statului democratic român;
- Exprimarea prin comportament adecvat a spiritului civic;
- Dezvoltarea unor abilități de comunicare asertivă prin intermediul mijloacelor multimedia;
- Exersarea propriului sistem de valori în acord cu cel promovat de societate.

D.3 Grupul țintă:

- elevii cu risc de abandon școlar și/sau cu tulburări de comportament;
- cadrele didactice din școală.

D.4. Durata proiectului

Un an cu posibilitate de prelungire pe mai mulți ani în funcție de impact – OCTOMBRIE 2021 – IUNIE 2022

GRAFIC ACTIVITĂȚI

ACTIVITĂȚI DERULATE	DESCRIERE	PERIOADA
------------------------	-----------	----------

<i>Consilierea elevilor-problemă</i>	Consilierea elevilor-problemă din unitatea școlară: elevii cu număr mare de absențe, precum și cei cu comportamente inadecvate.	Lunar
<i>„Să spunem NU violenței!”</i>	Consilierea de grup a elevilor cu tulburări de comportament (agresivitate verbală și fizică)	Lunar
<i>Ședințe pe orizontală</i>	Întâlniri dintre diriginți și profesorii care predau la clase, cu scopul identificării și rezolvării problemelor legate de absenteism și comportament.	Lunar
<i>Săptămâna tradițiilor</i>	Manifestări artistice cu ocazia Sărbătorilor de Paste	Decembrie
<i>Ce s-a mai schimbat?</i>	Intalnirea echipei de proiect pentru analiza activităților desfășurate	Ianuarie
<i>Elevul – provocarea mea actuală</i>	Consilierea cadrelor didactice Managementul clasei și managementul conflictelor	Februarie
<i>Copilul de azi – adultul de mâine</i>	Lectorat pentru părinții elevilor cu risc de abandon școlar	Martie
<i>Unde-s mulți, puterea crește!</i>	Parteneriat cu Poliția de proximitate privind combaterea comportamentelor deviante/delicvente Întâlniri cu agentul de proximitate și cu reprezentanți ai DGASPC, Galați	Aprilie
<i>Săptămâna tradițiilor</i>	Manifestări artistice cu ocazia Sărbătorilor de Craciun	Mai
<i>Am schimbat ceva!</i>	Activități de diseminare a rezultatelor proiectului	Iunie

D.5. Rezultatele așteptate ca urmare a implementării proiectului

Rezultate exprimate în termeni cantitativi:

- elevii aflați în situație de risc de abandon, vor fi reintegrați, folosindu-ne de propriile lor aptitudini
- pliante de promovare a proiectului

Rezultate exprimate în termeni calitativi:

- ameliorarea atitudinilor civice și interculturale la nivelul elevilor, cadrelor didactice și al reprezentanților comunității locale;
- o mai bună legătură școala-comunitate
- stimularea respectului elevilor față de reguli
- dezvoltarea la profesori și la elevi a unor competențe de comunicare, de colaborare online, de lucru în grup.

D.6 Modalitatea de monitorizare și de evaluare a rezultatelor proiectului

Evaluarea proiectului se va realiza pe parcurs.

EVALUARE INTERNĂ

- Observația participativă și tehnică participantului observator se vor realiza de către echipa proiectului pe toată durata acestuia;
- Analiza chestionarelor pre și post test va fi realizată de către un grup de psihologi școlari.
- Întreaga echipă a proiectului va trage concluzii cu privire la impactul
- activităților și sustenabilitatea acestuia, care vor fi sumarizate de coordonatorii proiectului.

EVALUAREA EXTERNĂ

Fișe, teste de analiză

D.7. Prezentări modalitatea de evaluare și indicatorii de evaluare ai proiectului

- Evaluarea se va realiza în funcție de indicatorii specifici fiecărei activități din proiect.
- Datele oferite de fișele de lucru vor fi analizate calitativ și cantitativ, ceea ce va permite evaluarea măsurii în care obiectivele proiectului au fost atinse.

Indicatori de evaluare:

- chestionar adresat profesorilor, pentru evaluarea impactului activităților din proiect;
- număr de elevi participanți la activitate;
- impactul în rândul elevilor și cadrelor didactice;
- modul de reflectare în media.

D.8. Beneficiarii direcți și indirecti ai proiectului

- directi: elevii aflați în situație de abandon școlar
- indirecti: profesori diriginți, familiile elevilor, comunitatea locală.

D.9. Impactul estimat al implementării proiectului asupra grupului țintă (elevi, cadre didactice, autorități locale, comunitatea locală etc), asupra școlii și asupra partenerilor

Impactul estimat:

Reducerea cu 50% a abandonului școlar

Activitățile incluse în proiect vor facilita o mai bună comunicare școală – familie – comunitate.

D.10. Asigurarea continuității /sustenabilității proiectului

Se va realiza o rețea de colaborare cu cadre didactice de la diverse instituții de învățământ care vor stimula participarea elevilor la activitățile proiectului.

Periodic acestea vor fi informate cu privire la calendarul activităților, numărul elevilor înscriși și rezultatele parțiale corespunzătoare fiecărei etape.

D.11. Activitățile de promovare/mediatizare și de diseminare pe care intenționăm să le realizăm în timpul implementării proiectului și după încheierea acestuia

- CONFERINȚA DE PRESĂ
- SPAȚIUL VIRTUAL

Vor fi invitați la aceste activități reprezentanți ai mass-media și ai Comunității locale. Mediatizarea se va realiza și prin afișe și fluturași.

D.12. Partenerii implicați în proiect

- Arhiepiscopia Dunării de Jos
- Psihologi școlari
- Penitenciarul etc.
- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului, Galați;
- Poliția de Proximitate, Secția nr.1;
- Părinții elevilor cu număr mare de absențe și risc de abandon școlar

ABANDONUL ȘCOLAR- ÎNTRE CAUZE ȘI PREVENIRE

**prof. Pisău Mădălina, Școala Gimnazială „Nicolae Titulescu”
localitatea Buzău, județul Buzău**

Învățarea în sistem online este înțeleasă ca modalitate de educație care are loc cu ajutorul internetului. Învățarea în această modalitate are la bază tehnologii. Este necesar, în acest context, ca educatorul să rămână fidel misiunii sale, acela de a asigura un învățământ de calitate tuturor copiilor, de aceea, un pas premergător este acela de a analiza situația în ceea ce privește accesul la educație, dar și existența măsurilor de siguranță și de confort emoțional pentru toți copiii, indiferent de gen, etnie, venituri ale familiei, dizabilitate, locație. Următorul pas este planificarea ce ar trebui să fie în strânsă corelație cu atuurile actuale, urmată de implementarea activităților. Elevii care au cele mai mari nevoi constituie o prioritate. În urma analizei rezultatelor se va urmări îmbunătățirea a ceea ce nu funcționează.

Abandonul școlar constă în atitudinea manifestată de anumiți elevi prin încetarea frecventării școlii și părăsirea sistemului educațional, indiferent de nivelul la care au ajuns. Aceasta este o problemă gravă cu care se confruntă societatea zilelor noastre, indicând faptul că școala nu mai e percepută ca definitorie atât pentru copil, cât și pentru părinți.

Spre a preveni abandonul școlar, o bună identificare a aspectelor care împing copilul spre renunțarea la studii e o condiție sine qua non. Accesul la unitatea de învățământ, veniturile familiei, căsătoriile timpurii, accesul la utilități care asigură o igienă adecvată și nevoile primare, aflate la baza piramidei lui Maslow, discriminarea, bullying-ul, absența dispozitivelor digitale în condițiile desfășurării online a cursurilor, reticența părinților de a retrimite copiii la școală sunt doar o parte din motivele ce pot duce la abandon școlar.

Reformarea programei de învățământ și a politicilor e necesară, precum și îmbunătățirea procesului de identificare a elevilor care nu frecventează școala și a celor cu risc de abandon școlar. Fără o strânsă colaborare a celor trei implicați în educație: elev- profesor- părinte, rezultatele vor fi incomparabil mai slabe. În ceea ce privește cadrul didactic, e necesară o transformare și o adaptare a practicilor pedagogice la specificul situației, la o dezvoltare a strategiilor inovatoare de suport și la integrarea abilităților socio-emoționale.

O rată destul de mare a abandonului se constată în zonele defavorizate, caracterizate de sărăcie, izolare, lipsă de perspective. Aici, mulți dintre elevi rămân acasă fie pentru a acorda ajutor în gospodărie, fie din cauza presiunilor economice sau a lipsei de motivație. Cu toate că legile prevăd că învățământul public este gratuit, realitatea arată că părinții trebuie să facă niște cheltuieli legate de rechizite, haine, poate chiar uniformă, auxiliare școlare, uneori transport . Riscul părăsirii timpurii a școlii crește în cazul copiilor cu părinți ce au părinți fără educație sau cu nivel redus de educație, pentru că nu îi pot sprijini în efectuarea temelor. Un alt aspect, în noul context al crizei cauzate de virusul COVID19, este educația online. Familiile nu își pot permite achiziționarea unui

laptop sau a unei tablete pentru fiecare copil, ba chiar mai mulți frați folosesc același device, de obicei telefon mobil. Închiderea școlilor și organizarea cursurilor fără dispozitive necesare sunt factori de risc major de abandon. Prin orientarea unor fonduri spre școlile cu un asemenea specific ar putea fi eliminate unele din aspectele care duc la abandon.

Atitudinea familiei față de școală e, de asemenea, foarte importantă. Familiile care nu încurajează frecventarea cursurilor și nu subliniază rolul școlii în asigurarea educației și facilitarea obținerii unui loc de muncă dezirabil înregistrează situații cu copii care renunță la școală. În plus, dezorganizarea vieții de familie prin divorț sau prin plecarea în străinătate contribuie la eșecul școlar. În cazul acestor familii e de dorit implicarea sistemului familial în viața școlii prin o legătură frecventă cu învățătorul/dirigintele, dar și creșterea gradului de implicare a comunității școlare.

Fiecare copil e unic și e important ca fiecare copil să participe la actul educativ după forță și posibilități. Învățarea centrată pe elev e necesară. Îmbinarea metodelor tradiționale cu cele moderne, implicarea activă a școlarului în procesul de îredare-învățare-evaluare, dezvoltarea de competențe vor crește starea de bine a cursantului, îndepărtându-l de eșec școlar.

Bibliografie:

Moisin, Anton, (2007), *Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală*, Editura Didactică și Pedagogică, București

Neamțu, Cristina, (2003) *Devianța școlară*, Iași, Editura Polirom

UNICEF, UNESCO, Banca Mondială, Programul Alimentar Mondial (2020) *Framework for reopening schools*. Disponibilă la: <https://www.unicef.org/documents/framework-reopening-schools>

UNICEF (2020) *Emergency Manual for Teachers*. Disponibilă la: <https://learnin.wiki/en/Workstream/emergency-manual/emergency-manual-overview>

UNICEF (2020) *Key Messages and Actions for COVID19 Prevention and Control in Schools* <https://www.unicef.org/lac/en/reports/guidance-covid-19-prevention-and-control-schools>

COMBATAREA ABSENTEISMULUI ȘI ABANDONULUI ȘCOLAR

**prof. înv. primar Popez Elena Ștefania,
Școala Gimnazială „Ioan Moga”,
Dîleşti, jud. Prahova**

Absenteismul și abandonul școlar reprezintă probleme majore ale sistemului educațional, având efecte negative asupra dezvoltării personale și profesionale a elevilor. Aceste fenomene pot fi cauzate de factori socio-economici, motivaționali, culturali sau educaționali. Combaterea lor necesită strategii eficiente și implicarea tuturor actorilor din educație: profesori, părinți, elevi și autorități.

Combaterea absenteismului și a abandonului școlar reprezintă o prioritate pentru sistemele educaționale din întreaga lume.

Iată câteva bune practici care s-au dovedit eficiente în școala noastră:

1. Implicarea părinților și a comunității

- Am organizat întâlniri regulate cu părinții pentru a discuta progresul școlar al copiilor și nu numai, am dezbătut teme de interes pentru părinți și elevi. (program zilnic al școlarului, importanța realizării temelor pentru acasă, influența dispozitivelor digitale, timpul petrecut împreună);
- Am implicat părinți în activitățile școlare, invitându-i să participe la orele de curs, la activități extracurriculare realizate împreună cu elevii, la întâlniri în care și-au împărtășit experiența de viață;
- Am încheiat parteneriate între școală, autorități locale și ONG-uri pentru sprijinirea elevilor cu risc de abandon, în cadrul cărora s-au realizat activități atractive care i-au apropiat pe elevi de școală și i-a motivat să continue studiile;
- **Am realizat testimoniale ale absolvenților** în care, foști elevi ai școlii care au reușit în viață au fost invitați să vorbească despre importanța școlii și să îi motiveze pe cei mai tineri;
- Am promovat în comunitate și pe rețelele de socializare activitățile deosebite realizate în școală, astfel stima de sine a elevilor a crescut.

2. Consiliere și suport psihologic

- Școala noastră asigură servicii de consiliere pentru elevii cu dificultăți emoționale sau sociale, în activități este implicat și mediatorul școlar, vizitele la domiciliul elevilor fiind o practică frecventă;
- Am participat la cursuri de formare a profesorilor în tehnici de comunicare empatică și sprijin emoțional;
- Am creat grupuri de suport între elevi pentru a încuraja motivația și incluziunea.

3. Metode de predare interactive și atractive

- Am utilizat tehnologie modernă pentru a face lecțiile mai atractive și interactive. Fiecare sală de clasă este dotată cu tablă smart, videoproiector, laptop, imprimantă. Presărarea orelor de curs cu jocuri digitale, prezentări online, folosirea diferitelor aplicații au dus la atragerea elevilor către școală;
- Am adaptat disciplina opțională la nevoile și interesele elevilor, „Jocul cu calculatorul”, aceasta devenind disciplina preferată a elevilor;
- Am promovat învățarea prin proiecte și activități practice, acestea fiind atractive, elevii s-au implicat într-un număr mult mai mare în activitățile de la clasă.

4. Sprijin material pentru elevii defavorizați

- Acordarea de burse și ajutoare pentru elevii din medii vulnerabile duce la îmbunătățirea frecvenței la școală;
- Recompensarea elevilor cu rezultate deosebite, prin acordarea unui laptop, a încurajat elevii să își îmbunătățească performanțele școlare;
- Implicarea școlii în atragerea de fonduri pentru acordarea unor mese gratuite a făcut ca elevii să participe cu și mai mult interes în activitățile școlare;
- Oferirea de rechizite și echipamente școlare elevilor a dus la îmbunătățirea performanței școlare, majoritatea elevilor din școala noastră făcând parte din familii cu statut financiar scăzut.

5. Monitorizare și intervenție timpurie

- Identificarea rapidă a elevilor cu risc de abandon a fost realizată prin Implementarea unor registre digitale pentru monitorizarea absenteismului, care să genereze alerte automate atunci când un elev acumulează un număr ridicat de absențe;
- Colaborarea între cadrele didactice care predau la clasă și consilieri este esențială pentru a lua măsuri rapide;
- Notificarea rapidă a părinților în cazul absențelor nemotivate, a performanțelor școlare și a comportamentelor s-a făcut prin mesaje SMS, aplicații telefonice sau prin expedierea unor scrisori;
- Am stabilit soluții personalizate, precum oferirea de sprijin suplimentar la anumite materii sau adaptarea cerințelor educaționale prin dezvoltarea unor programe remediale.

6. Activități extracurriculare atractive

- Am organizat cluburi educaționale, am implicat elevii în ateliere practice și activități sportive pentru a menține interesul elevilor față de școală;
- Am organizat programe de mentorat între elevii școlii;
- Am implicat elevii în proiecte comunitare și activități de voluntariat pentru a-i ajuta să își găsească motivația;
- Am încercat crearea unui mediu prietenos și stimulat, în care elevii să se simtă acceptați și valorizați;
- Am organizat excursii și tabere educaționale.

7. Flexibilitate în programul educațional

- Școala noastră este implicată în programe de tip „A doua șansă” pentru elevii care au abandonat școala și „Școală după Școală”, ce are ca scop sprijinirea elevilor prin activități educaționale și recreative după orele de curs, oferind un spațiu sigur în care elevii își pot face temele, beneficiind de sprijinul cadrelor didactice;
- Am dezvoltat metode alternative de evaluare (prin proiect, portofoliu).

Combaterea absenteismului și a abandonului școlar necesită un efort comun din partea școlilor, familiei, comunității și autorităților. Prin aplicarea unor bune practici eficiente și adaptate fiecărui context, elevii pot fi motivați să continue educația, asigurându-și astfel un viitor mai bun.